ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ 2016

ΤΜΗΜΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ

ΛΕΥΚΩΣΙΑ

ΜΑΡΤΙΟΣ 2017

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Α.	ΕΙΣΑΓΩΓΗ	1
1.	Τομέας Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία	1
1.1	Κλάδος Διαφώτισης και Οριζόντιων Θεμάτων	1
1.2	Κλάδος Υπηρεσιών και Χημικής Βιομηχανίας	2
1.3	Κλάδος Μεταποίησης και Κατασκευών	2
1.4	Κλάδος Χημικών Ουσιών	2
2.	Κλάδος Μηχανημάτων και Εξοπλισμών	2
3.	Κλάδος Ελέγχου Βιομηχανικής Ρύπανσης και Ασφάλειας Πετρελαιοειδών	3
4.	Κλάδος Ποιότητας Αέρα	3
5.	Κλάδος Ακτινοπροστασίας	3
Β.	ΕΡΓΟ ΚΑΤΑ ΤΟ 2016	3
1.	ΤΟΜΕΑΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑ	3
1.1	Επιθεωρήσεις Υποστατικών - Χώρων Εργασίας	3
1.1.1	Έκδοση Πιστοποιητικών Εγγραφής Εργοστασίων	4
1.1.2	Έκδοση Βεβαιώσεων σε Ιδιωτικά Νοσηλευτήρια / Κλινικές	4
1.2.	Ποινικές Υποθέσεις	4
1.3.	Ανάλυση Γνωστοποιηθέντων Εργατικών Ατυχημάτων και Επικίνδυνων Συμβάντων	4
1.3.1	Ατυχήματα σε εργοδοτούμενα πρόσωπα κατά τη διάρκεια της εργασίας	4
1.3.2	Άλλα ατυχήματα που γνωστοποιήθηκαν στο Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας	5
1.3.3	Ανάλυση Γνωστοποιηθέντων Επικίνδυνων Συμβάντων	5
1.4.	Μονάδα Πρόληψης Επαγγελματικών Ασθενειών	5
1.5.	Παροχείς Κατάρτισης στις Πρώτες Βοήθειες στην Εργασία	6
1.6.	Εξωτερικές Υπηρεσίες Προστασίας και Πρόληψης	6
1.7.	Δραστηριότητες για τη μείωση των εργατικών ατυχημάτων και επαγγελματικών ασθενειών στον τομέα των Κατασκευών	6
1.8.	Εργασίες με Αμίαντο	6
1.9.	Άδειες Οικοδομής, Πολεοδομικές Άδειες και Πιστοποιητικά Έγκρισης	6
1.10.	Λειτουργοί Ασφάλειας	7
1.11.	Κέντρο Εκπαίδευσης στην Επαγγελματική Ασφάλεια και Υγεία	7
1.12.	Διαγωνισμοί	7
1.13.	Εκδόσεις του Τμήματος Επιθεώρησης Εργασίας	8
1.14.	Ευρωπαϊκή Εκστρατεία για την Ασφάλεια και Υγεία στην Εργασία	8
1.15.	Μονάδα Αντιμετώπισης των Κινδύνων Ατυχημάτων Μεγάλης Κλίμακας	8
1.16.	Μονάδα Αντιμετώπισης των Κινδύνων από Υπεράκτιες Εργασίες Πετρελαίου και Φυσικού Αερίου	9
1.17.	Ευρωπαϊκή και Διεθνής Εκπροσώπηση και σχετικές Υποχρεώσεις στα θέματα Ασφάλειας και Υγείας	9
1.17.1	Ευρωπαϊκή εκπροσώπηση και Υποχρεώσεις	9
1.17.2	Διεθνής Εκπροσώπηση και Υποχρεώσεις	9
1.18.	Διαβούλευση με Κοινωνικούς Εταίρους Παγκύπρια και σε Επαρχιακό Επίπεδο	9
1.18.1	Παγκύπριο Συμβούλιο Ασφάλειας και Υγείας	9
1.18.2	Επαρχιακές Συμβουλευτικές Επιτροπές	10
1.19.	Νέα Νομοθεσία για Ασφάλεια και Υγεία στην Εργασία	10
1.20.	Ανακοινώσεις για θέματα Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία	10
1.21.	Χημικές Ουσίες	10
1.21.1	Ευρωπαϊκή και Διεθνής Εκπροσώπηση και σχετικές Υποχρεώσεις	10
1.21.2	Λειτουργία Καθοδηγητικών Γραφείων	11
1.21.3	Ενημερωτικές Δραστηριότητες που αφορούν τις Χημικές Ουσίες	11
1.21.4	Συμμετοχή σε Επιτροπές - Ομάδες Εργασίας στην Κύπρο	11

1.21.5 Επιθεωρήσεις, Δειγματοληψίες, Χημικές Αναλύσεις και Ποινικές Διώξεις 11
1.21.6 Συνεργασία με το Τμήμα Τελωνείων 12
1.21.7 Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα LIFE + (LIFE CHEREE) 12
1.21.8 Παγκύπριο Συμβούλιο Χημικών Ουσιών (ΠΣΧΟ) 13
2. ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ 13
ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΙ ΜΕ ΣΗΜΑΝΣΗ CE, ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΥΓΡΑΕΡΙΟΥ ΚΑΙ ΩΡΕΣ ΟΔΗΓΗΣΗΣ 13
2.1. Μονάδα Επιθεωρητέων Μηχανημάτων και Ανελκυστήρων 13
2.2. Μονάδα Εξοπλισμών με Σήμανση CE 13
2.3. Μονάδα Εγκαταστάσεων και Αποθηκεύσεων Υγραερίου 14
2.4. Μονάδα Ελέγχου του Χρόνου Εργασίας και Ανάπαυσης των Οδηγών Ορισμένων Οχημάτων 15
2.4.1 Νομοθετικό πλαίσιο και εφαρμογή του 15
2.4.2 Έλεγχος Εργάσιμων Ημερών των Οδηγών κατά το 2016 16
3. ΕΛΕΓΧΟΣ ΤΗΣ ΑΕΡΙΑΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΡΥΠΑΝΣΗΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΕΙΔΩΝ 16
3.1 Έλεγχος Βιομηχανικών Εκπομπών 16
3.1.1 Αδειοδότηση 16
3.1.2 Επιθεωρήσεις και Μετρήσεις 17
3.1.3 Ευρωπαϊκό Μητρώο Έκλυσης και Μεταφοράς Ρύπων (European Pollutant Release and Transfer Register, E-PRTR) 17
3.1.4 Εναρμόνιση με το Κοινοτικό Κεκτημένο και νέα Νομοθεσία 18
3.2 Ασφάλεια Πετρελαιοειδών 18
4. ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΑΤΜΟΣΦΑΙΡΙΚΟΥ ΑΕΡΑ 18
4.1. Παρακολούθηση Ποιότητας Ατμοσφαιρικού Αέρα 18
4.2. Επεισόδια Σκόνης 19
4.3. Μετρήσεις Αιωρούμενων Σωματιδίων 19
4.4. Αξιολόγηση των αποτελεσμάτων των μετρήσεων 19
4.5. Εθνικό Εργαστήριο Αναφοράς (ΕΕΑ) για την Ποιότητα του Αέρα 20
4.6. Ετήσιες Εθνικές Εκπομπές Αερίων Ρύπων 20
5. ΑΚΤΙΝΟΠΡΟΣΤΑΣΙΑ 21
5.1 Εφαρμογή και Εισαγωγή Νέας Νομοθεσίας για Προστασία από Ιονίζουσες Ακτινοβολίες και Πυρηνική Ασφάλεια και για Προστασία από μη-Ιονίζουσες Ακτινοβολίες 21
5.2 Παρακολούθηση περιβαλλοντικής ραδιενέργειας 22
5.3 Αρχείο Πηγών Ιονιζουσών Ακτινοβολιών και Δοσιμετρίας 22
5.4 Ειδικό Εθνικό Σχέδιο «ΗΛΕΚΤΡΑ» - Αντιμετώπιση Έκτακτων Περιστατικών 22
5.5 Συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Ένωση, τον ΔΟΑΕ και άλλους οργανισμούς και φορείς 23
5.6 Υλοποίηση Περιφερειακών Προγραμμάτων του ΔΟΑΕ για την Κύπρο 23

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι: ΟΡΓΑΝΟΓΡΑΜΜΑ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 2016 24
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ: Πρόγραμμα Επιθεωρήσεων για Ασφάλεια και Υγεία στην Εργασία – Συνεχείς και Μηνιαίες Δραστηριότητες Επιθεωρήσεων - Έτος 2016 ... 25

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ: Επιθεωρήσεις Υποστατικών για το Έτος 2016 για θέματα Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία 26
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV 27
Αριθμός Παραβάσεων και Χρηματικές Ποινές που επιβλήθηκαν στις 15 Εκδικασθείσες Υποθέσεις του 2016 για θέματα Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία σε σύγκριση με προηγούμενα έτη 27
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V: 28
Ανάλυση Εργατικών Ατυχημάτων έτους 2016, κατά Τομέα Οικονομικής Δραστηριότητας, Φύλο, Ηλικία, Βαθμό Τραύματος και Αιτία Ατυχήματος 28
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI 30
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ: ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΤΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ – ΕΤΟΣ 2016 30
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VII 31
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ: Εργατικά Ατυχήματα που γνωστοποιήθηκαν κατά τα έτη 2005 - 2016 31
Ανάλυση Εργατικών Ατυχημάτων έτους 2016 κατά αιτία 31
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VIII 32
ΑΝΑΛΥΣΗ ΘΑΝΑΤΗΦΟΡΩΝ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ ΠΟΥ ΣΥΝΕΒΗΚΑΝ ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 2016 32
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IX 33
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ: Θανατηφόρα Εργατικά Ατυχήματα που γνωστοποιήθηκαν κατά τα έτη 2005 - 2016 33
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ X 34
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ: Δείκτης Συχνότητας Εργατικών Ατυχημάτων κατά Τομέα Οικονομικής Δραστηριότητας για το έτος 2016 34
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ XI 35
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ: Μεταβολή Δείκτη Συχνότητας – Αριθμού Ατυχημάτων – Αριθμού Εργοδοτουμένων για την Περίοδο 2005 – 2016 35
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ XII: Στατιστικά Επιθεωρήσεων του Κλάδου Χημικών Ουσιών 36
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ XIII: Επιθεωρήσεις Μηχανημάτων για το έτος 2016 38
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ XIV: Άδειες Εκπομπής Αερίων Αποβλήτων και Άδειες Βιομηχανικών Εκπομπών 39
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ XV: Παρακολούθηση Ποιότητας Ατμοσφαιρικού Αέρα 40
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ XVI: Απογραφές Εκπομπών 45
Εθνικές Ετήσιες Εκπομπές κατά Δραστηριότητα (Έτος 2014) 45

ΤΜΗΜΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Α. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Αποστολή του Τμήματος Επιθεώρησης Εργασίας είναι η διασφάλιση κατάλληλων και επαρκών επιπέδων ασφάλειας και υγείας στην εργασία για όλους τους εργαζομένους, η προστασία του κοινού από δραστηριότητες που σχετίζονται με την εργασία, η διατήρηση, όπου είναι καλή, και η βελτίωση της ποιότητας της ατμόσφαιρας όπου απαιτείται καθώς η προστασία του κοινού και του περιβάλλοντος μέσω του αποτελεσματικού ελέγχου της αέριας βιομηχανικής ρύπανσης, της ασφάλειας πετρελαιοειδών, των κινδύνων ατυχημάτων μεγάλης κλίμακας, των κινδύνων από τη χρήση χημικών ουσιών και ιονίζουσας ακτινοβολίας καθώς και των κινδύνων από τις υπεράκτιες εργασίες πετρελαίου και φυσικού αερίου.

Η επίτευξη της πιο πάνω αποστολής επιτυγχάνεται μέσω της ύπαρξης κατάλληλου και επαρκούς νομοθετικού και θεσμικού πλαισίου, της εφαρμογής κατάλληλου συστήματος επιθεώρησης, της συνεχούς ενημέρωσης και πληροφόρησης του κοινού, της κατάρτισης και εκπαίδευσης του προσωπικού του Τμήματος, της συμμετοχής σε ευρωπαϊκούς ή και διεθνείς οργανισμούς καθώς και με τη συνεργασία με τους κοινωνικούς εταίρους και με άλλους εμπλεκόμενους φορείς.

Το Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας διαθέτει στα Κεντρικά Γραφεία τον Τομέα Ασφάλειας και Υγείας, που περιλαμβάνει τους Κλάδους Διαφώτισης και Οριζόντιων Θεμάτων, Υπηρεσιών και Χημικής Βιομηχανίας, Μεταποίησης και Κατασκευών και Χημικών Ουσιών. Επίσης στα Κεντρικά Γραφεία υπάρχουν οι Κλάδοι Μηχανημάτων και Εξοπλισμών, Ελέγχου της Βιομηχανικής Ρύπανσης και Ασφάλειας Πετρελαιοειδών, Ποιότητας Αέρα και Ακτινοπροστασίας. Επιπλέον, το Τμήμα διαθέτει Επαρχιακά Γραφεία στη Λευκωσία, στη Λεμεσό, στη Λάρνακα, στην Πάφο και στην Αμμόχωστο. Στο Τμήμα υπήρχαν κατά το 2016 συνολικά 79 οργανικές θέσεις, από τις οποίες οι 12 ήταν κενές. Στις οργανικές θέσεις δεν περιλαμβάνεται ο ιατρός εργασίας ούτε το προσωπικό διοικητικής, γραμματειακής, λογιστικής και μηχανογραφικής υποστήριξης. Το Οργανόγραμμα του Τμήματος Επιθεώρησης Εργασίας παρουσιάζεται στο **Παράρτημα Ι**.

Με το πιο πάνω προσωπικό το Τμήμα Επιθεώρησης προσπαθούσε να επιβάλει την εφαρμογή των 306 νομοθετημάτων για τα οποία είχε αρμοδιότητα κατά το έτος 2016.

Το Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

1. Τομέας Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία

Ο Τομέας ασχολείται με όλα τα θέματα ασφάλειας και υγείας στην εργασία που αφορούν την προστασία της ζωής, της αρτιμέλειας και της υγείας των εργαζομένων κατά την εργασία τους, καθώς και την προστασία άλλων προσώπων που μπορεί να επηρεαστούν άμεσα από τις δραστηριότητες στην εργασία και αποτελείται από τους ακόλουθους Κλάδους.

1.1 Κλάδος Διαφώτισης και Οριζόντιων Θεμάτων

Ο Κλάδος Διαφώτισης και Οριζόντιων Θεμάτων δημιουργήθηκε και λειτουργεί με σκοπό να δοθεί μεγαλύτερη ώθηση στα θέματα ενημέρωσης, κατάρτισης και πληροφόρησης. Ο Κλάδος είναι υπεύθυνος, βασικά, για τη λειτουργία του Κέντρου Εκπαίδευσης, την παρακολούθηση των δραστηριοτήτων και την τήρηση των υποχρεώσεων του Τμήματος σε σχέση με τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό για την Ασφάλεια και την Υγεία στην Εργασία, την έγκριση, παρακολούθηση της εκπαίδευσης και αξιολόγηση του έργου των Λειτουργών Ασφάλειας, τη λειτουργία του Παγκύπριου Συμβουλίου Ασφάλειας και Υγείας καθώς και τον

χειρισμό των θεμάτων που αφορούν τα Εγκεκριμένα Πρόσωπα που παρέχουν Υπηρεσίες Προστασίας και Πρόληψης (ΕΞΥΠΠ).

1.2 Κλάδος Υπηρεσιών και Χημικής Βιομηχανίας

Ο Κλάδος επιτηρεί την εφαρμογή της νομοθεσίας για ασφάλεια και υγεία των εργαζομένων και άλλων επηρεαζόμενων προσώπων στη χημική και φαρμακευτική βιομηχανία και στις αποθηκεύσεις χημικών ουσιών καθώς και στις υπηρεσίες, όπως στη δημόσια διοίκηση, στα ξενοδοχεία, στους χώρους εστίασης και ενημέρωσης, στις μεταφορές και στο εμπόριο. Επιπρόσθετα, ο Κλάδος ασχολείται με θέματα που σχετίζονται με τους κινδύνους για την υγεία των εργαζομένων από την έκθεσή τους σε χημικούς, βιολογικούς, καρκινογόνους και μεταλλαξιογόνους παράγοντες καθώς και από την έκθεση σε φυσικούς παράγοντες, όπως είναι ο θόρυβος, οι κραδασμοί κ.ά.

Στον Κλάδο Υπηρεσιών και Χημικής Βιομηχανίας υπάρχει ειδική Μονάδα που ασχολείται με θέματα που σχετίζονται με τα ατυχήματα μεγάλης κλίμακας, τα οποία δύνανται να προκληθούν σε εγκαταστάσεις λόγω της αποθήκευσης ή της χρήσης επικίνδυνων χημικών ουσιών. Υπάρχει επίσης στον Κλάδο αυτό ειδική Μονάδα που ασχολείται με την ασφάλεια των υπεράκτιων εργασιών πετρελαίου και φυσικού αερίου με σκοπό την πρόληψη σοβαρών ατυχημάτων και επικίνδυνων συμβάντων κατά τη διάρκεια υπεράκτιων εργασιών πετρελαίου και φυσικού αερίου και τον περιορισμό των συνεπειών τέτοιων περιστατικών.

1.3 Κλάδος Μεταποίησης και Κατασκευών

Ο Κλάδος Μεταποίησης και Κατασκευών ασχολείται με θέματα που αφορούν την οργάνωση, τη διαχείριση των θεμάτων ασφάλειας και υγείας στην εργασία, τις προδιαγραφές ασφάλειας και υγείας που πρέπει να πληρούν οι χώροι εργασίας καθώς και τις προδιαγραφές ασφάλειας και υγείας που αφορούν τον εξοπλισμό εργασίας. Επίσης, ασχολείται με τον συντονισμό και τη διεξαγωγή επιθεωρήσεων για την επιτήρηση της εφαρμογής της νομοθεσίας για ασφάλεια και υγεία στην εργασία στον κατασκευαστικό τομέα, στην εξορυκτική βιομηχανία, στη βιομηχανία μεταποίησης και στις γεωργοκτηνοτροφικές επιχειρήσεις. Επίσης, ο Κλάδος συντονίζει τα θέματα που αφορούν τις εργασίες με αμίαντο και το θερμικό φόρτο.

1.4 Κλάδος Χημικών Ουσιών

Ο Κλάδος Χημικών Ουσιών ασχολείται με θέματα που σχετίζονται με τη διαχείριση και τον έλεγχο των χημικών προϊόντων που παράγονται, εισάγονται, εξάγονται, χρησιμοποιούνται και διατίθενται στην αγορά της Κύπρου. Παράλληλα, ο Κλάδος λαμβάνει μέρος στις δραστηριότητες του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Χημικών Προϊόντων (ECHA) που έχουν ως στόχο την εναρμονισμένη και αποτελεσματική εφαρμογή της νομοθεσίας για χημικές ουσίες σε όλη την Ευρωπαϊκή Ένωση.

2. Κλάδος Μηχανημάτων και Εξοπλισμών

Ο Κλάδος ασχολείται με την επιθεώρηση και πιστοποίηση των επιθεωρητέων μηχανημάτων και δοχείων πίεσης, την επιτήρηση της εφαρμογής της νομοθεσίας που αφορά τη λειτουργία, τη συντήρηση και τον περιοδικό έλεγχο των ανελκυστήρων καθώς και με την επιτήρηση της αγοράς ώστε να διασφαλίζεται η ελεύθερη κυκλοφορία των προϊόντων (μηχανημάτων, ανελκυστήρων, δοχείων πίεσης, μέσων ατομικής προστασίας και εξοπλισμού για χρήση σε εκρήξιμες ατμόσφαιρες) για τις προδιαγραφές ασφάλειας και υγείας προϊόντων με σήμανση CE. Επιπρόσθετα, ο Κλάδος ασχολείται με την επιθεώρηση, τον έλεγχο και την αδειοδότηση των αποθηκεύσεων και εγκαταστάσεων υγραερίου καθώς και των πρατηρίων υγραερίου

κίνησης και με τον έλεγχο του χρόνου εργασίας και ανάπαυσης των οδηγών ορισμένων οχημάτων.

3. Κλάδος Ελέγχου Βιομηχανικής Ρύπανσης και Ασφάλειας Πετρελαιοειδών

Ο Κλάδος Ελέγχου Βιομηχανικής Ρύπανσης και Ασφάλειας Πετρελαιοειδών ασχολείται με την παρακολούθηση και τον έλεγχο της αέριας ρύπανσης που προκαλείται από ουσίες που εκπέμπονται στην ατμόσφαιρα κατά τη λειτουργία διάφορων βιομηχανικών εγκαταστάσεων και με θέματα αποθηκεύσεων των υγρών πετρελαιοειδών με στόχο να διασφαλίζεται η προστασία της ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων, του κοινού καθώς και η προστασία του περιβάλλοντος.

4. Κλάδος Ποιότητας Αέρα

Ο Κλάδος Ποιότητας Αέρα ασχολείται με τη συνεχή παρακολούθηση και ενημέρωση για τα επίπεδα διάφορων ρύπων στον ατμοσφαιρικό αέρα καθώς και με την εκτίμηση και τη διαχείριση της ποιότητας του αέρα, ώστε να διασφαλίζεται η προστασία της υγείας και ευημερίας των εργαζομένων και των πολιτών καθώς και η προστασία του περιβάλλοντος.

5. Κλάδος Ακτινοπροστασίας

Βασικός στόχος του Κλάδου Ακτινοπροστασίας, που αποτελεί ουσιαστικά την Υπηρεσία Ελέγχου και Επιθεώρησης για Ακτινοβολίες (ΥΠΕΛ), είναι η ασφάλεια και η προστασία της υγείας των εργαζομένων, των ασθενών και του κοινού από κινδύνους που πηγάζουν από έκθεση σε ιονίζουσες και μη ακτινοβολίες σε διάφορες οικονομικές δραστηριότητες, όπως στην ιατρική, στη βιομηχανία, στις κατασκευές, στη γεωργία και στην έρευνα καθώς και από κινδύνους στην υγεία του πληθυσμού, της περιουσίας και του περιβάλλοντος γενικά λόγω απελευθέρωσης ή διασποράς ραδιενεργών ουσιών ή ραδιενεργού μιάνσεως στο περιβάλλον.

Β. ΕΡΓΟ ΚΑΤΑ ΤΟ 2016

1. ΤΟΜΕΑΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑ

1.1 Επιθεωρήσεις Υποστατικών - Χώρων Εργασίας

Μια από τις βασικές δραστηριότητες του Τομέα Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία είναι η διεξαγωγή επιθεωρήσεων για τον έλεγχο της τήρησης των προνοιών της εργατικής νομοθεσίας που εμπίπτει στις αρμοδιότητες του Τμήματος με σκοπό τη βελτίωση των συνθηκών ασφάλειας και υγείας των εργαζομένων κατά την εργασία τους και την προστασία άλλων προσώπων που τυχόν επηρεάζονται. Μέσω του ετήσιου προγραμματισμού, που φαίνεται στο **Παράρτημα ΙΙ** και συντονισμού από τον Τομέα Ασφάλειας και Υγείας, πραγματοποιήθηκαν το 2016 επιθεωρήσεις σε διάφορους τομείς οικονομικής δραστηριότητας καθώς και συγκεκριμένες στοχευμένες δραστηριότητες και εκστρατείες επιθεωρήσεων. Για την καλύτερη διεξαγωγή των εκστρατειών αυτών ετοιμάστηκαν ειδικά ερωτηματολόγια, ενημερωτικό υλικό και οδηγίες που διαβιβάστηκαν στους διάφορους εμπλεκόμενους φορείς καθώς και στα μέσα μαζικής επικοινωνίας και αναρτήθηκαν στην ιστοσελίδα του Τμήματος.

Κατά τη διάρκεια του 2016, οι Επιθεωρητές διεξήγαγαν συνολικά 3824 επιθεωρήσεις σε 2835 διαφορετικά υποστατικά για θέματα ασφάλειας και υγείας σε χώρους εργασίας ενώ το 2015 είχαν πραγματοποιηθεί συνολικά 4191 επιθεωρήσεις. Στον Πίνακα του **Παραρτήματος ΙΙΙ** φαίνονται αναλυτικά κατά οικονομική δραστηριότητα και επαρχία οι

επιθεωρήσεις υποστατικών του 2016. Επίσης κατά τη διάρκεια του 2016 στάλθηκαν μετά τις επιθεωρήσεις 461 επιστολές σε εργοδότες, αυτοεργοδοτούμενους και σ' άλλα πρόσωπα στα υποστατικά των οποίων εντοπίστηκαν σοβαρές παραβάσεις της νομοθεσίας για ασφάλεια και υγεία στην εργασία ενώ το 2015 είχαν σταλεί 590 τέτοιες επιστολές.

1.1.1 Έκδοση Πιστοποιητικών Εγγραφής Εργοστασίων

Το 2016, μετά από την εξέταση σχετικών αιτήσεων και επιτόπια επιθεώρηση, εκδόθηκαν από το Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας 51 Πιστοποιητικά Εγγραφής Εργοστασίων και 14 σχετικές Βεβαιώσεις Καταλληλότητας. Κατά το έτος 2015 εκδόθηκαν 65 Πιστοποιητικά Εγγραφής και 19 Βεβαιώσεις Καταλληλόλητας.

1.1.2 Έκδοση Βεβαιώσεων σε Ιδιωτικά Νοσηλευτήρια / Κλινικές

Κατά τη διάρκεια του 2016, εκδόθηκαν / ανανεώθηκαν από το Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας 5 Βεβαιώσεις σε Ιδιωτικά Νοσηλευτήρια / Κλινικές. Οι Βεβαιώσεις εκδίδονται εφόσον κατά τη διάρκεια των σχετικών επιθεωρήσεων που διενεργούν οι Επιθεωρητές Εργασίας, διαπιστωνόταν ότι στα Ιδιωτικά Νοσηλευτήρια / στις Κλινικές υπήρχε κατάλληλη γραπτή εκτίμηση των κινδύνων και εφαρμοζόταν κατάλληλο και επαρκές Σύστημα Ασφάλειας και Υγείας.

1.2. Ποινικές Υποθέσεις

Εντός του 2016 ολοκληρώθηκε η εκδίκαση 15 υποθέσεων για 69 παραβάσεις Εργατικών Νόμων που αφορούσαν την ασφάλεια και υγεία των εργαζομένων στους χώρους εργασίας και άλλων προσώπων που επηρεάστηκαν από την εκτέλεση εργασιών. Οι χρηματικές ποινές που επιβλήθηκαν στους καταδικασθέντες το 2016 ανήλθαν συνολικά σε €85.950 σε σύγκριση με €220.800 για το 2015 που αφορούσαν την εκδίκαση 32 υποθέσεων. Ο αριθμός των υποθέσεων και οι νομοθεσίες, με βάση τις οποίες προσήχθησαν οι παραβάτες στο Δικαστήριο, καθώς και οι χρηματικές ποινές που τους επιβλήθηκαν κατά το 2016 σε σύγκριση με τα έτη, 2013-2015 φαίνονται στο **Παράρτημα IV**. Εντός του 2016 συντάχθηκαν, επίσης, συνολικά 13 νέοι φάκελοι ποινικής δίωξης, οι οποίοι διαβιβάστηκαν στους εκπροσώπους της Νομικής Υπηρεσίας για έγκριση και προώθηση.

1.3. Ανάλυση Γνωστοποιηθέντων Εργατικών Ατυχημάτων και Επικίνδυνων Συμβάντων

1.3.1 Ατυχήματα σε εργοδοτούμενα πρόσωπα κατά τη διάρκεια της εργασίας

Κατά το έτος 2016 γνωστοποιήθηκαν στο Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας 1905 ατυχήματα σε εργοδοτούμενα πρόσωπα κατά τη διάρκεια της εργασίας. Στον Πίνακα του **Παραρτήματος V** φαίνεται ανάλυση των ατυχημάτων κατά τομέα οικονομικής δραστηριότητας, φύλο, ηλικία, βαθμό τραύματος και αιτία ατυχήματος. Στο Διάγραμμα του **Παραρτήματος VI** τα ατυχήματα ταξινομούνται κατά τομέα οικονομικής δραστηριότητας. Όπως φαίνεται από το Διάγραμμα αυτό, ο μεγαλύτερος αριθμός ατυχημάτων για το 2016 παρουσιάζεται στον τομέα των Ξενοδοχείων/Εστιατορίων με ποσοστό 27,19% και ακολουθούν οι τομείς της Μεταποίησης με ποσοστό 18,85% του Χονδρικού και Λιανικού Εμπορίου με ποσοστό 15,01% και των Κατασκευών με ποσοστό 9,03%. Στο Διάγραμμα 1 του **Παραρτήματος VII** παρουσιάζεται ο ετήσιος αριθμός εργατικών ατυχημάτων που γνωστοποιήθηκαν κατά την περίοδο 2005-2016. Στο Διάγραμμα 2 του **Παραρτήματος VII** καταδεικνύονται τα εργατικά ατυχήματα του 2016, αναλύονται κατά αιτία και ταξινομούνται σε πέντε βασικές κατηγορίες (κτήρια / εγκαταστάσεις, μηχανήματα/εξοπλισμός, μέσα μεταφοράς, υλικά/ουσίες και άλλα αίτια).

Στον Πίνακα του **Παραρτήματος VIII** αναλύονται τα θανατηφόρα εργατικά ατυχήματα που συνέβησαν κατά τη διάρκεια του έτους 2016 κατά επαρχία, τομέα οικονομικής δραστηριότητας και αιτία. Στο Παράρτημα αυτό παρουσιάζονται, τα ατυχήματα που συνέβησαν σε εργοδοτούμενα και αυτοεργοδοτούμενα πρόσωπα κατά τη διάρκεια της εργασίας τους καθώς επίσης κατά τη διαδρομή από ή προς την εργασία, όπως επίσης ατυχήματα που συνέβησαν σε τρίτα πρόσωπα εκτός εργασίας, αλλά προέκυψαν από δραστηριότητες σε εργασία. Στο Διάγραμμα του **Παραρτήματος IX** φαίνεται ο ετήσιος αριθμός των θανατηφόρων εργατικών ατυχημάτων που γνωστοποιήθηκαν κατά την περίοδο 2005-2016.Κατά το έτος 2016, σύμφωνα με τις πληροφορίες που περιήλθαν σε γνώση του Τμήματος Επιθεώρησης Εργασίας, δεν έχουν συμβεί οποιαδήποτε θανατηφόρα ατυχήματα σε αυτοεργοδοτούμενα πρόσωπα κατά τη διαδρομή από ή προς την εργασία τους, αλλά ούτε και σε τρίτα πρόσωπα εκτός εργασίας τα οποία να προέκυψαν από δραστηριότητες σε εργασία.

Στο Διάγραμμα του **Παραρτήματος X** φαίνεται ο Μέσος Όρος του Δείκτη Συχνότητας Ατυχημάτων [(αριθμός ατυχημάτων) / (αριθμός απασχολουμένων) x 100.000], καθώς και οι επιμέρους Δείκτες Συχνότητας κατά τομέα οικονομικής δραστηριότητας για το 2016. Ο Μέσος Όρος Δείκτης Συχνότητας Ατυχημάτων που συνέβησαν σε εργοδοτούμενα πρόσωπα κατά τη διάρκεια της εργασίας τους για το έτος 2016 ήταν 609,31. Σημειώνεται ότι πρόκειται για *προκαταρκτικό* και όχι τελικό αποτέλεσμα γιατί ο «Αριθμός των Εργοδοτούμενων Προσώπων», που χρησιμοποιείται για υπολογισμό του Δείκτη Συχνότητας, βασίζεται στον μέσο όρο των τριών πρώτων τριμήνων της Έρευνας Εργατικού Δυναμικού, της Στατιστικής Υπηρεσίας. Τέλος, διευκρινίζεται ότι ο τελικός διορθωμένος Μέσος Όρος Δείκτης Συχνότητας για το έτος 2015 ήταν 519,07.

Στο διάγραμμα του **Παραρτήματος XI** παρουσιάζεται η Μεταβολή του Δείκτη Συχνότητας (Μέσος Όρος έτους) κατά την περίοδο 2005-2016, καθώς επίσης και του αριθμού των ατυχημάτων και των εργοδοτούμενων προσώπων κατά την ίδια περίοδο. Από τα στοιχεία του διαγράμματος συμπεραίνεται ότι κατά την περίοδο 2005-2016 σημειώθηκε μείωση του δείκτη συχνότητας κατά 29,71% και του αριθμού των ατυχημάτων κατά 12,4%.

1.3.2 Άλλα ατυχήματα που γνωστοποιήθηκαν στο Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας

Επιπρόσθετα, κατά το έτος 2016 γνωστοποιήθηκαν στο Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας σύμφωνα με τις πρόνοιες της σχετικής νομοθεσίας ακόμη 212 ατυχήματα (10 σε αυτοεργοδοτούμενα πρόσωπα, 139 κατά τη διαδρομή από ή προς την εργασία και 63 σε πρόσωπα εκτός εργασίας).

1.3.3 Ανάλυση Γνωστοποιηθέντων Επικίνδυνων Συμβάντων

Κατά το έτος 2016 γνωστοποιήθηκαν στο Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας, συνολικά 12 Επικίνδυνα Συμβάντα σε χώρους εργασίας. Αυτά αφορούσαν 6 πυρκαγιές / εκρήξεις, 5 ηλεκτρικά βραχυκυκλώματα / ηλεκτρικές γραμμές και μία διαρροή εύφλεκτων.

1.4. Μονάδα Πρόληψης Επαγγελματικών Ασθενειών

Η Μονάδα Πρόληψης Επαγγελματικών Ασθενειών συνέχισε τις διερευνήσεις των συνθηκών και του περιβάλλοντος εργασίας σε χώρους εργασίας, όπου υπήρχε η πιθανότητα έκθεσης των εργαζομένων σε βλαπτικούς για την υγεία παράγοντες. Οι διερευνήσεις έγιναν από τον Σύμβουλο Ιατρό Εργασίας του Υπουργείου Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων σε συνεργασία με τους λειτουργούς του Τμήματος. Εντοπίστηκαν και διερευνήθηκαν 6 νέες περιπτώσεις πιθανών επαγγελματικών ασθενειών. Οι περιπτώσεις αυτές αφορούσαν 1 περίπτωση καρκίνου του πνεύμονα, 1 περίπτωση ηπατίτιδας Β, 1

περίπτωση ρινίτιδας-αλλεργικού άσθματος, 1 περίπτωση δερματίτιδας χεριών αλλεργικού τύπου και 2 περιστατικά δισκοπάθειας. Με βάση τα στοιχεία που τηρούν το Αρχείο Καρκίνου του Υπουργείου Υγείας και το Ογκολογικό Κέντρο της Τράπεζας Κύπρου, κατά το 2016 δηλώθηκαν στο Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας, ως πιθανές επαγγελματικές ασθένειες, 8 νέες περιπτώσεις μεσοθηλιώματος από το Αρχείο Καρκίνου του Υπουργείου Υγείας και 12 νέες περιπτώσεις μεσοθηλιώματος από το αρχείο του Ογκολογικού Κέντρου της Τράπεζας Κύπρου.

1.5. Παροχείς Κατάρτισης στις Πρώτες Βοήθειες στην Εργασία

Για την παροχή προγραμμάτων κατάρτισης στις πρώτες βοήθειες στην εργασία από εγκεκριμένα πρόσωπα, ο Αρχιεπιθεωρητής επανέγκρινε 23 υφιστάμενους και ένα νέο πρόσωπο.

1.6. Εξωτερικές Υπηρεσίες Προστασίας και Πρόληψης

Με βάση τα καθορισμένα Ελάχιστα Απαιτούμενα Προσόντα ο Διευθυντής του Τμήματος Επιθεώρησης Εργασίας, υπό την ιδιότητα του ως Αρχιεπιθεωρητής, παραχώρησε 9 εγκρίσεις κατά τη διάρκεια του 2016, οι οποίες αφορούσαν αρχική έγκριση (2) ή επανέγκριση υφιστάμενων Εγκεκριμένων Προσώπων (6) ή ιεραρχική προσφυγή αιτητή με βάση τη Νομοθεσία (1). Επίσης, κατά τη διάρκεια του έτους, 1 αίτηση απορρίφθηκε επειδή δεν ικανοποιούσε τα Ελάχιστα Απαιτούμενα Προσόντα ενώ στο τέλος του έτους 6 αιτήσεις βρίσκονταν σε εκκρεμότητα, αφού αναμένονταν επιπρόσθετα στοιχεία από τους αιτητές. Στις 31.12.2016, το σχετικό Μητρώο περιείχε συνολικά 82 Εγκεκριμένα Πρόσωπα για παροχή Εξωτερικών Υπηρεσιών Προστασίας και Πρόληψης. Τέλος, κατά το 2016 συνεχίστηκε η ετήσια εκστρατεία επιθεώρησης Εγκεκριμένων Προσώπων η οποία επικεντρώθηκε στην ποιότητα των παραδοτέων εργασιών που αναλαμβάνουν τα Εγκεκριμένα Πρόσωπα για λογαριασμό εργοδοτών / αυτοεργοδοτούμενων προσώπων.

1.7. Δραστηριότητες για τη μείωση των εργατικών ατυχημάτων και επαγγελματικών ασθενειών στον τομέα των Κατασκευών

Στο πλαίσιο της Κοινής Δήλωσης Πολιτικής για τη μείωση των εργατικών ατυχημάτων και επαγγελματικών ασθενειών στον τομέα των Κατασκευών, το Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας υλοποιεί συγκεκριμένο Σχέδιο Δράσης από το 2013. Μέσα στα πλαίσια αυτά στις αρχές του 2016, τέθηκε σε εφαρμογή το κοινό Έντυπο Γνωστοποίησης των Εργοταξίων μεταξύ του Τμήματος Επιθεώρησης Εργασίας και του Συμβουλίου Εγγραφής και Ελέγχου Εργοληπτών.

1.8. Εργασίες με Αμίαντο

Μετά από την αξιολόγηση των αιτήσεων, εντός του 2016, εγκρίθηκαν 10 εταιρείες για εκτέλεση εργασίας σχετικής με αφαίρεση μόνωσης ή επάλειψης αμιαντούχων υλικών. Επίσης, εντός του 2016 εγκρίθηκαν, πριν από την έναρξη των εργασιών με αμίαντο, συνολικά 65 ειδικά Σχεδία Εργασίας.

1.9. Άδειες Οικοδομής, Πολεοδομικές Άδειες και Πιστοποιητικά Έγκρισης

Κατά τη διάρκεια του 2016 εξετάστηκαν και τέθηκαν ειδικοί όροι για τα θέματα ασφαλείας και υγείας στην εργασία σε 1013 συνολικά αιτήσεις που αφορούσαν Πολεοδομικές Άδειες, Άδειες Οικοδομής και Πιστοποιητικά Έγκρισης υποστατικών, τα οποία προορίζονταν να χρησιμοποιηθούν ή χρησιμοποιούνται ως χώροι εργασίες ή/και ως οικιστικές μονάδες.

1.10. Λειτουργοί Ασφάλειας

Το 2016 εγκρίθηκαν, αφού αξιολογήθηκαν οι σχετικές αιτήσεις που υποβλήθηκαν από εργοδότες, 25 νέοι Λειτουργοί Ασφάλειας οι οποίοι απασχολούνται επί πλήρους απασχόλησης με τα θέματα ασφάλειας και υγείας. Ο συνολικός αριθμός των Λειτουργών Ασφάλειας, των οποίων έχει εγκριθεί ο διορισμός, ανερχόταν μέχρι το τέλος του 2016 σε 131. Παράλληλα εντός του έτους συνεχίστηκε και συστηματικοποιήθηκε ο έλεγχος της εργασίας των Λειτουργών Ασφάλειας μέσω της εξέτασης των εκθέσεων που ετοιμάστηκαν για τις δραστηριότητες τους και επιτόπου επιθεωρήσεων που πραγματοποιήθηκαν.

1.11. Κέντρο Εκπαίδευσης στην Επαγγελματική Ασφάλεια και Υγεία

Οι δραστηριότητες του Κέντρου Εκπαίδευσης κατά το 2016 περιλάμβαναν τη διοργάνωση, ή συνδιοργάνωση με άλλους φορείς, προγραμμάτων κατάρτισης/σεμιναρίων/ενημερωτικών συναντήσεων που απευθύνονταν σε μέλη Επιτροπών Ασφάλειας στη Δημόσια Υπηρεσία και στον Ιδιωτικό Τομέα, μέλη Επαγγελματικών Συνδέσμων, μαθητές σε όλες τις βαθμίδες Εκπαίδευσης, φοιτητές Πανεπιστημίων, διευθυντές σχολείων Μέσης Εκπαίδευσης, εργαζομένους στη Δημόσια Υπηρεσία, σε Ημικρατικούς Οργανισμούς, σε Δήμους και σε ιδιωτικές εταιρείες, Λειτουργούς Ασφάλειας, Εγκεκριμένα Πρόσωπα Παροχής Υπηρεσιών Προστασίας και Πρόληψης, μέλη Συνδικαλιστικών και Εργοδοτικών Οργανώσεων και στο προσωπικό του Τμήματος Επιθεώρησης Εργασίας. Συνολικά, κατά το 2016 λειτουργοί του Τμήματος έδωσαν διαλέξεις διάρκειας 144 ωρών σε θέματα Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία, σε 52 προγράμματα κατάρτισης / σεμινάρια / ενημερωτικές συναντήσεις στα οποία συμμετείχαν περίπου 2650 άτομα. Επιπρόσθετα, το Κέντρο Εκπαίδευσης διοργάνωσε στις 17.10.2016 την Τελετή Έναρξης της Εβδομάδας Ασφάλειας και Υγείας 2016 και την απονομή Βραβείων διαφόρων διαγωνισμών σε θέματα ασφάλειας και υγείας. Επίσης το Κέντρο διοργάνωσε στις 12.5.2016 τη Διευρυμένη Συνάντηση Εταίρων.

1.12. Διαγωνισμοί

Το Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας, σε συνεργασία με το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού, για δέκατη τέταρτη συνεχή χρονιά, διοργάνωσε και αθλοθέτησε τον Διαγωνισμό Αφίσας 2016 με θέμα «Ασφάλεια και Υγεία στην Εργασία», μεταξύ των μαθητών της Μέσης Γενικής και Τεχνικής Εκπαίδευσης. Το πρώτο βραβείο του Διαγωνισμού απονεμήθηκε σε μαθητή της Τεχνικής Σχολής Αγίου Λαζάρου στη Λάρνακα, το δεύτερο βραβείο σε μαθήτρια της Α΄ Τεχνικής Σχολής Λευκωσίας και το τρίτο βραβείο σε μαθήτρια της Τεχνικής Σχολής Πάφου.

Σε συνεργασία με το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού, για έβδομη χρονιά, το Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας διοργάνωσε και αθλοθέτησε τον Διαγωνισμό Σχολικών Παραδειγμάτων Καλής Πρακτικής 2016. Στον Διαγωνισμό βραβεύτηκαν το Δημοτικό Σχολείο Μαμμάρων, το Περιφερειακό Γυμνάσιο Κοκκινοτριμιθιάς και το Λύκειο Εθνομάρτυρα Κυπριανού – Στροβόλου.

Το Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας διοργάνωσε τον Εθνικό Διαγωνισμό Παραδειγμάτων Καλής Πρακτικής για επιχειρήσεις στον τομέα της ασφάλειας και της υγείας στην εργασία. Στο πλαίσιο του Διαγωνισμού υποβλήθηκαν 14 παραδείγματα και το πρώτο βραβείο απονεμήθηκε στην εταιρεία ΤΣΙΜΕΝΤΟΠΟΙΙΑ ΒΑΣΙΛΙΚΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ για το παράδειγμά της που αφορούσε την «Ανάπτυξη ολοκληρωμένου συστήματος διαχείρισης γηρασκόντων εργαζομένων μέσα από τη λήψη οργανωτικών, εκπαιδευτικών και τεχνικών μέτρων».

1.13. Εκδόσεις του Τμήματος Επιθεώρησης Εργασίας

Στη διάρκεια του 2016 εκδόθηκαν νέα έντυπα με τίτλο Διαδικτυακό, Διαδραστικό Εργαλείο Εκτίμησης Κινδύνων (OiRA), Κώδικας Πρακτικής για Έλεγχο και Συντήρηση των Πυροσβεστήρων, Μηχανικός Εξοπλισμός Ανύψωσης Προσώπων, Ασφάλεια και Υγεία στα Κατασκευαστικά Έργα - Βασικές Πρόνοιες των περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Ελάχιστες Προδιαγραφές για Προσωρινά ή Κινητά Εργοτάξια) Κανονισμών του 2015, Περιορισμοί στη χρήση χημικών ουσιών από εργαζόμενους. Επίσης, τυπώθηκαν αφίσα για την ταξινόμηση, επισήμανση και συσκευασία των χημικών ουσιών και μειγμάτων και αφίσα μαθητή που πήρε το πρώτο βραβείο στον διαγωνισμό Αφίσας μαθητών. Επιπρόσθετα, έγινε ψηφιακή επεξεργασία και καταχωρήθηκαν σε ηλεκτρονική μορφή στην ιστοσελίδα του Τμήματος τα έντυπα Κώδικας Πρακτικής για Πρατήρια και άλλους χώρους Διανομής Υγραερίου Κίνησης, Έκθεση του πληθυσμού σε ιονίζουσα ακτινοβολία από το ραδόνιο και άλλες φυσικές πηγές ακτινοβολίας και Μετρήσεις Ραδιενέργειας στο Περιβάλλον της Κύπρου για τα έτη 2010-2015.

Σημειώνεται ότι, μέχρι το τέλος του 2016, το Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας είχε εκδώσει συνολικά 140 ενημερωτικά έντυπα σε έντυπη μορφή τα οποία είναι καταχωρημένα στην ιστοσελίδα του Τμήματος και διαθέσιμα σε κάθε ενδιαφερόμενο. Στην ιστοσελίδα υπάρχει επίσης, πληθώρα πληροφοριών με αναλύσεις, στατιστικά στοιχεία και όλη η νομοθεσία για την οποία αρμοδιότητα έχει το Τμήμα.

1.14. Ευρωπαϊκή Εκστρατεία για την Ασφάλεια και Υγεία στην Εργασία

Στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Εκστρατείας για την Ασφάλεια και Υγεία στην Εργασία 2016 – 2017 οργανώθηκε, από 17 έως 21 Οκτωβρίου 2016 η Ευρωπαϊκή Εβδομάδα Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία 2016, με θέμα «Ασφαλείς και Υγιείς Χώροι Εργασίας για όλες τις Ηλικίες». Στις 17.10.2016 πραγματοποιήθηκε η τελετή έναρξης της Εβδομάδας Ασφάλειας και Υγείας στη διάρκεια της οποίας έγινε η απονομή των Βραβείων Καλής Πρακτικής για το 2016, των Βραβείων του Διαγωνισμού Αφίσας 2016 και των Βραβείων για το Διαγωνισμό Σχολικών Παραδειγμάτων Καλής Πρακτικής 2016. Επίσης, κατά τη διάρκεια της τελετής έναρξης, έγιναν παρουσιάσεις που αφορούσαν την προαγωγή μιας βιώσιμης εργασίας στους εργαζόμενους καθ' όλη τη διάρκεια της επαγγελματικής τους ζωής.
Επιπρόσθετα, στο πλαίσιο της Εβδομάδας Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία, λειτουργοί του Τμήματος ετοίμασαν και υλοποίησαν ειδικό πρόγραμμα, με εκδηλώσεις στις οποίες συμμετείχαν 3110 άτομα, που περιλάμβανε 96 επισκέψεις σε χώρους εργασίας, συμμετοχή σε συνεδρίες Επιτροπών Ασφάλειας, συζήτηση με τους εργαζόμενους και διανομή διαφωτιστικού υλικού. Τέλος, στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Εκστρατείας, μεταδόθηκαν ειδικά ραδιοφωνικά και τηλεοπτικά μηνύματα και λειτουργοί του Τμήματος έδωσαν συνεντεύξεις και συμμετείχαν σε ενημερωτικά προγράμματα των ραδιοτηλεοπτικών μέσων μαζικής ενημέρωσης.

1.15. Μονάδα Αντιμετώπισης των Κινδύνων Ατυχημάτων Μεγάλης Κλίμακας

Κατά τη διάρκεια του 2016, η Μονάδα πραγματοποίησε επιθεωρήσεις στις 26 εγκαταστάσεις που καλύπτονται από τη σχετική νομοθεσία και συνεργάστηκε με τη Δύναμη Πολιτικής Άμυνας στο θέμα των Εξωτερικών Σχεδίων Επείγουσας Ανάγκης, καθώς και με το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως στα θέματα χωροθέτησης νέων εγκαταστάσεων ή αναπτύξεων γύρω από υφιστάμενες εγκαταστάσεις. Η Μονάδα παρέλαβε εντός του έτους και αξιολόγησε 5 νέες Γνωστοποιήσεις εγκαταστάσεων, 1 Έγγραφο Πολιτικής Πρόληψης Ατυχημάτων Μεγάλης Κλίμακας για μία νέα μονάδα και 3 αναθεωρημένα Έγγραφα Πολιτικής Πρόληψης Ατυχημάτων Μεγάλης Κλίμακας από 3 υφιστάμενες μονάδες. Τέλος, η Μονάδα παρέλαβε το 2016 8 νέες Εκθέσεις Ασφαλείας από τις οποίες 7 ήταν αναθεωρήσεις υφιστάμενων

εγκαταστάσεων και η μία νέα Έκθεση. Η Μονάδα αξιολόγησε τις δύο Εκθέσεις και σε συνεργασία με ειδικό σύμβουλο, αξιολόγησε άλλες τρεις.

1.16. Μονάδα Αντιμετώπισης των Κινδύνων από Υπεράκτιες Εργασίες Πετρελαίου και Φυσικού Αερίου

Με βάση τη σχετική νομοθεσία εγκαθιδρύθηκε το 2016 Τεχνική Επιτροπή με τη συμμετοχή όλων των εμπλεκομένων Κυβερνητικών Τμημάτων / Υπηρεσιών, με σκοπό να συμβουλεύει την Αρμόδια Αρχή (Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας) για ζητήματα ασφάλειας στις υπεράκτιες εργασίες πετρελαίου και φυσικού αερίου. Επίσης, εγκαθιδρύθηκε Συμβουλευτική Επιτροπή με τη συμμετοχή των ασκούντων την εκμετάλλευση των υπεράκτιων εργασιών, των εργαζομένων στις υπεράκτιες αυτές εργασίες και της Αρμόδιας Αρχής.

Κατά τη διάρκεια του 2016 αξιολογήθηκε η Κυπριακή Αρμόδια Αρχή από το Κοινό Κέντρο Ερευνών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και την Αρμόδια Αρχή της Ιρλανδίας.

Το 2016 η Μονάδα που επιτηρεί την εφαρμογή της νομοθεσίας για την ασφάλεια στις υπεράκτιες εργασίες πετρελαίου και φυσικού αερίου είχε διάφορες συναντήσεις με τις εταιρείες που δραστηριοποιούνται σε υπεράκτιες δραστηριότητες αναζήτησης υδρογονανθράκων στην Κυπριακή Αποκλειστική Οικονομική Ζώνη (ΑΟΖ) και συζήτησε τις υποχρεώσεις τους με βάση την υφιστάμενη νομοθεσία. Επίσης, η Μονάδα ασχολήθηκε με την αξιολόγηση τμημάτων των αιτήσεων, για τον τρίτο γύρο αδειοδότησης για εργασίες στην Κυπριακή Αποκλειστική Οικονομική Ζώνη, που αφορούσαν ασφάλεια, υγεία, περιβάλλον και ποιότητα.

1.17. Ευρωπαϊκή και Διεθνής Εκπροσώπηση και σχετικές Υποχρεώσεις στα θέματα Ασφάλειας και Υγείας

1.17.1 Ευρωπαϊκή εκπροσώπηση και Υποχρεώσεις

Το Τμήμα συμμετέχει ενεργά στις εργασίες (α) της Συμβουλευτικής Επιτροπής για την Ασφάλεια και Υγεία στην Εργασία (ACSHW), (β) της Επιτροπής Ανώτερων Επιθεωρητών Εργασίας (SLIC) και (γ) του Ευρωπαϊκού Οργανισμού για την Ασφάλεια και Υγεία στην Εργασία (EU-OSHA) καθώς και σε ειδικές υποεπιτροπές ή Ομάδες Εργασίας που ασχολούνται με εξειδικευμένα θέματα. Στα πλαίσια των υποχρεώσεων της Κύπρου στα θέματα ασφάλειας και υγείας στην εργασία, το Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας υπόβαλε στη Συμβουλευτική Επιτροπή ACSHW, στην Επιτροπή SLIC και στον Ευρωπαϊκό Οργανισμό EU-OSHA ετήσιες εκθέσεις, απαντήσεις σε ερωτήματα και συνεισφορές με πληροφορίες.

1.17.2 Διεθνής Εκπροσώπηση και Υποχρεώσεις

Το Τμήμα επίσης ετοιμάζει σχετικές εκθέσεις για την εφαρμογή στην Κύπρο των Συμβάσεων της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας (ΔΟΕ) που σχετίζονται με τα θέματα Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία.

1.18. Διαβούλευση με Κοινωνικούς Εταίρους Παγκύπρια και σε Επαρχιακό Επίπεδο

1.18.1 Παγκύπριο Συμβούλιο Ασφάλειας και Υγείας

Το Συμβούλιο αυτό συστάθηκε το 1965 και από το 1996 αποτελεί θεσμοθετημένο Σώμα με βάση τους περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Νόμους. Στο Συμβούλιο συμμετέχουν εκπρόσωποι Δημόσιων Υπηρεσιών, Εργοδοτικών και Συνδικαλιστικών Οργανώσεων και

άλλων Φορέων με ιδιαίτερο ενδιαφέρον στα θέματα ασφάλειας και υγείας. Σκοπός του Συμβουλίου είναι να υποβάλλει στον Υπουργό Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων εισηγήσεις για τα μέτρα που πρέπει να λαμβάνονται και τις καλύτερες και αποτελεσματικότερες μεθόδους εργασίας που πρέπει να ακολουθούνται για την εξασφάλιση της επαγγελματικής ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων και να τον συμβουλεύει για ζητήματα προλήψεως ατυχημάτων καθώς και για τη σύνταξη ή αναθεώρηση νομοθεσίας. Κατά το 2016 έγιναν δύο συνεδριάσεις του Συμβουλίου και σε αυτές συζητήθηκαν θέματα που άπτονται των αρμοδιοτήτων του.

1.18.2 Επαρχιακές Συμβουλευτικές Επιτροπές

Οι Επιτροπές αυτές συγκλήθηκαν δύο φορές κατά τη διάρκεια του έτους σ' όλες τις επαρχίες. Σε αυτές συμμετείχαν εκπρόσωποι των Κοινωνικών Εταίρων σε τοπικό επίπεδο και κατά τη διάρκεια των συνεδριών τους συζητήθηκαν θέματα διαφώτισης / ενημέρωσης καθώς και θέματα σχετικά με την εφαρμογή της Στρατηγικής και της νομοθεσίας για ασφάλεια και υγεία στην εργασία.

1.19. Νέα Νομοθεσία για Ασφάλεια και Υγεία στην Εργασία

Τέλος εντός του έτους, εγκρίθηκαν από τη Βουλή των Αντιπροσώπων και δημοσιεύθηκαν «Οι περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Ηλεκτρομαγνητικά Πεδία) Κανονισμοί του 2016» που μεταφέρουν στο Κυπριακό Δίκαιο τις πρόνοιες της Οδηγίας 2013/35/ΕΕ. Στο τέλος του 2016 το Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας είχε υπό την αρμοδιότητά του την επιτήρηση της εφαρμογής 156 νομοθετημάτων που αφορούσαν τα θέματα ασφάλειας και υγεία στην εργασία.

1.20. Ανακοινώσεις για θέματα Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία

Στη διάρκεια του 2016 εκδόθηκαν 30 Ανακοινώσεις, οι οποίες διαβιβάστηκαν στα Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας και αναρτήθηκαν στην ιστοσελίδα του Τμήματος. Οι Ανακοινώσεις αυτές αφορούσαν Καταδίκες από τα Δικαστήρια (9), την Προστασία των εργαζομένων από το Θερμικό Φόρτο (4), στοχευόμενες Εκστρατείες Επιθεώρησης (8), το Κοινό Έντυπο Γνωστοποίησης Εργοταξίων, την τροποποίηση του περί Εργοστασίου Νόμου και την ετοιμασία νέων Κανονισμών για την εγγραφή υποστατικών, Εγκαταστάσεων, Επιχειρήσεων και Χώρων Εργασίας, τις Ημερίδες ενημέρωσης του προσωπικού Κυβερνητικών Υπηρεσιών, Ημικρατικών Οργανισμών και Δήμων για τα θέματα Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία καθώς και την προκήρυξη και τα αποτελέσματα των Διαγωνισμών.

1.21. Χημικές Ουσίες

1.21.1 Ευρωπαϊκή και Διεθνής Εκπροσώπηση και σχετικές Υποχρεώσεις

Κατά τη διάρκεια του 2016, το Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας έλαβε ενεργά μέρος, στο μέτρο των δυνατοτήτων του, στις συναντήσεις του Διοικητικού Συμβουλίου, των Επιτροπών και Ομάδων Εργασίας του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Χημικών Προϊόντων (ECHA) και των Αρμόδιων Αρχών των Κρατών Μελών για τους Ευρωπαϊκούς Κανονισμούς REACH και CLP, ώστε, να είναι σε θέση να ενημερώνει με τη σειρά του τον κύπριο εισαγωγέα, παραγωγό και χρήστη για όλες τις εξελίξεις και να εφαρμόζει συντονισμένα και σε συνεργασία με άλλα Κράτη Μέλη την Ευρωπαϊκή Νομοθεσία για τα χημικά προϊόντα. Επίσης, κατά την υπό αναφορά περίοδο, το Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας παρακολούθησε τις διεθνείς προσπάθειες που έχουν αναληφθεί από τα Ηνωμένα Έθνη για κατάλληλο έλεγχο και διαχείριση των χημικών προϊόντων (Strategic Approach to International Chemicals Management - SAICM). Στο πλαίσιο των ευρωπαϊκών υποχρεώσεων ετοιμάστηκε και

υποβλήθηκε το 2016 η έκθεση τριετίας για την παρακολούθηση της εφαρμογής της νομοθεσίας που αφορά τον έλεγχο περιεκτικότητας σε Πτητικές Οργανικές Ουσίες (Π.Ο.Ε.) χρωμάτων, βερνικιών και προϊόντων φανοποιίας αυτοκινήτων καθώς και η ετήσια έκθεση για τον Ευρωπαϊκό Κανονισμό 649/2012 που αφορά τις εισαγωγές/εξαγωγές ορισμένων πολύ επικίνδυνων χημικών ουσιών. Στο πλαίσιο της παρακολούθησης της εφαρμογής των Ευρωπαϊκών Κανονισμών REACH και CLP υποβλήθηκε στον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Χημικών η ετήσια έκθεση των κυπριακών Καθοδηγητικών Γραφείων.

1.21.2 Λειτουργία Καθοδηγητικών Γραφείων

Για την αποτελεσματική εφαρμογή των Κανονισμών REACH και CLP συνεχίστηκε και το 2016 η λειτουργία των δύο αντίστοιχων Καθοδηγητικών Γραφείων για παροχή πληροφόρησης στις επηρεαζόμενες επιχειρήσεις. Στη διάρκεια του 2016 η ενημέρωση των επιχειρήσεων εστιάστηκε στις υποχρεώσεις καταχώρισης χημικών ουσιών και ειδικότερα αυτών που εισάγονται / παράγονται σε ποσότητα μεγαλύτερη των 100 τόνων ετησίως, στις υποχρεώσεις προκαταχώρισης χημικών ουσιών που εισάγονται για πρώτη φορά σε ποσότητες πέραν του 1 τόνου ετησίως, στη λήξη της μεταβατικής περιόδου και την υποχρεωτική ταξινόμηση και επισήμανση των χημικών μειγμάτων σύμφωνα με τον Κανονισμό CLP (1.6.2015), στη διάθεση, δομή και στο περιεχόμενο των Δελτίων Δεδομένων Ασφάλειας, στις ουσίες για την χρήση των οποίων απαιτείται αδειοδότηση από τον ECHA, στις ουσίες για τις οποίες ισχύουν περιορισμοί /απαγορεύσεις στη διάθεση στην αγορά και χρήση και στις υποχρεώσεις για υποβολή πληροφοριών στο Εθνικό Μητρώο Επικίνδυνων Χημικών Προϊόντων. Κατά το 2016 απαντήθηκαν μέσω των Καθοδηγητικών Γραφείων του Τμήματος 196 ερωτήματα που αφορούσαν τον Κανονισμό REACH και 274 ερωτήματα τον Κανονισμό CLP.

1.21.3 Ενημερωτικές Δραστηριότητες που αφορούν τις Χημικές Ουσίες

Για ενημέρωση των επηρεαζόμενων επιχειρήσεων για νέες εξελίξεις σχετικά με τα πιο πάνω θέματα, ετοιμάστηκαν δύο νέες εκδόσεις μια για τον Κανονισμό REACH και μια για τον Κανονισμό CLP. Επίσης, εκδόθηκαν συνολικά 58 Ανακοινώσεις ενημέρωσης των εργαζομένων και του κοινού για θέματα που αφορούσαν επικίνδυνες χημικές ουσίες ή μη συμμορφούμενα προϊόντα που περιείχαν επικίνδυνες χημικές ουσίες. Τέλος, διοργανώθηκαν από το Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας ή υπήρξε συμμετοχή λειτουργών με παρουσιάσεις, σε συνολικά 11 εκδηλώσεις στις οποίες έγινε ενημέρωση για θέματα χημικών ουσιών.

1.21.4 Συμμετοχή σε Επιτροπές - Ομάδες Εργασίας στην Κύπρο

Στο πλαίσιο της συνεργασίας με άλλα Υπουργεία / Τμήματα σε θέματα χημικών ουσιών, λειτουργοί του Τμήματος Επιθεώρησης Εργασίας συμμετέχουν ενεργά στις Επιτροπές αξιολόγησης προσφορών (α) του Υπουργείου Οικονομικών και (β) του Υπουργείου Υγείας για την αξιολόγηση των φακέλων τεχνικών προσφορών που αφορούν χημικά προϊόντα, στο Συμβούλιο Φυτοπροστατευτικών Προϊόντων και Βιοκτόνων (Τμήμα Γεωργίας) που αποφασίζει για θέματα εφαρμογής των νομοθεσιών για φυτοπροστατευτικά και βιοκτόνα προϊόντα, στη Συμβουλευτική Επιτροπή για την απονομή του Ευρωπαϊκού οικολογικού σήματος Ecolabel (Τμήμα Περιβάλλοντος) και στην Εθνική Επιτροπή για το Περιβάλλον και την Υγεία του Παιδιού (Υπουργείο Υγείας).

1.21.5 Επιθεωρήσεις, Δειγματοληψίες, Χημικές Αναλύσεις και Ποινικές Διώξεις

Κατά το 2016, έγιναν συνολικά 283 επιθεωρήσεις σε υποστατικά όπου παρασκευάζονται, αποθηκεύονται και διατίθενται διάφορα χημικά προϊόντα όπως σε καταστήματα λιανικού και χονδρικού εμπορίου χημικών προϊόντων, υπεραγορές, καταστήματα παιχνιδιών,

κοσμημάτων, ρούχων, ειδών βιβλιοπωλείου, βιομηχανίες παραγωγής και αποθηκεύσεις χημικών προϊόντων και υποστατικά με άλλα χημικά προϊόντα που προορίζονται για πώληση στο ευρύ κοινό ή σε επαγγελματίες.

Για έλεγχο των νομοθετικών περιορισμών στη χρήση συγκεκριμένων επικίνδυνων χημικών ουσιών σε καταναλωτικά και επαγγελματικά προϊόντα λήφθηκαν από την Κυπριακή αγορά και ελέγχθηκαν δείγματα για χημικές αναλύσεις σε κόλλες άμεσης δράσης «superglue» και επαγγελματικές κόλλες για την περιεκτικότητά τους σε επικίνδυνους οργανικούς διαλύτες (βενζόλιο, τολουόλιο, χλωροφόρμιο), σε ψεύτικα κοσμήματα για την περιεκτικότητά τους σε Νικέλιο, Κάδμιο και Μόλυβδο, σε παιχνίδια και αντικείμενα παιδικής φροντίδας για την περιεκτικότητά τους σε φθαλικούς εστέρες (τοξικές για την αναπαραγωγή ουσίες), σε μαρκαδόρους για την περιεκτικότητά τους σε επικίνδυνους οργανικούς διαλύτες (βενζόλιο, τολουόλιο, χλωροφόρμιο), σε δοχεία/θέρμους για την περιεκτικότητά τους σε αμίαντο, σε προϊόντα χλωρίνης και άλλα καθαριστικά με ακραίο pH για την ταξινόμηση, επισήμανση και συσκευασία τους και σε προϊόντα χρωμάτων και βερνικιών για την περιεκτικότητά τους σε Π.Ο.Ε..

Όλα τα μη συμμορφούμενα προϊόντα που εντοπίστηκαν στην Κυπριακή αγορά αποσύρθηκαν άμεσα. Επιπρόσθετα, τα μη συμμορφούμενα προϊόντα καταχωρήθηκαν στο Σύστημα Ταχείας Ανταλλαγής Πληροφοριών για Ασφάλεια Προϊόντων πλην Τροφίμων (RAPEX) της Ευρωπαϊκής Ένωσης και δημοσιοποιήθηκαν μέσω σχετικών Ανακοινώσεων του Τμήματος Επιθεώρησης Εργασίας. Στο Διάγραμμα και τους Πίνακες 1 και 2 του Παραρτήματος XII φαίνονται αναλυτικά τα στατιστικά στοιχεία για τις επιθεωρήσεις για θέματα χημικών ουσιών και για τα δείγματα που λήφθηκαν.

Εντός του 2016 καταχωρήθηκαν στο δικαστήριο τρεις νέες ποινικές διώξεις εναντίον εταιρειών για παράβαση των διατάξεων της περί Χημικών Ουσιών Νομοθεσίας και των προνοιών του Κανονισμού REACH. Οι δύο εταιρείες κρίθηκαν ένοχες γιατί διέθεταν στην αγορά παιχνίδια που περιείχαν φθαλικούς εστέρες σε συγκεντρώσεις πέραν των ορίων που προβλέπονται από την ισχύουσα νομοθεσία και τους επιβλήθηκαν ποινές €8.000 και €5.000 αντίστοιχα. Η τρίτη εταιρεία κατηγορήθηκε και κρίθηκε ένοχη γιατί διέθετε στην αγορά προς πώληση στο ευρύ κοινό, επικίνδυνα προϊόντα χωρίς την προβλεπόμενη από τη νομοθεσία επισήμανση στην Ελληνική γλώσσα και της επιβλήθηκε ποινή €4.000. Παράλληλα κατά τη διάρκεια του 2016 ολοκληρώθηκε η εκδίκαση μιας υπόθεσης που εκκρεμούσε από το 2015. Η εταιρεία κρίθηκε ένοχη και της επιβλήθηκε ποινή €6.750 γιατί διέθετε στην αγορά παιχνίδια που περιείχαν φθαλικούς εστέρες.

1.21.6 Συνεργασία με το Τμήμα Τελωνείων

Στο πλαίσιο της συνεργασίας του Τμήματος με το Τμήμα Τελωνείων το 2016 έχουν απαντηθεί ή/και διερευνηθεί με επιθεωρήσεις για συμμόρφωση με την περί Χημικών Ουσιών Νομοθεσία 263 υποθέσεις που αφορούσαν εισαγωγές χημικών προϊόντων.

1.21.7 Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα LIFE + (LIFE CHEREE)

Το 2016 εγκρίθηκε το Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα LIFE+ (LIFE CHEREE: Chemicals Regulations Enforcement & Inspections Building Authority Capacity for REACH/CLP and SEVESO III Compliance) με συντονιστή το Πολυτεχνείο Κρήτης και συμμετέχοντες φορείς το Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας και το Γενικό Χημείο του Κράτους (ΓΧΚ) της Ελλάδας. Βασικός στόχος του προγράμματος θα είναι η προώθηση της εναρμονισμένης εφαρμογής της νομοθεσίας στις δύο χώρες, η εκπαίδευση των Επιθεωρητών των συμμετεχόντων φορέων και η τεχνική υποστήριξη τους στην επιτυχή εφαρμογή των Κανονισμών REACH/CLP και της Οδηγίας SEVESO III. Η διάρκεια του προγράμματος είναι 3,5 χρόνια.

1.21.8 Παγκύπριο Συμβούλιο Χημικών Ουσιών (ΠΣΧΟ)

Το Παγκύπριο Συμβούλιο Χημικών Ουσιών αποτελεί θεσμοθετημένο Σώμα, με βάση τον περί Χημικών Ουσιών νομοθεσία, που συμβουλεύει τον Υπουργό Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων πάνω σε θέματα καλύτερου ελέγχου και διαχείρισης των χημικών ουσιών. Το Συμβούλιο αποτελείται από εκπροσώπους των Δημοσίων Υπηρεσιών και εκπροσώπους διαφόρων Φορέων και μη Κυβερνητικών Οργανώσεων (Εργοδοτικών και Συνδικαλιστικών Οργανώσεων, Επαγγελματικών και Περιβαλλοντικών Οργανώσεων και Συνδέσμων Καταναλωτών). Το ΠΣΧΟ συνεδρίασε μία φορά και συζήτησε τις τρέχουσες εξελίξεις, ενημερώθηκε για τις διάφορες επιμέρους εκστρατείες που πραγματοποιήθηκαν για την επίτευξη των στόχων του Τμήματος Επιθεώρησης Εργασίας και παρουσιάσθηκαν οι μελλοντικοί στόχοι και οι προκλήσεις. Της Συνεδρίας ακολούθησε Ενημερωτική Ημερίδα στη διάρκεια της οποίας παρουσιάστηκαν από άλλους εμπλεκόμενους Κυβερνητικούς Φορείς σύντομες παρουσιάσεις σε θέματα κοινού ενδιαφέροντος με στόχο τη συνέργεια και τον καλύτερο συντονισμό δράσεων στα θέματα χημικών προϊόντων.

2. ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΙ ΜΕ ΣΗΜΑΝΣΗ CE, ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΥΓΡΑΕΡΙΟΥ ΚΑΙ ΩΡΕΣ ΟΔΗΓΗΣΗΣ

2.1. Μονάδα Επιθεωρητέων Μηχανημάτων και Ανελκυστήρων

Η Μονάδα Επιθεωρητέων Μηχανημάτων, Δοχείων Πίεσης και Ανελκυστήρων λειτουργεί με προσωπικό τόσο στα Κεντρικά όσο και στα Επαρχιακά Γραφεία του Τμήματος. Οι δραστηριότητες της Μονάδας περιλαμβάνουν την επιθεώρηση των Επιθεωρητέων Μηχανημάτων, την ετοιμασία εκθέσεων και πιστοποιητικών επιθεώρησης, τη σύνταξη και παρακολούθηση των ποινικών υποθέσεων που αφορούν τα Επιθεωρητέα Μηχανήματα καθώς και τη διερεύνηση των ατυχημάτων και των επικίνδυνων συμβάντων, στα οποία εμπλέκονται τέτοια μηχανήματα.

Στον Πίνακα του **Παραρτήματος XIII** φαίνεται ανάλυση των 1064 επιθεωρήσεων των μηχανημάτων που διεκπεραιώθηκαν από τους Επιθεωρητές κατά επαρχία και κατηγορία μηχανήματος για το έτος 2016.

Στο πλαίσιο της εφαρμογής νομοθεσίας που αφορά τη λειτουργία των ανελκυστήρων, το Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας ασκώντας τον εποπτικό του ρόλο ως αρμόδια αρχή, διεξήγαγε συνολικά 65 ειδικές επιθεωρήσεις. Συγκεκριμένα έγιναν επιθεωρήσεις 8 Συντηρητών Ανελκυστήρων και 1 Εξουσιοδοτημένου Ελεγκτή Ανελκυστήρων στα υποστατικά τους και σε ανελκυστήρες που συντηρούνται ή/και ελέγχθηκαν το 2016 και 56 επιθεωρήσεις για ισάριθμα αιτήματα ιδιοκτητών ανελκυστήρων για παρέκκλιση από την εφαρμογή συγκεκριμένης τεχνικής πρόνοιας των Κανονισμών. Επίσης, το Τμήμα εξέτασε 2 αιτήσεις για έγκριση προσώπων ως Συντηρητές Ανελκυστήρων.

2.2. Μονάδα Εξοπλισμών με Σήμανση CE

Η Μονάδα Ελέγχου προδιαγραφών ασφάλειας και υγείας Εξοπλισμών με Σήμανση CE εφαρμόζει το μέρος της νομοθεσίας που εναρμονίζει με τις Ευρωπαϊκές Οδηγίες για τις επτά κατηγορίες προϊόντων που αφορούν τα Μηχανήματα, τους Ανελκυστήρες, τον Εξοπλισμό υπό Πίεση, τα Απλά Δοχεία Πίεσης, τα Μέσα Ατομικής Προστασίας, τον Εξοπλισμό και τα Συστήματα Προστασίας για Χρήση σε Εκρήξιμες Ατμόσφαιρες, και τον Εξοπλισμό προς Χρήση σε Εξωτερικούς Χώρους από την Εκπομπή Θορύβου στο Περιβάλλον.

Με την εποπτεία της αγοράς διασφαλίζεται στο μέτρο του δυνατού ότι, μόνο προϊόντα που ικανοποιούν τις πρόνοιες της νομοθεσίας για τη σήμανση CE διατίθενται στην Κυπριακή αγορά. Αυτό επιτυγχάνεται με επιθεωρήσεις χώρων όπου κατασκευάζονται, εισάγονται, εκτίθενται προς πώληση ή εγκαθίστανται τα προϊόντα για τα οποία απαιτείται η σήμανση CE. Η εποπτεία της αγοράς γίνεται στο πλαίσιο δειγματοληπτικών ελέγχων της αγοράς, αλλά και μετά από πληροφορίες για μη συμμορφούμενα προϊόντα. Οι πληροφορίες συνήθως προέρχονται από το Τμήμα Τελωνείων, από καταγγελίες άλλων αρχών του δημοσίου ή από παράπονα καταναλωτών, εργοδοτουμένων ή/και άλλων επηρεαζόμενων προσώπων. Ειδικότερα, κατά το 2016 έχουν πραγματοποιηθεί 89 δραστηριότητες εποπτείας της αγοράς με επιθεωρήσεις σε υποστατικά και διερευνήσεις παραπόνων μετά από καταγγελίες, καθώς και ελέγχους κατά τον εκτελωνισμό προϊόντων.

Στο πλαίσιο εφαρμογής του Ευρωπαϊκού Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 765/2008 για τον καθορισμό των απαιτήσεων διαπίστευσης και εποπτείας της αγοράς όσον αφορά την εμπορία των προϊόντων, η Μονάδα ετοίμασε και υλοποίησε σχετικό Πρόγραμμα Εποπτείας της Αγοράς για το 2016, το οποίο αποτέλεσε μέρος του Εθνικού Προγράμματος το οποίο κοινοποιήθηκε στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Το εν λόγω Πρόγραμμα περιλάμβανε ανελκυστήρες, μηχανήματα, μέσα ατομικής προστασίας, εξοπλισμό υπό πίεση και αεροθάλαμους. Επίσης, στο πλαίσιο διοικητικής συνεργασίας των Αρμόδιων Αρχών της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τα Μέσα Ατομικής Προστασίας, εντοπίστηκαν μη συμμορφούμενες στολές νεοπρενίου για προστασία από το ψύχος και εκδόθηκε Ειδοποίηση Απόσυρσης από την Αγορά, η οποία επιδόθηκε στον εισαγωγέα των προϊόντων.

Το Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας διεξήγαγε δειγματοληπτικά εργαστηριακό έλεγχο σε τρεις τύπους εξοπλισμού απομάκρυνσης φύλλων (φυσητήρες / leaf blower) που διατίθενται στην Κυπριακή Αγορά για να διαπιστωθεί η καταλληλότητά τους με τις πρόνοιες της νομοθεσίας για τον Εξοπλισμό προς Χρήση σε Εξωτερικούς Χώρους από την Εκπομπή Θορύβου στο Περιβάλλον, χωρίς να εντοπιστούν παραβάσεις της νομοθεσίας.

Επίσης, το καταναλωτικό κοινό ενημερώθηκε με 25 Ανακοινώσεις του Τμήματος για 53 επικίνδυνα προϊόντα ευρείας κατανάλωσης που έχουν κυκλοφορήσει σε άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και για τα οποία έγινε σχετική καταχώριση στο Σύστημα Ταχείας Ενημέρωσης (RAPEX) της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Στο πλαίσιο της εναρμόνισης της εθνικής νομοθεσίας με το κεκτημένο της Ευρωπαϊκής Ένωσης εγκρίθηκαν από την Βουλή των Αντιπροσώπων και δημοσιεύτηκαν 3 νέοι εναρμονιστικοί Κανονισμοί για τις Συσκευές και τα Συστήματα Προστασίας που Προορίζονται για Χρήση σε Εκρήξιμες Ατμόσφαιρες, τα Απλά Δοχεία Πίεσης και τους Ανελκυστήρες και τα Κατασκευαστικά Στοιχεία Ασφάλειας για Ανελκυστήρες.

2.3. Μονάδα Εγκαταστάσεων και Αποθηκεύσεων Υγραερίου

Στο πλαίσιο της διαδικασίας χορήγησης Άδειας Αποθήκευσης / Φύλαξης Υγραερίου, οι Επιθεωρητές του Τμήματος Επιθεώρησης Εργασίας διεκπεραίωσαν 1334 επιθεωρήσεις σε υποστατικά, στα οποία αποθηκεύεται υγραέριο. Σημειώνεται ότι γενικότερα οι Επιθεωρητές του Τμήματος διεκπεραίωσαν συνολικά 1700 επιθεωρήσεις σε υποστατικά, στα οποία αποθηκεύονται πετρελαιοειδή (υγραέριο και υγρά πετρελαιοειδή). Οι Επιθεωρητές εξέτασαν μεταξύ άλλων παράπονα του κοινού σχετικά με εγκαταστάσεις υγραερίου. Στον Πίνακα που ακολουθεί φαίνεται σχετική ανάλυση των επιθεωρήσεων κατά επαρχία.

Λόγος Επιθεώρησης	ΕΠΑΡΧΙΑ					Σύνολο
	Λευκωσία	Λεμεσός	Λάρνακα	Πάφος	Αμμόχωστος	
	Αρ.	Αρ.	Αρ.	Αρ.	Αρ.	Αρ.
Έκθεση εξέτασης εγκατάστασης υγραερίου σε όχημα	4	0	0	4	0	8
Διερεύνηση παραπόνου	17	14	3	1	3	38
Αδειοδότηση αποθήκευσης υγραερίου	327	210	444	79	228	1288
Σύνολο Επιθεωρήσεων	**348**	**224**	**447**	**84**	**231**	**1334**

Πίνακας: Ανάλυση των επιθεωρήσεων για το υγραέριο κατά Επαρχία για το 2016

Από 8.4.2016 επιτράπηκε στην Κύπρο η χρήση του υγραερίου για την κίνηση των οχημάτων. Κατά την ίδια περίοδο μετακινήθηκαν στο Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας δύο και αποσπάστηκε τρίτος λειτουργός από άλλα Τμήματα / άλλες Υπηρεσίες του Δημοσίου. Αμέσως μετά τη συμπλήρωση εξειδικευμένης εκπαίδευσης των εν λόγω λειτουργών συμπληρώθηκε και η ανάπτυξη του Συστήματος Επιθεώρησης και Ελέγχου Συμμόρφωσης των πρατηρίων υγραερίου κίνησης και των χώρων στους οποίους θα μετατρέπονται, συντηρούνται, επιδιορθώνονται και ελέγχονται τα οχήματα που θα κινούνται με υγραέριο κίνησης.

2.4. Μονάδα Ελέγχου του Χρόνου Εργασίας και Ανάπαυσης των Οδηγών Ορισμένων Οχημάτων

Η κούραση των οδηγών λόγω του χρόνου οδήγησης σε συνδυασμό με την παράλειψη λήψης των απαιτούμενων διαλειμμάτων και αναπαύσεων αποτελούν παράγοντες πρόκλησης οδικών ατυχημάτων. Με την εφαρμογή της νομοθεσίας και τη διενέργεια στοχευμένων ελέγχων τόσο στο δρόμο όσο και στις επιχειρήσεις, οι παράγοντες αυτοί μπορούν να σταθμιστούν ώστε να βελτιώνονται οι συνθήκες εργασίας των οδηγών και να προλαμβάνονται τα οδικά ατυχήματα, στα οποία εμπλέκονται οι εν λόγω οδηγοί. Επίσης, με την εφαρμογή της νομοθεσίας προσεγγίζονται οι όροι ανταγωνισμού μεταξύ των επιχειρήσεων. Για τον έλεγχο του χρόνου εργασίας και ανάπαυσης τέτοιων οδηγών λειτουργεί στο Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας εξειδικευμένη Μονάδα. Το προσωπικό αυτό αφού έτυχε εντατικής εκπαίδευσης υλοποιεί πρόγραμμα επιθεωρήσεων τόσο στο δρόμο όσο και στα υποστατικά των επιχειρήσεων.

2.4.1 Νομοθετικό πλαίσιο και εφαρμογή του

Το 2016 δημοσιεύτηκε ο Νόμος 87(Ι) του 2016, οποίος τροποποιεί τον Νόμο 86(Ι) του 2007 που αφορά τον Έλεγχο των Ωρών Οδήγησης και Ανάπαυσης των Οδηγών Ορισμένων Οχημάτων, με τη συμπερίληψη σ' αυτόν προνοιών του Ευρωπαϊκού Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 165/2014.

Το Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας αξιοποιεί, επίσης, ειδικό λογισμικό καταχώρηση των αποτελεσμάτων των επιθεωρήσεων και τον υπολογισμό του βαθμού επικινδυνότητας των επιχειρήσεων ώστε οι επιχειρήσεις ψηλότερου κινδύνου να επιθεωρούνται συχνότερα. Οι έλεγχοι στις επιχειρήσεις γίνονται αποκλειστικά από τη Μονάδα Ελέγχου του Χρόνου Εργασίας των Οδηγών Ορισμένων Οχημάτων και οι έλεγχοι στους δρόμους γίνονται από την εν λόγω Μονάδα σε συνεργασία με την Αστυνομία Κύπρου και το Τμήμα Οδικών

Μεταφορών. Κατά το 2016, 12 Επόπτες Οδικών Μεταφορών του Τμήματος Οδικών Μεταφορών έτυχαν σχετικής εκπαίδευσης από το Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας.

2.4.2 Έλεγχος Εργάσιμων Ημερών των Οδηγών κατά το 2016

Με βάση τις ευρωπαϊκές υποχρεώσεις της Κύπρου, ο ελάχιστος αριθμός ελέγχων των εργάσιμων ημερών που έπρεπε να πραγματοποιηθεί κατά το 2016, ανέρχετο σε 107973 εργάσιμες ημέρες. Επίσης, απαιτείτο όπως το ελάχιστο ποσοστό του συνολικού αριθμού ελέγχων στο δρόμο να ήταν 30% και στις εγκαταστάσεις των επιχειρήσεων 50%. Το Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας ανέλαβε την κάλυψη του 50% του πιο πάνω συνολικού στόχου (107973) ενώ η Αστυνομία Κύπρου το 35% και το Τμήμα Οδικών Μεταφορών το 15%. Μέχρι τις 31.12.2016 το Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας έλεγξε συνολικά 56318 εργάσιμες ημέρες, από τις οποίες 50808 ημέρες στις επιχειρήσεις και 5510 ημέρες στον δρόμο. Στον Πίνακα που ακολουθεί φαίνονται οι έλεγχοι που έγιναν κατά το 2016 και τα ποσοστά κάλυψης του στόχου, κατά περίπτωση.

	Ελάχιστη απαίτηση από ΕΕ	**Έλεγχοι που πραγματοποιήθηκαν κατά το 2016**	**Ποσοστό κάλυψης των απαιτήσεων της ΕΕ (σε %)**
Συνολικός αριθμός ελέγχων εργάσιμων ημερών	**107973** (3% των εργάσιμων ημερών)	**56318**	**52,2**
Αριθμός ελέγχων εργάσιμων ημερών στο δρόμο	32391 (30% του 107973)	5510	17,0
Αριθμός ελέγχων εργάσιμων ημερών στις επιχειρήσεις	53987 (50% του 107973)	50808	94,1

Πίνακας: Έλεγχοι Εργάσιμων Ημερών κατά το 2016

3. ΕΛΕΓΧΟΣ ΤΗΣ ΑΕΡΙΑΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΡΥΠΑΝΣΗΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΕΙΔΩΝ

3.1 Έλεγχος Βιομηχανικών Εκπομπών

3.1.1 Αδειοδότηση

Κατά τη διάρκεια του 2016, στο πλαίσιο της εφαρμογής των προνοιών των περί Ελέγχου της Ρύπανσης της Ατμόσφαιρας και της περί Βιομηχανικών Εκπομπών (Ολοκληρωμένη Πρόληψη και Έλεγχος της Ρύπανσης) νομοθεσιών, οι αρμόδιες Τεχνικές Επιτροπές (για την Προστασία της Ατμόσφαιρας και για την Προστασία του Περιβάλλοντος αντίστοιχα), οι οποίες προεδρεύονται από εκπρόσωπο του Τμήματος Επιθεώρησης Εργασίας, εξέτασαν 68 αιτήσεις για Άδειες Εκπομπής Αερίων Αποβλήτων και 9 αιτήσεις για Άδειες Βιομηχανικών Εκπομπών και έθεσαν συγκεκριμένους όρους λειτουργίας και οριακές τιμές εκπομπής με στόχο την αποτελεσματική προστασία του περιβάλλοντος. Μετά από εισηγήσεις της Τεχνικής Επιτροπής για την Προστασία της Ατμόσφαιρας στην οποία, εκτός από το Υπουργείο Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, συμμετέχουν άλλα πέντε συναρμόδια Υπουργεία, το Ε.Τ.Ε.Κ. και η Ομοσπονδία Περιβαλλοντικών Οργανώσεων Κύπρου, χορηγήθηκαν 25 Άδειες Εκπομπής Αερίων Αποβλήτων από την Υπουργό Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Επιπλέον, η Υπουργός Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων τροποποίησε 30 Άδειες Εκπομπής Αερίων

Αποβλήτων πρατηρίων πετρελαιοειδών λόγω εγκατάστασης σε αυτά εξοπλισμού ανάκτησης ατμών βενζίνης φάσης ΙΙ (ανάκτηση ατμών βενζίνης κατά τη διάρκεια του ανεφοδιασμού μηχανοκίνητων οχημάτων). Μετά από εισηγήσεις της Τεχνικής Επιτροπής για την Προστασία του Περιβάλλοντος, η οποία απαρτίζεται από τα ίδια μέλη όπως η Τεχνική Επιτροπή για την Προστασία της Ατμόσφαιρας, η Υπουργός Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων χορήγησε μια Άδεια Βιομηχανικών Εκπομπών σε βιομηχανικές εγκαταστάσεις χρήσης οργανικών διαλυτών και 6 Άδειες Βιομηχανικών Εκπομπών σε στεγνοκαθαριστήρια. Στον Πίνακα του **Παραρτήματος XIV** φαίνονται αναλυτικά οι κατηγορίες και ο αριθμός των εγκαταστάσεων, στις οποίες χορηγήθηκαν Άδειες Εκπομπής Αερίων Αποβλήτων και Άδειες Βιομηχανικών Εκπομπών εντός του 2016.

3.1.2 Επιθεωρήσεις και Μετρήσεις

Το 2016 συνεχίστηκε το πρόγραμμα επιθεωρήσεων δίδοντας προτεραιότητα στην παρακολούθηση σε συστηματική βάση, των βιομηχανικών εγκαταστάσεων, οι οποίες, λόγω της φύσης των διεργασιών τους και της χωροθέτησής τους, ενδέχεται να δημιουργούν επιπτώσεις στην υγεία των πολιτών και στο περιβάλλον. Κατά τη διάρκεια του 2016 διενεργήθηκαν 49 επιθεωρήσεις σε αδειοδοτούμενες εγκαταστάσεις για τον έλεγχο της εφαρμογής των όρων λειτουργίας που καθορίζονται στις αντίστοιχες Άδειες και 22 επιθεωρήσεις σε μη αδειοδοτούμενες εγκαταστάσεις (κλιβάνους, σκυροθραυστικά, εγκαταστάσεις παραγωγής σκυροδέματος, κ.λπ.) για έλεγχο της εφαρμογής των όρων που καθορίζονται στους σχετικούς Κανονισμούς. Επιπλέον, διενεργήθηκαν 20 επιθεωρήσεις για διερεύνηση παραπόνων που υποβλήθηκαν από πολίτες σχετικά με τη λειτουργία εργοστασίων που γειτνιάζουν με κατοικημένες περιοχές. Απαντήθηκαν, επίσης, ερωτήματα Βουλευτών (3), του κοινού (8) και της Επιτρόπου Διοίκησης (4).

Η παρακολούθηση της λειτουργίας των μεγάλων βιομηχανικών εγκαταστάσεων γινόταν, επίσης, από αρμόδιους Επιθεωρητές μέσω ελέγχου των αποτελεσμάτων των μετρήσεων εκπομπής από τα όργανα συνεχούς μέτρησης που είναι εγκατεστημένα στα φουγάρα συγκεκριμένων μεγάλων βιομηχανιών. Επίσης, λειτουργοί του Τμήματος εξέτασαν συνολικά 116 ετήσιες εκθέσεις που υποβλήθηκαν από φορείς εκμετάλλευσης εγκαταστάσεων.

Κατά το 2016 στάλθηκαν 28 Προειδοποιητικές Επιστολές σε φορείς εκμετάλλευσης εγκαταστάσεων για τη λήψη μέτρων για άρση παραβάσεων που εντοπίστηκαν κατά τη διάρκεια των επιθεωρήσεων. Επιπλέον, καταχωρήθηκε 1 νέα ποινική υπόθεση για παράβαση των προνοιών της σχετικής νομοθεσίας και εκδικάστηκαν 3 ποινικές υποθέσεις που εκκρεμούσαν ενώπιον του Δικαστηρίου για διάφορες παραβάσεις. Το Δικαστήριο επέβαλε πρόστιμο €2200 στην πρώτη υπόθεση, €250 στη δεύτερη και €450 στην τρίτη.

3.1.3 Ευρωπαϊκό Μητρώο Έκλυσης και Μεταφοράς Ρύπων (European Pollutant Release and Transfer Register, E-PRTR)

Με βάση τις ευρωπαϊκές υποχρεώσεις της Κύπρου για υποβολή περιβαλλοντικών στοιχείων, το Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας απέστειλε στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Περιβάλλοντος, τον Μάρτιο του 2016, την έκθεση με τα στοιχεία που αφορούσαν την Κύπρο. Το Μητρώο Έκλυσης και Μεταφοράς Ρύπων της Κύπρου που έχει δημιουργηθεί αποτελείται από ιστοσελίδα (http://www.prtr.dli.mlsi.gov.cy) και εξειδικευμένη βάση δεδομένων στην οποία καταχωρούνται με ηλεκτρονικό-διαδικτυακό τρόπο περιβαλλοντικά δεδομένα από τους φορείς εκμετάλλευσης των εγκαταστάσεων που εμπίπτουν στις πρόνοιες του Ευρωπαϊκού Κανονισμού. Με την ολοκλήρωση του έργου παρέχεται η δυνατότητα στο κοινό να έχει πρόσβαση στην περιβαλλοντική πληροφόρηση. Παράλληλα έχει επιτευχθεί και ο στόχος για μείωση της γραφειοκρατίας και του διοικητικού κόστους, αφού οι φορείς εκμετάλλευσης των εγκαταστάσεων έχουν τη δυνατότητα υποβολής με ηλεκτρονικό-

διαδικτυακό τρόπο μίας μόνο έκθεσης με περιβαλλοντικά δεδομένα ταυτόχρονα και στα δύο αρμόδια Τμήματα, το Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας και το Τμήμα Περιβάλλοντος.

3.1.4 Εναρμόνιση με το Κοινοτικό Κεκτημένο και νέα Νομοθεσία

Εγκρίθηκαν από τη Βουλή των Αντιπροσώπων και δημοσιεύτηκαν οι περί Ελέγχου της Ρύπανσης της Ατμόσφαιρας (Φάση ΙΙ της Ανάκτησης Ατμών Βενζίνης κατά τη Διάρκεια του Ανεφοδιασμού Μηχανοκίνητων Οχημάτων σε Πρατήρια Καυσίμων) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2016 (Κ.Δ.Π. 47/2016) και ο περί Βιομηχανικών Εκπομπών (Ολοκληρωμένη Πρόληψη και Έλεγχος της Ρύπανσης) (Τροποποιητικός) Νόμος του 2016 (Ν. 131(Ι)/2016).

Στο πλαίσιο εφαρμογής των περί Βιομηχανικών Εκπομπών (Ολοκληρωμένη Πρόληψη και Έλεγχος της Ρύπανσης) Νόμων εκδόθηκαν (α) το περί Βιομηχανικών Εκπομπών (Καθορισμός Τελών για εξέταση αίτησης και έκδοση Άδειας Βιομηχανικών Εκπομπών) Διάταγμα του 2016 (Κ.Δ.Π. 197/2016), (β) το περί Βιομηχανικών Εκπομπών (Καθορισμός Τελών) Διάταγμα του 2016 (Κ.Δ.Π. 278/2016) και (γ) το περί Βιομηχανικών Εκπομπών (Καθορισμός απαιτήσεων αναφορικά με τις μεθόδους και τις διαδικασίες που πρέπει να εφαρμόζονται κατά τη διενέργεια δειγματοληψιών, αναλύσεων και μετρήσεων) Διάταγμα του 2016 (Κ.Δ.Π. 279/2016).

3.2 Ασφάλεια Πετρελαιοειδών

Κατά τη διάρκεια του 2016, λειτουργοί του Κλάδου συμμετείχαν μαζί με Επιθεωρητές Εργασίας σε 11 ειδικές επιθεωρήσεις σε μεγάλες κυρίως εγκαταστάσεις αποθήκευσης πετρελαιοειδών για σκοπούς ελέγχου και έκδοσης Πιστοποιητικού, μέσα στο πλαίσιο της διαδικασίας χορήγησης Άδειας Αποθήκευσης Πετρελαιοειδών.

4. ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΑΤΜΟΣΦΑΙΡΙΚΟΥ ΑΕΡΑ

4.1. Παρακολούθηση Ποιότητας Ατμοσφαιρικού Αέρα

Ο Κλάδος Ποιότητας Ατμοσφαιρικού Αέρα του Τμήματος Επιθεώρησης Εργασίας συνέχισε και κατά το 2016 τις μετρήσεις παρακολούθησης της ποιότητας ατμοσφαιρικού αέρα σε διάφορα σημεία στην Κύπρο, όπως φαίνεται στο χάρτη στο Σχήμα 1, **Παράρτημα XV**. Οι εν λόγω μετρήσεις διεξήχθησαν με τη βοήθεια δεκατριών Σταθμών, πλήρως εξοπλισμένων με αυτόματα όργανα συνεχούς μέτρησης των ρύπων: Μονοξειδίου, Διοξειδίου και Οξειδίων του Αζώτου (NO, NO_2, NO_x), Όζοντος (O_3), Διοξειδίου του Θείου (SO_2), Μονοξειδίου του Άνθρακα (CO), Αιωρούμενων Σωματιδίων (ΑΣ ή PM-Particulate Matter) (σκόνης) και Βενζολίου (C_6H_6). Επιπρόσθετα, παρακολουθούνται στους Σταθμούς οι σημαντικότερες μετεωρολογικές παράμετροι, όπως η κατεύθυνση του ανέμου, η ταχύτητα του ανέμου, η θερμοκρασία περιβάλλοντος, η σχετική υγρασία, η ατμοσφαιρική πίεση και η ηλιακή ακτινοβολία. Φωτογραφία αντιπροσωπευτικού Σταθμού φαίνεται στο Σχήμα 2 του **Παραρτήματος XV**. Τα αποτελέσματα των μετρήσεων καθώς και άλλη σχετική πληροφόρηση δίνονται επιγραμμικά (on-line) στο κοινό, μέσω της εξειδικευμένης ιστοσελίδας www.airquality.gov.cy καθώς και μιας εξωτερικής γιγαντοοθόνης, η οποία είναι εγκατεστημένη στον περίβολο της Αστυνομίας Λυκαβητού στη Λευκωσία. Επιπρόσθετα, η πληροφόρηση του κοινού για την ποιότητα του αέρα πραγματοποιείται με οθόνες εσωτερικού χώρου που εγκατέστησαν τρία Δημαρχεία καθώς και μέσω τεσσάρων τηλεοπτικών σταθμών παγκύπριας εμβέλειας κατά τη διάρκεια του κεντρικού δελτίου ειδήσεων. Επίσης, το δελτίο ποιότητας αέρα δημοσιεύει, στην αγγλική γλώσσα, η ημερήσια εφημερίδα Cyprus Mail. Σημειώνεται επίσης ότι, εντός του 2016, το ΤΕΕ προχώρησε στην ετοιμασία “εφαρμογής” για κινητά τηλέφωνα, με λειτουργικό “android” με σκοπό την άμεση ενημέρωση του κοινού, ιδιαίτερα των ευάλωτων ομάδων πληθυσμού, των εργαζομένων και

άλλων ενδιαφερομένων. Μέσω της εφαρμογής αυτής, ο επισκέπτης έχει πρόσβαση στην ενημέρωση για την ποιότητα του αέρα, σε πραγματικό χρόνο, με τα χρώματα του επιπέδου ρύπανσης σε χάρτη της Κύπρου, καθώς και με συγκεντρώσεις των ρύπων για κάθε σταθμό μέτρησης.

4.2. Επεισόδια Σκόνης

Κατά το 2016 παρατηρήθηκαν επεισόδια μεταφοράς σκόνης από την έρημο της Σαχάρας και τις άλλες περιοχές Βορείου Αφρικής καθώς και από περιοχές της Δυτικής Ασίας. Για τον λόγο αυτό εκδόθηκαν συνολικά 21 Ανακοινώσεις για προειδοποίηση του κοινού, ιδιαίτερα των ευάλωτων ομάδων πληθυσμού όπως είναι τα παιδιά, οι ηλικιωμένοι και οι ασθενείς, και για την προστασία των εργαζομένων που απασχολούνται σε ανοικτούς χώρους.

4.3. Μετρήσεις Αιωρούμενων Σωματιδίων

Οι μετρήσεις συγκέντρωσης Αιωρούμενων Σωματιδίων (ΑΣ) συνεχίστηκαν κατά τη διάρκεια του 2016 με ειδικά φίλτρα σε δειγματοληπτικές συσκευές σε όλες τις πόλεις της Κύπρου. Από τις εν λόγω δειγματοληψίες, αρχικά, υπολογίζονται οι συγκεντρώσεις $ΑΣ_{10}$ και $ΑΣ_{2,5}$ και στη συνέχεια πραγματοποιούνται χημικές αναλύσεις των εν λόγω φίλτρων σε εξειδικευμένα αναλυτικά εργαστήρια για προσδιορισμό συγκέντρωσης βαρέων μετάλλων (As, Cd, Ni, Hg, Pd) και πολυκυκλικών αρωματικών υδρογονανθράκων (PAHs) που περιέχονται στη σκόνη.

4.4. Αξιολόγηση των αποτελεσμάτων των μετρήσεων

Τα αποτελέσματα των μετρήσεων των κυριότερων ατμοσφαιρικών ρύπων, στις περιοχές που πραγματοποιούνται μετρήσεις, δείχνουν ότι οι συγκεντρώσεις των περισσοτέρων ρύπων, όπως του διοξειδίου του θείου, του μονοξειδίου του άνθρακα, του διοξειδίου και των οξειδίων του αζώτου, του βενζολίου, των βαρέων μετάλλων και του βενζο(α)πυρενίου, ευρίσκονται κάτω από τις αντίστοιχες οριακές τιμές που καθορίζονται στην Κυπριακή και Ευρωπαϊκή νομοθεσία. Εξαίρεση αποτελούν οι περιπτώσεις του Όζοντος όπου παρατηρείται υπέρβαση της τιμής στόχου και των Αιωρούμενων Σωματιδίων όπου παρατηρείται υπέρβαση της οριακής τιμής.

Τα αποτελέσματα των μετρήσεων παρουσιάζονται στα Σχήματα 3 έως 7 του **Παραρτήματος XV.** Συγκεκριμένα, στο Σχήμα 3 παρουσιάζονται οι μέσες ετήσιες τιμές διάφορων ρύπων στον Κυκλοφοριακό Σταθμό Λευκωσίας, από το 2000 μέχρι και το 2015, όπου παρατηρείται μια συνεχής μείωση της συγκέντρωσης των ρύπων NO, NO_2, CO και SO_2. Η μείωση αυτή οφείλεται κυρίως στη βελτίωση της ποιότητας των καυσίμων, στην εισαγωγή οχημάτων νέας τεχνολογίας εξοπλισμένων με καταλύτη και στην περιοδική επιθεώρηση των οχημάτων.

Στο Σχήμα 4 του **Παραρτήματος XV** παρουσιάζονται οι μέσες ετήσιες τιμές Όζοντος σε τρεις αντιπροσωπευτικές περιοχές (υποβάθρου, κατοικημένη περιοχή και περιοχή αυξημένης κυκλοφοριακής κίνησης). Οι σχετικές υπερβάσεις της τιμής στόχου οφείλονται σε μεγάλο βαθμό στις κλιματολογικές συνθήκες που επικρατούν στην Κύπρο, όπου οι υψηλές θερμοκρασίες και η υψηλή ηλιακή ακτινοβολία συμβάλλουν στη δημιουργία του, καθώς και στη διασυνοριακή ρύπανση με τη μεταφορά του Όζοντος και των πρόδρομων ουσιών του από την Ανατολική Μεσόγειο και τα γειτονικά κράτη.

Στο Σχήμα 5 του **Παραρτήματος XV** παρουσιάζονται οι ετήσιες μέσες τιμές των Αιωρούμενων Σωματιδίων ($ΑΣ_{10}$) στους Κυκλοφοριακούς Σταθμούς Λευκωσίας, Λεμεσού, Λάρνακας και Πάφου και στον Σταθμό Υποβάθρου Αγίας Μαρίνας-Ξυλιάτου (EMEP) για τα έτη 2005 έως 2015. Οι ετήσιες μέσες τιμές σε όλες τις πόλεις συνεχίζουν να υπερβαίνουν την ετήσια οριακή τιμή (40μg/m^3) εκτός από τον Σταθμό Υποβάθρου Αγίας Μαρίνας-

Ξυλιάτου και τον Κυκλοφοριακό Σταθμό Πάφου. Παρά τις υπερβάσεις, τα τρία τελευταία χρόνια παρατηρείται μικρή μείωση στην συγκέντρωση $ΑΣ_{10}$. Οι υπερβάσεις της οριακής τιμής Αιωρούμενων Σωματιδίων που παρατηρήθηκαν οφείλονται σε ανθρωπογενείς και σε φυσικές πηγές. Οι ανθρωπογενείς πηγές είναι οι εκπομπές από καύσεις (οχήματα, βιομηχανία και θέρμανση) και οι φυσικές πηγές είναι η αερομεταφερόμενη σκόνη από τις ερήμους της Βορείου Αφρικής, της Δυτικής Ασίας και το θαλάσσιο άλας.

Στο Σχήμα 6 παρουσιάζεται ο αριθμός των υπερβάσεων της 24ωρης οριακής τιμής των $ΑΣ_{10}$ (50 μg/m^3) στους ίδιους σταθμούς. Εκτός από τον Σταθμό Υποβάθρου Αγίας Μαρίνας-Ξυλιάτου (ΕΜΕΡ), στους υπόλοιπους σταθμούς ο αριθμός των υπερβάσεων υπερβαίνει τον μέγιστο επιτρεπόμενο αριθμό των 35 υπερβάσεων ανά έτος. Σημειώνεται ότι μετά από την αφαίρεση του αριθμού των υπερβάσεων που εντοπίζεται ότι οφείλονται σε φυσικές πηγές (άλας, σκόνη από Σαχάρα και Ασία) ο τελικός αριθμός των υπερβάσεων είναι μικρότερος των 35.

Στο Σχήμα 7 παρουσιάζονται οι ετήσιες μέσες τιμές των Αιωρούμενων Σωματιδίων ($ΑΣ_{2,5}$) στους Οικιστικούς Σταθμούς Λευκωσίας, Λεμεσού, Λάρνακας, Πάφου και Παραλιμνίου καθώς και του Σταθμού Υποβάθρου Αγίας Μαρίνας-Ξυλιάτου (ΕΜΕΡ). Οι μετρήσεις στους πιο πάνω Οικιστικούς Σταθμούς των τεσσάρων πόλεων για τα τρία προηγούμενα χρόνια (2013-2015) χρησιμοποιήθηκαν για τον υπολογισμό του Δείκτη Μείωσης της Έκθεσης (ΔΜΕ) όπως καθορίζει η νομοθεσία. Ο ΔΜΕ που προκύπτει είναι 17,2 μg/m^3. Ο Εθνικός στόχος μείωσης της έκθεσης σε σωματίδια $ΑΣ_{2,5}$ για την προστασία της ανθρώπινης υγείας καθορίζεται στη σχετική νομοθεσία στα 18 μg/m^3 το έτος 2020. Οι ετήσιες μέσες συγκεντρώσεις για το 2015 των $ΑΣ_{2,5}$ παρέμειναν στα επίπεδα του 2014 σε ορισμένους σταθμούς, ενώ για κάποιους άλλους υπήρχε μικρή αύξηση της συγκέντρωσης $ΑΣ_{2,5}$ που μετρήθηκε.

Για αντιμετώπιση του προβλήματος των υπερβάσεων, ειδικά για τα $ΑΣ_{10}$, αλλά και για βελτίωση της ποιότητας του αέρα όσον αφορά και τους άλλους ρύπους, το Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας ετοίμασε Σχέδιο Δράσης για τη Βελτίωση της Ποιότητας του Αέρα, το οποίο εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο το 2008 και υποβλήθηκε στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Η πρόοδος στην υλοποίηση του εν λόγω Σχεδίου Δράσης παρακολουθείται από το Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας ως Αρμόδιας Αρχής, μέσω της Τεχνικής Επιτροπής που προβλέπεται στη σχετική νομοθεσία και στην οποία συμμετέχουν εκπρόσωποι άλλων πέντε συναρμόδιων Υπουργείων, εκπρόσωποι της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και άλλοι Φορείς. Παράλληλα, εντός του 2016 συνεχίστηκε η έρευνα για τον εντοπισμό των πηγών προέλευσης των $ΑΣ_{10}$ με χημικές αναλύσεις, για να καθοριστεί το ποσοστό συνεισφοράς των φυσικών πηγών, ώστε να μπορούν να υλοποιηθούν ρεαλιστικά μέτρα για την μείωση των ανθρωπογενών πηγών.

4.5. Εθνικό Εργαστήριο Αναφοράς (ΕΕΑ) για την Ποιότητα του Αέρα

Το ΕΕΑ διαπιστεύτηκε από τον Κυπριακό Οργανισμό Προώθησης Ποιότητας (ΚΟΠΠ) σύμφωνα με το πρότυπο CYS EN ISO/IEC 17025 από τις 6.6.2013 και για τέσσερα έτη. Η επιτήρηση για τη συμμόρφωση σύμφωνα με το πρότυπο γίνεται ετησίως. Το ΕΕΑ έλαβε μέρος στο υποχρεωτικό διεργαστηριακό έλεγχο στο Κοινό Ερευνητικό Κέντρο (Ίσπρα – Ιταλία) από 19-22.9.2016. Ο έλεγχος αφορούσε στη μέθοδο μέτρησης με τα όργανα του Τμήματος των οργανικών ενώσεων βενζόλιο, τολουόλιο, αιθυλοβενζόλιο και ξυλόλια (BTEX).

4.6. Ετήσιες Εθνικές Εκπομπές Αερίων Ρύπων

Το Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας, ως το εθνικό σημείο επαφής για τη Σύμβαση του 1979 για τη Διαμεθοριακή Ρύπανση της Ατμόσφαιρας σε Μεγάλη Απόσταση, συμμετείχε ενεργά

κατά το 2016 στις δραστηριότητες της Σύμβασης και των Πρωτόκολλων της. Στο πλαίσιο αυτό, κατά το 2016 υπολογίσθηκαν οι ετήσιες συνολικές εκπομπές αερίων ρύπων της Κύπρου για το έτος 2014 και διαβιβάσθηκαν στο Εκτελεστικό Σώμα της Σύμβασης και στον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Περιβάλλοντος. Τα στοιχεία αυτά περιλαμβάνονται στις σχετικές εκθέσεις που δημοσιεύονται από το Εκτελεστικό Σώμα της Σύμβασης. Στον Πίνακα και στα Σχήματα 1 – 6 του **Παραρτήματος XVI** φαίνονται αναλυτικότερα, κατά δραστηριότητα, οι συνολικές ετήσιες εκπομπές αερίων ρύπων για το έτος 2014.

5. ΑΚΤΙΝΟΠΡΟΣΤΑΣΙΑ

Η Υπηρεσία Ελέγχου και Επιθεώρησης για Ακτινοβολίες (ΥΠΕΛ) ιδρύθηκε εντός του Τμήματος Επιθεώρησης Εργασίας, με βάση την περί Προστασίας από Ιονίζουσες Ακτινοβολίες και Πυρηνικής Ασφάλειας νομοθεσία. Η ΥΠΕΛ, πέρα από την ευθύνη επιτήρησης της εφαρμογής της νομοθεσίας και την υλοποίηση της κυβερνητικής πολιτικής στον τομέα της Ακτινοπροστασίας και Πυρηνικής Ασφάλειας, αποτελεί κέντρο εμπειρογνωμοσύνης σε θέματα ιονιζουσών ακτινοβολιών και το σημείο επαφής για τα θέματα αυτά με την ΕΥΡΑΤΟΜ, τον Διεθνή Οργανισμό Ατομικής Ενέργειας (ΔΟΑΕ) και άλλους διεθνείς φορείς ή Αρμόδιες Αρχές Ακτινοπροστασίας και Πυρηνικής Ασφάλειας.

5.1 Εφαρμογή και Εισαγωγή Νέας Νομοθεσίας για Προστασία από Ιονίζουσες Ακτινοβολίες και Πυρηνική Ασφάλεια και για Προστασία από μη-Ιονίζουσες Ακτινοβολίες

Το 2016 διενεργήθηκαν από την ΥΠΕΛ 143 επιθεωρήσεις, που περιλάμβαναν και μετρήσεις, σε χώρους εργασίας, ιατρικά κέντρα και άλλα υποστατικά όπου χρησιμοποιούνται ιονίζουσες ακτινοβολίες ή συμβαίνει έκθεση σε ιονίζουσες ακτινοβολίες. Επίσης, πραγματοποιήθηκαν 2 συνεδρίες της Συμβουλευτικής Επιτροπής Αδειοδότησης, χορηγήθηκαν 23 άδειες κατοχής πηγών και άσκησης δραστηριοτήτων όπου γίνεται χρήση ιονιζουσών ακτινοβολιών, καθώς και 22 εγκρίσεις σε επιχειρήσεις εισαγωγής/εξαγωγής ραδιενεργών πηγών ή ραδιοϊσοτόπων, 1 έγκριση για παροχή υπηρεσιών δοσιμετρίας και 1 έγκριση για παροχή υπηρεσιών ειδικευμένου εμπειρογνώμονα. Αδειοδοτήθηκαν επίσης με γενικούς όρους 440 πρόσωπα για διεξαγωγή πρακτικών με ιονίζουσες ακτινοβολίες στην οδοντιατρική ακτινολογία. Επιπρόσθετα, χορηγήθηκαν 343 πιστοποιητικά σχετικά με τα επίπεδα ραδιενέργειας σε ανακυκλώσιμα μέταλλα, πλαστικά, συσσωρευτές, ζωοτροφές, τρόφιμα και ποτά για σκοπούς εξαγωγής σε διάφορες χώρες.

Τέλος πραγματοποιήθηκε εκστρατεία επιθεωρήσεων για ηλεκτρομαγνητικά πεδία και οπτική ακτινοβολία, η οποία χρησιμοποιείται για διάφορους σκοπούς, όπως στην ιατρική, την αισθητική, τη βιομηχανία, τις κατασκευές και την έρευνα. Στο πλαίσιο της εκστρατείας αυτής έγιναν 6 επιθεωρήσεις σε επιχειρήσεις και κέντρα όπου είναι πιθανό να συμβαίνει έκθεση σε ηλεκτρομαγνητικά πεδία ή σε οπτική ακτινοβολία.

Εντός του έτους εγκρίθηκαν από τη Βουλή των Αντιπροσώπων και δημοσιεύθηκαν οι «περί Προστασίας από Ιονίζουσες Ακτινοβολίες και Πυρηνικής Ασφάλειας (Προστασία της Υγείας του Πληθυσμού από Ραδιενεργές Ουσίες που Περιέχονται στο Νερό Ανθρώπινης Κατανάλωσης) Κανονισμοί του 2016» που μεταφέρουν στο Κυπριακό Δίκαιο τις πρόνοιες της Οδηγίας 2013/51/Ευρατόμ. Οι δειγματοληψίες και οι μετρήσεις πόσιμου νερού και γενικά νερού που προορίζεται για ανθρώπινη κατανάλωση για το 2016 πραγματοποιήθηκαν με βάση τις απαιτήσεις των πιο πάνω Κανονισμών.
Ολοκληρώθηκε η ετοιμασία των διαφόρων εγγράφων και η αυτό-αξιολόγηση της αρμόδιας αρχής στο πλαίσιο της προετοιμασίας για την αξιολόγηση Ομοτίμων (peer review) της Αρμόδιας Αρχής της Κύπρου και του Συστήματος για Ακτινοπροστασία και Πυρηνική Ασφάλεια και τα σχετικά έγγραφα στάλθηκαν επίσημα στον ΔΟΑΕ τον Δεκέμβριο του 2016.

5.2 Παρακολούθηση περιβαλλοντικής ραδιενέργειας

Το τηλεμετρικό δίκτυο παρακολούθησης της περιβαλλοντικής ραδιενέργειας στην ατμόσφαιρα της Κύπρου, το οποίο λειτουργεί και ως σύστημα έγκαιρης προειδοποίησης σε περίπτωση ραδιολογικού συμβάντος, διαθέτει επτά σταθερούς τοπικούς σταθμούς μέτρησης του ρυθμού δόσης γ-ακτινοβολίας που καλύπτουν όλη την ελεύθερη περιοχή της Κύπρου, έναν φορητό φασματοσκοπικό σταθμό μέτρησης γ-ραδιοϊσοτόπων, έναν σταθερό φασματοσκοπικό σταθμό (aerosol) μέτρησης ολικής α-ακτινοβολίας, ολικής β-ακτινοβολίας και γ-ραδιοϊσοτόπων, καθώς και τρία κέντρα ελέγχου. Το τηλεμετρικό δίκτυο είναι, επίσης, συνδεδεμένο με το Ευρωπαϊκό δίκτυο EURDEP και αποστέλλει δεδομένα αυτόματα (σε ωριαία βάση) στο Κοινό Κέντρο Ερευνών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Δεδομένα περιβαλλοντικών μετρήσεων ραδιενέργειας αποστέλλονται και στην τράπεζα πληροφοριών της Ευρωπαϊκής Ένωσης REM (Radioactivity Environmental Monitoring) πάνω σε ετήσια βάση. Το εθνικό δίκτυο παρακολούθησης της ραδιενέργειας στο περιβάλλον, πέρα από το τηλεμετρικό δίκτυο, περιλαμβάνει δύο αυτόματες δειγματοληπτικές αντλίες μικρής παροχής, μία στη Λευκωσία και μία στη Λεμεσό, για μετρήσεις της ολικής β-ακτινοβολίας στην ατμόσφαιρα και μία αυτόματη δειγματοληπτική αντλία μεγάλης παροχής στη Λευκωσία για την παρακολούθηση των συγκεντρώσεων γ-ραδιοϊσοτόπων στην ατμόσφαιρα και ειδικά του ραδιοϊσοτόπου Cs-137.

Το 2016 συνεχίστηκε η παρακολούθηση, οι δειγματοληψίες και οι μετρήσεις των επιπέδων ραδιενέργειας στον αέρα, στο έδαφος, στα νερά, στο θαλάσσιο περιβάλλον, στα τρόφιμα, στις ζωοτροφές, στην παραγόμενη λάσπη της βιομηχανίας ανεύρεσης και εξόρυξης υδρογονανθράκων, στα οικοδομικά υλικά και σε διάφορα αγαθά, σε συνεργασία με το Γενικό Χημείο του Κράτους (ΓΧΚ) και το Τμήμα Αλιείας και Θαλασσίων Ερευνών (ΤΑΘΕ). Η παρακολούθηση στα τρόφιμα και τις ζωοτροφές πραγματοποιείται με πιο εντατικό ρυθμό μετά το ατύχημα στην Φουκουσίμα της Ιαπωνίας.

Τον Ιούνιο του 2016 στάλθηκε στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, μέσω κατάλληλου λογισμικού, η έκθεση της Κύπρου με δεδομένα περιβαλλοντικής ραδιενέργειας για το 2015. Επίσης, τον Δεκέμβριο του 2016 υποβλήθηκε στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή έκθεση σχετικά με την υλοποίηση διαφόρων δράσεων για ικανοποίηση των παρατηρήσεων/ευρημάτων της 3^{ης} επιθεώρησης του συστήματος παρακολούθησης της περιβαλλοντικής ραδιενέργειας που έγινε το 2015 από Επιθεωρητές της ΕΥΡΑΤΟΜ.

5.3 Αρχείο Πηγών Ιονιζουσών Ακτινοβολιών και Δοσιμετρίας

Η ΥΠΕΛ συνέχισε το 2016 την ενημέρωση και αναβάθμιση του αρχείου πηγών και πρακτικών ιονιζουσών ακτινοβολιών που υπάρχουν στην Κύπρο, καθώς και του Εθνικού Αρχείου Ατομικής Δοσιμετρίας των εργαζομένων που εκτίθενται σε ιονίζουσες ακτινοβολίες και του Αρχείου Ραδιενεργών Αποβλήτων και Πηγών για τις οποίες δεν προνοείται οποιαδήποτε περαιτέρω χρήση (disused sources). Τα πιο πάνω αρχεία τηρούνται τόσο σε έντυπη όσο και σε ηλεκτρονική μορφή (βάση δεδομένων RAIS (Regulatory Authority Information System) που αναπτύχθηκε από τον ΔΟΑΕ.

5.4 Ειδικό Εθνικό Σχέδιο «ΗΛΕΚΤΡΑ» - Αντιμετώπιση Έκτακτων Περιστατικών

Το Ειδικό Εθνικό Σχέδιο «ΗΛΕΚΤΡΑ» αποτελεί το ειδικό σχέδιο δράσης της Κυπριακής Δημοκρατίας (off-site) για ετοιμότητα και αντιμετώπιση έκτακτων ραδιολογικών ή πυρηνικών περιστατικών που μπορεί να επηρεάσουν μεγάλες ομάδες του πληθυσμού και έχει βασικό στόχο την προστασία των προσώπων από κινδύνους έκθεσης σε ιονίζουσες ακτινοβολίες μετά από τέτοια περιστατικά και την προετοιμασία των εμπλεκόμενων Υπηρεσιών ώστε να

ανταποκριθούν έγκαιρα και αποτελεσματικά στα περιστατικά αυτά. Το Σχέδιο «ΗΛΕΚΤΡΑ» ετοιμάστηκε μετά από διαβουλεύσεις με όλες τις εμπλεκόμενες Υπηρεσίες και εγκρίθηκε από την Υπουργό Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, η οποία είναι η Αρμόδια Αρχή στην Κύπρο για Προστασία από Ιονίζουσες Ακτινοβολίες και Πυρηνική Ασφάλεια. Εντός του 2016 οι λειτουργοί της ΥΠΕΛ πραγματοποίησαν συναντήσεις με όλους τους εμπλεκόμενους στο Σχέδιο ΗΛΕΚΤΡΑ φορείς και ζήτησαν όπως, αυτοί ετοιμάσουν τα εσωτερικά σχέδια δράσης τους και μεριμνήσουν για τη διαθεσιμότητα κατάλληλου και επαρκούς αριθμού εκπαιδευμένου προσωπικού, εξοπλισμού, οικονομικών πόρων κ.λπ.

Επίσης, η ΥΠΕΛ συμμετείχε σε δραστηριότητες / ασκήσεις ετοιμότητας των Δικτύων USIE του ΔΟΑΕ και ECURIE και EURDEP της Ευρωπαϊκής Ένωσης για έγκαιρη πληροφόρηση και ανταλλαγή δεδομένων σε περίπτωση έκτακτων ραδιολογικών / πυρηνικών περιστατικών.

5.5 Συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Ένωση, τον ΔΟΑΕ και άλλους οργανισμούς και φορείς

Η ΥΠΕΛ συμμετείχε στις εργασίες διαφόρων Επιτροπών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στις οποίες συζητούνται όλα τα σχετικά θέματα της ΕΥΡΑΤΟΜ, περιλαμβανομένων και δραστηριοτήτων των Δικτύων ECURIE και EURDEP για έγκαιρη πληροφόρηση και ανταλλαγή δεδομένων σε περίπτωση έκτακτων ραδιολογικών / πυρηνικών περιστατικών. Συμμετείχε επίσης στη Γενική Συνέλευση του ΔΟΑΕ και σε διάφορες άλλες συναντήσεις και δραστηριότητες του ΔΟΑΕ, καθώς και σε συναντήσεις και δραστηριότητες για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας. Το 2016 η ΥΠΕΛ εκπροσώπησε την Κύπρο στην 8η Συνάντηση των Αρμοδίων Αρχών για τις Συμβάσεις για Έγκαιρη Ειδοποίηση σε περίπτωση Πυρηνικού Ατυχήματος και για Παροχή Βοήθειας σε περίπτωση Πυρηνικού Ατυχήματος ή Ραδιολογικής Έκτακτης Ανάγκης του ΔΟΑΕ. Επίσης, η ΥΠΕΛ ετοίμασε και υπέβαλε την έκθεση της Κύπρου προς την 7η Συνάντηση Ανασκόπησης της Σύμβασης για Πυρηνική Ασφάλεια, που θα διεξαχθεί το 2017.

Επίσης, η ΥΠΕΛ απέστειλε πληροφορίες στην Ευρωπαϊκή Ένωση και στον ΔΟΑΕ για τις ραδιενεργές πηγές και τα πυρηνικά υλικά που υπάρχουν στην Κύπρο.

Συνεχίστηκε, επίσης, η συνεργασία της ΥΠΕΛ με την Ελληνική Επιτροπή Ατομικής Ενέργειας, στο πλαίσιο εφαρμογής της διμερούς μεταξύ τους συμφωνίας που υπεγράφη το 2008.

Τέλος, συνεχίστηκε η συνεργασία της ΥΠΕΛ με το Εργαστήριο Πυρηνικής Φυσικής του Πανεπιστημίου Κύπρου, καθώς και με άλλους σχετικούς φορείς, η οποία αφορά τη διεξαγωγή μετρήσεων ραδονίου σε εσωτερικούς χώρους και μετρήσεις ραδιενέργειας σε τρόφιμα και οικοδομικά υλικά.

5.6 Υλοποίηση Περιφερειακών Προγραμμάτων του ΔΟΑΕ για την Κύπρο

Η ΥΠΕΛ συμμετείχε σε διάφορα Περιφερειακά Ευρωπαϊκά Προγράμματα Τεχνικής Συνεργασίας του ΔΟΑΕ που έχουν ως στόχο την ενίσχυση του συστήματος ακτινοπροστασίας, πυρηνικής ασφάλειας και διαχείρισης ραδιενεργών αποβλήτων καθώς και την αναβάθμιση της σχετικής υποδομής και των δυνατοτήτων της Κύπρου. Στο πλαίσιο των πιο πάνω προγραμμάτων αριθμός λειτουργών από την ΥΠΕΛ και από άλλες Υπηρεσίες και Φορείς, συμμετείχε σε συναντήσεις του ΔΟΑΕ και εκπαιδεύτηκε σε σχετικά θέματα. Επίσης, σε συνεργασία με τον ΔΟΑΕ, διοργανώθηκε στις 5-7 Οκτωβρίου 2016 συνάντηση εκπαίδευσης στην Ακτινοπροστασία και Πυρηνική Ασφάλεια στην οποία συμμετείχαν ειδικοί από διάφορες αρμόδιες αρχές χωρών μελών του ΔΟΑΕ της Ευρώπης.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι: ΟΡΓΑΝΟΓΡΑΜΜΑ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 2016

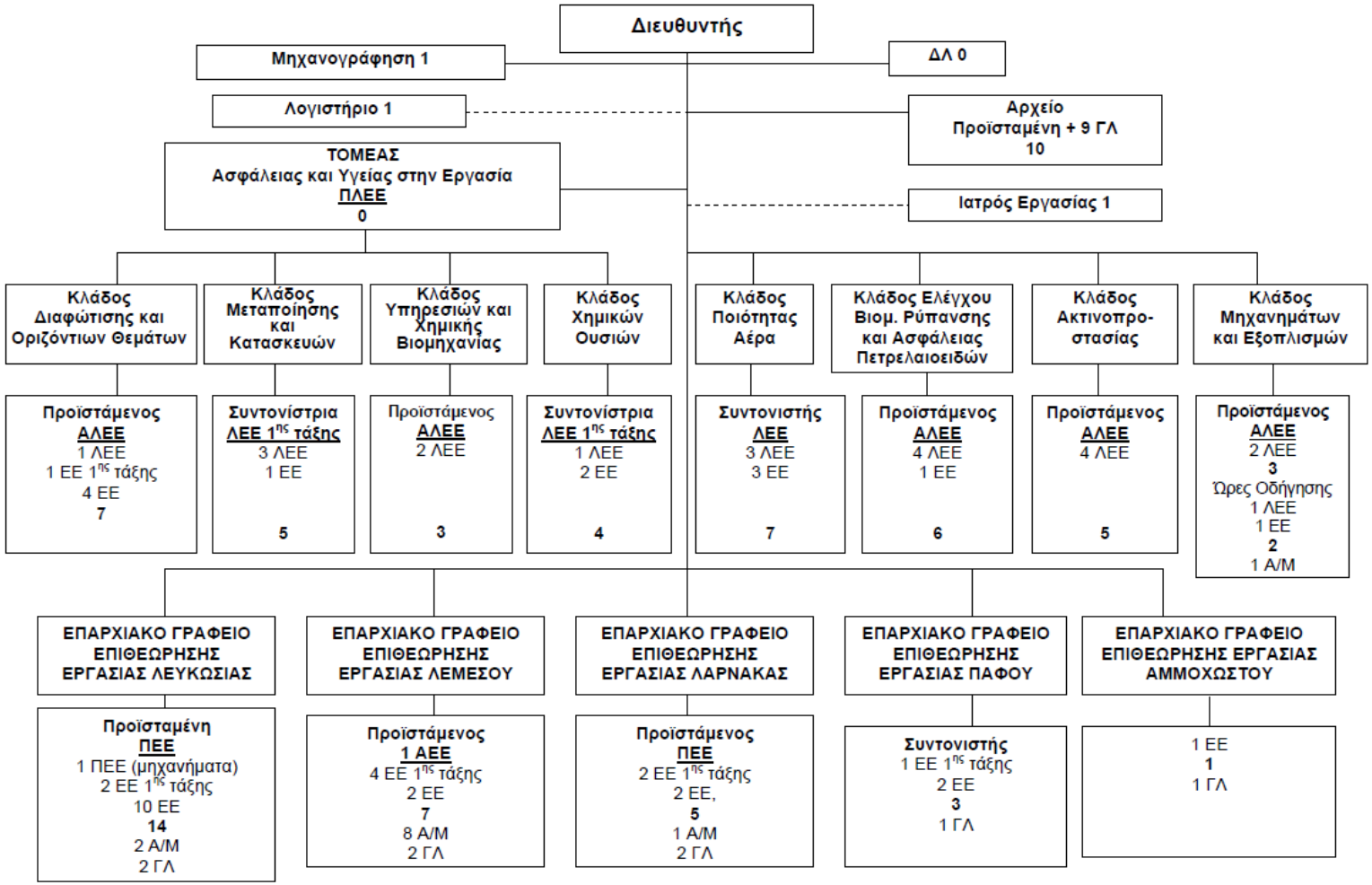

ΠΛΕΕ	: Πρώτος Λειτουργός Επιθεώρησης Εργασίας	ΛΕΕ	: Λειτουργός Επιθεώρησης Εργασίας	ΑΕΕ	: Ανώτερος Επιθεωρητής Εργασίας
ΑΛΕΕ	: Ανώτερος Λειτουργός Επιθεώρησης Εργασίας	ΠΕΕ	: Πρώτος Επιθεωρητής Εργασίας	ΕΕ	: Επιθεωρητής Εργασίας
ΓΛ	: Γραμματειακός Λειτουργός	Α/Μ	: Αποσπασμένος / Μετακινημένος		
ΔΛ	: Διοικητικός Λειτουργός				

ΤΕΕ Θέσεις Μόνιμου προσωπικού βάση Προϋπολογισμού: 79, (Διορισμένοι 67, κενές θέσεις 12), Υποστηρικτικό προσωπικό: Γραμματειακό προσωπικό 19, Ιατρός Εργασίας 1, Μηχανογράφηση 1 (μερική απασχόληση), Λογιστήριο 1 (μερική απασχόληση), Καθαρίστριες 5 (ισοδύναμες), Κλητήρες 3, Έκτακτο επιπρόσθετο προσωπικό 5, Αποσπασμένοι / Μετακινημένοι από άλλες Υπηρεσίες 12.
Σύνολο υπηρετούντων στο ΤΕΕ: 114

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ: Πρόγραμμα Επιθεωρήσεων για Ασφάλεια και Υγεία στην Εργασία – Συνεχείς και Μηνιαίες Δραστηριότητες Επιθεωρήσεων - Έτος 2016

Α/Α	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΩΝ	ΙΑΝ	ΦΕΒ	ΜΑΡ	ΑΠΡ	ΜΑΗ	ΙΟΥΝ	ΙΟΥΛ	ΑΥΓ	ΣΕΠ	ΟΚΤ	ΝΟΕ	ΔΕΚ
ΜΕΡΟΣ Α - ΚΑΘΟΛΟ ΤΟ ΕΤΟΣ													
1	Επανεπιθεώρηση των χώρων εργασίας στους οποίους στάληκε επιστολή παραβάσεων ή εκδόθηκε Ειδοποίηση Βελτίωσης στο προηγούμενο ή στο τρέχον έτος.												
2	Έλεγχος διαχείρισης θεμάτων Ασφάλειας (Εκτιμήσεις Κινδύνου, Εξωτερικές και Εσωτερικές Υπηρεσίες Προστασίας και Πρόληψης, Λειτουργοί Ασφάλειας)												
3	Έλεγχος διαβούλευσης και συμμετοχής των Εργαζομένων (Επιτροπές Ασφάλειας, Αντιπρόσωποι Ασφάλειας)												
4	Εξέταση αιτήσεων για έκδοση Πολεοδομικής Άδειας / Άδειας Οικοδομής / Πιστοποιητικού Έκγρισης												
5	Εξέταση αιτήσεων και επιθεώρηση για έκδοση Πιστοποιητικού Εγγραφής Εργοστασίου												
6	Επιθεωρήσεις στις Νοσηλευτικές Δραστηριότητες (Νοσοκομεία, Ιδιωτικές Κλινικές, Π8610)												
7	Έλεγχος της εφαρμογής της Νομοθεσίας για την Ασφάλιση Ευθύνης Εργοδότη												
8	Επιθεωρήσεις για την Ασφαλή Αποθήκευση Πετρελαιοειδών												
9	Έλεγχος του Καπνίσματος στους χώρους εργασίας												
10	Έλεγχος σε Χώρους όπου εργοδοτούνται Αλλοδαποί μετά από πληροφόρηση του Τμήματος Εργασίας												
11	Έλεγχος της Χειρωνακτικής Διακίνησης Φορτίων												
12	Επιθεωρήσεις υποστατικών και εξοπλισμών συλλογής και αποκομιδής σκυβάλων (Ε38.11 & Ε38.12)												
13	Επιθεωρήσεις σε μονάδες αποθήκευσης / χρήσης επικίνδυνων χημικών ουσιών «Seveso»												
14	Επιθεωρήσεις σε Ραδιοτηλεπτικούς Σταθμούς (Ι 60.1 & Ι 60.2)												
15	Επιθεωρήσεις σε Πυροσβεστικούς Σταθμούς Υπαίθρου												
16	Επιθεωρήσεις στον Κατασκευαστικό Τομέα												
17	Έλεγχος της εφαρμογής της Νομοθεσίας για τον Αμίαντο												
18	Επιθεωρήσεις για Εργαζόμενους Μερικής Απασχόλησης σ' άλλους εργοδότες (Εκστρατεία SLIC)												
ΜΕΡΟΣ Β - ΣΕ ΜΗΝΙΑΙΑ ΒΑΣΗ													
19	Διαγωνισμός Καλής Πρακτικής												
20	Εργασίες σε Ύψος με έμφαση στον έλεγχο Μηχανημάτων Ανυψωτικού Εξοπλισμού και Φορητών Κλιμάκων												
21	Υπεραγορές (Ζ47.11.1) και Χονδρικό Εμπόριο (Ζ46)												
22	Χώρους Παρασκευής, Επεξεργασίας και Αποθήκευσης Χημικών Ουσιών [(φυτοφάρμακα, φαρμακευτικά προιόντα, πλαστικά, καουτσούκ) (Γ19, Γ20, Γ21, Γ22) - Βαφεία (π.χ. οχημάτων) (Ζ45.20.3), Χονδρικό (Ζ46.12, Ζ46.71, Ζ46.75) και Λιανικό Εμπόριο και Αποθήκευση (Ζ47.76.2) χημικών προϊόντων και πετρελαιοειδών].												
23	Γεωργία, Κτηνοτροφία (Α01)												
24	Ξενοδοχεία, Εστιατόρια (Θ55, Θ56) και Υποστατικά Διανομής Έτοιμων Φαγητών (Θ56.10.2)												
25	Προστασία Εργαζομένων από Θερμικό Φορτίο (π.χ. Εργοτάξια (ΣΤ41- 43), Αποθηκευτικοί χώροι (Η521), Λιμάνια (Η5222), Πλυντήρια ρούχων (Σ9601), Κουζίνες Εστιατοριών και Ξενοδοχείων (Θ)												
26	Εγκαταστάσεις Βιομηχανίας Τροφίμων και Ποτών (αρτοποιία, ζαχαροπλαστεία, οινοποιεία, ζυθοποιεία κ.λπ) (Γ10,Γ11)												

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ: Επιθεωρήσεις Υποστατικών για το Έτος 2016 για θέματα Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία

Α/Α	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ	ΕΠΑΡΧΙΑ																
		ΛΕΥΚΩΣΙΑ			ΛΕΜΕΣΟΣ			ΑΜΜΟΧΩΣΤΟΣ			ΛΑΡΝΑΚΑ			ΠΑΦΟΣ			ΠΑΓΚΥΠΡΙΑ	
		Αριθμ.	%(1)	%(2)	Αριθμ.	%(1)	%(2)	Αριθμ.	%(1)	%(2)	Αριθμ.	%(1)	%(2)	Αριθμ.	%(1)	%(2)	Αριθμ.	%(3)
1	ΤΟΜΕΑΣ Α (01-03) - ΓΕΩΡΓΙΑ, ΔΑΣΟΚΟΜΙΑ ΚΑΙ ΑΛΙΕΙΑ	46	2,7%	40,0%	14	1,5%	12,2%	5	2,4%	4,3%	34	6,6%	29,6%	16	3,8%	13,9%	115	3,0%
2	ΤΟΜΕΑΣ Β (05-09) - ΟΡΥΧΕΙΑ ΚΑΙ ΛΑΤΟΜΕΙΑ	4	0,2%	50,0%	1	0,1%	12,5%	0	0,0%	0,0%	2	0,4%	25,0%	1	0,2%	12,5%	8	0,2%
3	ΤΟΜΕΑΣ Γ (10-33) - ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ	310	18,0%	47,5%	155	16,5%	23,8%	36	17,4%	5,5%	109	21,2%	16,7%	42	9,9%	6,4%	652	17,1%
4	ΤΟΜΕΑΣ Δ (35) - ΠΑΡΟΧΗ ΗΛΕΚΤΡΙΚΟΥ ΡΕΥΜΑΤΟΣ, ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ, ΑΤΜΟΥ ΚΑΙ ΚΛΙΜΑΤΙΣΜΟΥ	5	0,3%	38,5%	3	0,3%	23,1%	0	0,0%	0,0%	5	1,0%	38,5%	0	0,0%	0,0%	13	0,3%
5	ΤΟΜΕΑΣ Ε (36-39) - ΠΑΡΟΧΗ ΝΕΡΟΥ - ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΛΥΜΑΤΩΝ, ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΕΞΥΓΙΑΝΣΗΣ	19	1,1%	38,8%	11	1,2%	22,4%	1	0,5%	2,0%	16	3,1%	32,7%	2	0,5%	4,1%	49	1,3%
6	ΤΟΜΕΑΣ ΣΤ (41-43) - ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	536	31,1%	45,0%	318	33,9%	26,7%	30	14,5%	2,5%	106	20,7%	8,9%	201	47,4%	16,9%	1191	31,3%
7	ΤΟΜΕΑΣ Ζ (45-47) - ΧΟΝΔΡΙΚΟ ΚΑΙ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ - ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΜΗΧΑΝΟΚΙΝΗΤΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΜΟΤΟΣΥΚΛΕΤΩΝ	243	14,1%	42,8%	149	15,9%	26,2%	30	14,5%	5,3%	81	15,8%	14,3%	65	15,3%	11,4%	568	14,9%
8	ΤΟΜΕΑΣ Η (49-53) - ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΚΑΙ ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ	31	1,8%	40,8%	13	1,4%	17,1%	12	5,8%	15,8%	18	3,5%	23,7%	2	0,5%	2,6%	76	2,0%
9	ΤΟΜΕΑΣ Θ (55 -56) - ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΠΑΡΟΧΗΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΕΣΤΙΑΣΗΣ	200	11,6%	39,4%	106	11,3%	20,9%	55	26,6%	10,8%	76	14,8%	15,0%	71	16,7%	14,0%	508	13,3%
10	ΤΟΜΕΑΣ Ι (58-63) - ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ	10	0,6%	71,4%	4	0,4%	28,6%	0	0,0%	0,0%	0	0,0%	0,0%	0	0,0%	0,0%	14	0,4%
11	ΤΟΜΕΑΣ Κ (64-66) - ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	16	0,9%	69,6%	4	0,4%	17,4%	0	0,0%	0,0%	3	0,6%	13,0%	0	0,0%	0,0%	23	0,6%
12	ΤΟΜΕΑΣ Λ (68) - ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	2	0,1%	10,0%	18	1,9%	90,0%	0	0,0%	0,0%	0	0,0%	0,0%	0	0,0%	0,0%	20	0,5%
13	ΤΟΜΕΑΣ Μ (69-75) - ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	55	3,2%	82,1%	7	0,7%	10,4%	1	0,5%	1,5%	0	0,0%	0,0%	4	0,9%	6,0%	67	1,8%
14	ΤΟΜΕΑΣ Ν (77-82) - ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	15	0,9%	44,1%	9	1,0%	26,5%	5	2,4%	14,7%	5	1,0%	14,7%	0	0,0%	0,0%	34	0,9%
15	ΤΟΜΕΑΣ Ξ (84) - ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΑΜΥΝΑ - ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ	63	3,7%	41,2%	63	6,7%	41,2%	6	2,9%	3,9%	18	3,5%	11,8%	3	0,7%	2,0%	153	4,0%
16	ΤΟΜΕΑΣ Ο (85) - ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	26	1,5%	53,1%	9	1,0%	18,4%	7	3,4%	14,3%	6	1,2%	12,2%	1	0,2%	2,0%	49	1,3%
17	ΤΟΜΕΑΣ Π (86-88) - ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΜΕ ΤΗΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗ ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ	40	2,3%	61,5%	9	1,0%	13,8%	6	2,9%	9,2%	7	1,4%	10,8%	3	0,7%	4,6%	65	1,7%
18	ΤΟΜΕΑΣ Ρ (90-93) - ΤΕΧΝΕΣ, ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΗ ΚΑΙ ΨΥΧΑΓΩΓΙΑ	34	2,0%	44,7%	23	2,5%	30,3%	5	2,4%	6,6%	8	1,6%	10,5%	6	1,4%	7,9%	76	2,0%
19	ΤΟΜΕΑΣ Σ (94-96) - ΑΛΛΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	42	2,4%	51,9%	19	2,0%	23,5%	6	2,9%	7,4%	9	1,8%	11,1%	5	1,2%	6,2%	81	2,1%
20	ΤΟΜΕΑΣ Τ - ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΩΝ ΩΣ ΕΡΓΟΔΟΤΩΝ - ΜΗ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΈΝΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΌΤΗΤΕΣ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΩΝ, ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΎΝ ΤΗΝ ΠΑΡΑΓΩΓΉ ΑΓΑΘΏΝ - ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ - ΓΙΑ ΊΔΙΑ ΧΡΉΣΗ	46	1,7%	64,4%	2	0,2%	4,4%	2	1,0%	4,4%	10	1,9%	22,2%	2	0,5%	4,4%	62	1,2%
21	ΤΟΜΕΑΣ Υ (99) - ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΕΤΕΡΟΔΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΚΑΙ ΦΟΡΕΩΝ	0	0,0%	0%	0	0,0%	0%	0	0,0%	0%	0	0,0%	0%	0	0,0%	0%	0	0,0%
	ΣΥΝΟΛΟ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΩΝ	**1743**	45,6%		**937**	24,5%		**207**	5,4%		**513**	13,4%		**424**	11,1%		**3824**	
			(%4)			(%4)			(%4)			(%4)			(%4)			

%1: Ποσοστιαία αναλογία Επιθεωρήσεων Επαρχίας για συγκεκριμένη Οικ. Δραστηριότητα, επί συνόλου όλων των Επιθεωρήσεων της Επαρχίας

%2: Ποσοστιαία αναλογία Επιθεωρήσεων Επαρχίας για συγκεκριμένη Οικ. Δραστηριότητα, επί συνόλου όλων των Επιθεωρήσεων της ίδιας Οικ. Δραστηριότητας Παγκύπρια

%3: Ποσοστιαία αναλογία Επιθεωρήσεων Παγκύπρια για συγκεκριμένη Οικ. Δραστηριότητα, επί συνόλου όλων των Επιθεωρήσεων Παγκύπρια

%4: Ποσοστιαία αναλογία Επιθεωρήσεων Επαρχίας επί συνόλου όλων των Επιθεωρήσεων Παγκύπρια

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV
Αριθμός Παραβάσεων και Χρηματικές Ποινές που επιβλήθηκαν στις 15 Εκδικασθείσες Υποθέσεις του 2016 για θέματα Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία σε σύγκριση με προηγούμενα έτη

Α/Α	Νόμος / Κανονισμός	Αριθμός Παραβάσεων[1]				Σύνολο χρηματικών ποινών που έχουν επιβληθεί σε €			
		2013	2014	2015	2016	2013	2014	2015	2016
1	Οι περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Νόμοι του 1996 έως 2011	16	14	28	12	19600	37200	62400	21800
2	Ο περί Εργοστασίων Νόμος, Κεφ. 134	1	0	0	0	700	0	0	0
3	Οι περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Γνωστοποίηση Ατυχημάτων και Επικίνδυνων Συμβάντων) Κανονισμοί του 2007	2	5	6	0	1800	3500	8900	0
4	Οι περί Ασφάλειας και Υγείας (Ελάχιστες Προδιαγραφές για προσωρινά ή Κινητά Εργοτάξια) Κανονισμοί του 2002 και 2015	44[2]	6	37	24	52350	29500	66850	29750
5	Οι περί Διαχείρισης Θεμάτων Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Κανονισμοί του 2002	9	8	30	12	5950	13000	44250	18800
6	Οι περί Ελάχιστων Προδιαγραφών Ασφάλειας και Υγείας (Χρησιμοποίηση κατά την Εργασία Εξοπλισμού Εργασίας) Κανονισμοί του 2001 και 2004	2	10	11	3	11000	20100	14350	2600
7	Οι περί Ελαχίστων Προδιαγραφών Ασφάλειας και Υγείας στους Χώρους Εργασίας Κανονισμοί του 2002 και 2004	2	10	20	13	1100	14300	16400	9250
8	Οι περί Ελάχιστων Προδιαγραφών για τη Σήμανση Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Νόμοι του 2000	0	1	1	1	0	1500	150	750
9	Ο περί Υποχρεωτικής Ασφάλισης της Ευθύνης των Εργοδοτών Νόμος του 1989 έως 2011	3[3]	2	3	0	1300	1100	1750	0
10	Οι περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Προστασία από τον Αμίαντο) Κανονισμοί του 2006 και 2015	6	0	4	2	3550	0	2500	1500
11	Οι περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Βιολογικοί Παράγοντες) Κανονισμοί του 2001	1	0	0	0	1000	0	0	0
12	Οι περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Χημικοί Παράγοντες) Κανονισμοί του 2001 έως 2012	0	0	2	0	0	0	3000	0
13	Οι περί Επιτροπών Ασφάλειας στην Εργασία Κανονισμοί του 1997	0	0	1	0	0	0	250	0
14	Οι περί των Βασικών Απαιτήσεων (Ανελκυστήρες) Κανονισμοί του 2003	0	0	0	2	0	0	0	1500
	ΣΥΝΟΛΟ	**86**	**56**	**143**	**69**	**98350**	**120200**	**220800**	**85950**

[1] Σημειώνεται ότι μια υπόθεση που εκδικάζεται μπορεί να περιλαμβάνει περισσότερες από μια παραβάσεις.
[2] Σε δύο περιπτώσεις επιβλήθηκαν ποινές φυλάκισης 2 και 3 μηνών αντίστοιχα.
[3] Σε μια από τις καταδίκες επιβλήθηκε ποινή φυλάκισης 2 μηνών.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V:
Ανάλυση Εργατικών Ατυχημάτων έτους 2016, κατά Τομέα Οικονομικής Δραστηριότητας, Φύλο, Ηλικία, Βαθμό Τραύματος και Αιτία Ατυχήματος

(*Στοιχεία για Εργοδοτούμενα πρόσωπα τραυματισθέντα κατά τη διάρκεια της εργασίας*)

Α/Α	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΤΥΧΗΜ.	%	ΦΥΛΟ		ΗΛΙΚΙΑ		ΒΑΘΜΟΣ ΤΡΑΥΜΑΤΟΣ		ΑΙΤΙΑ				
				Άνδρες	Γυναίκες	Κάτω των 18	18 και άνω	Θανατηφ.	ΜΗ Θανατηφ.	Κτίρια / Εγκαταστάσεις	Μηχανήματα/ Εξοπλισμός	Μέσα Μεταφοράς	Υλικά/ Ουσίες	Άλλα Αίτια
1	**ΤΟΜΕΑΣ Α (01-03) - ΓΕΩΡΓΙΑ, ΔΑΣΟΚΟΜΙΑ ΚΑΙ ΑΛΙΕΙΑ**	**43**	**2,26%**											
2	Φυτική και ζωική παραγωγή, θήρα και συναφείς δραστηριότητες	31	1,63%	27	4	0	31	0	31	11	6	3	5	6
3	Δασοκομία και υλοτομία	10	0,52%	10	0	0	10	2	8	3	2	3	2	0
4	Αλιεία και υδατοκαλλιέργεια	2	0,10%	1	1	0	2	0	2	2	0	0	0	0
5	**ΤΟΜΕΑΣ Β (05-09) - ΟΡΥΧΕΙΑ ΚΑΙ ΛΑΤΟΜΕΙΑ**	**7**	**0,37%**											
6	Εξόρυξη άνθρακα και λιγνίτη	0	0,00%	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Άντληση αργού πετρελαίου και φυσικού αερίου	0	0,00%	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Εξόρυξη μεταλλευμάτων	3	0,16%	3	0	0	3	0	3	2	0	0	0	1
9	Λοιπά ορυχεία και λατομεία	4	0,21%	4	0	0	4	0	4	1	1	0	2	0
10	Υποστηρικτικές δραστηριότητες εξόρυξης	0	0,00%	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11	**ΤΟΜΕΑΣ Γ (10-33) - ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ**	**359**	**18,85%**											
12	Βιομηχανία τροφίμων	165	8,66%	117	48	0	165	0	165	40	61	18	40	6
13	Ποτοποιία	18	0,94%	15	3	0	18	0	18	3	3	4	5	3
14	Παραγωγή προϊόντων καπνού	0	0,00%	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15	Παραγωγή κλωστοϋφαντουργικών υλών	0	0,00%	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
16	Κατασκευή ειδών ένδυσης	0	0,00%	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
17	Βιομηχανία δέρματος και δερμάτινων ειδών	2	0,10%	2	0	0	2	0	2	1	0	1	0	0
18	Βιομηχανία ξύλου και κατασκευή προϊόντων από ξύλο και φελλό, εκτός από έπιπλα. κατασκευή ειδών καλαθοποιίας και σπαρτοπλεκτικής	14	0,73%	14	0	0	14	0	14	3	7	0	3	1
19	Χαρτοποιία και κατασκευή χάρτινων προϊόντων	5	0,26%	5	0	0	5	0	5	3	2	0	0	0
20	Εκτυπώσεις και αναπαραγωγή προεγγεγραμμένων μέσων	3	0,16%	3	0	0	3	0	3	0	2	0	1	0
21	Παραγωγή οπτάνθρακα και προϊόντων διύλισης πετρελαίου	0	0,00%	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
22	Παραγωγή χημικών ουσιών και προϊόντων	4	0,21%	3	1	0	4	0	4	0	0	2	2	0
23	Παραγωγή βασικών φαρμακευτικών προϊόντων και φαρμακευτικών	16	0,84%	8	8	0	16	0	16	6	2	2	5	1
24	Κατασκευή προϊόντων από ελαστικό (καουτσούκ) και πλαστικές ύλες	13	0,68%	9	4	0	13	0	13	3	5	1	4	0
25	Παραγωγή άλλων μη μεταλλικών ορυκτών προϊόντων	27	1,42%	24	3	0	27	0	27	8	7	3	9	0
26	Παραγωγή βασικών μετάλλων	1	0,05%	1	0	0	1	0	1	0	0	0	1	0
27	Κατασκευή μεταλλικών προϊόντων, με εξαίρεση τα μηχανήματα και τα είδη εξοπλισμού	52	2,73%	52	0	0	52	0	52	11	11	2	24	4
28	Κατασκευή ηλεκτρονικών υπολογιστών, ηλεκτρονικών και οπτικών προϊόντων	2	0,10%	2	0	0	2	0	2	2	0	0	0	0
29	Κατασκευή ηλεκτρολογικού εξοπλισμού	6	0,31%	6	0	0	6	0	6	1	3	0	2	0
30	Κατασκευή μηχανημάτων και ειδών εξοπλισμού π.δ.κ.α.	8	0,42%	8	0	0	8	0	8	3	4	0	0	1
31	Κατασκευή μηχανοκίνητων οχημάτων, ρυμουλκούμενων και ημιρυμουλκούμενων οχημάτων	1	0,05%	1	0	0	1	0	1	0	0	0	1	0
32	Κατασκευή λοιπού εξοπλισμού μεταφορών	1	0,05%	1	0	0	1	0	1	0	1	0	0	0
33	Κατασκευή επίπλων	8	0,42%	8	0	0	8	0	8	1	5	0	1	1
34	Άλλες μεταποιητικές δραστηριότητες	11	0,58%	11	0	0	11	0	11	4	3	1	3	0
35	Επισκευή και εγκατάσταση μηχανημάτων και εξοπλισμού	2	0,10%	1	1	0	2	0	2	0	0	0	1	1
36	**ΤΟΜΕΑΣ Δ (35) - ΠΑΡΟΧΗ ΗΛΕΚΤΡΙΚΟΥ ΡΕΥΜΑΤΟΣ, ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ, ΑΤΜΟΥ ΚΑΙ ΚΛΙΜΑΤΙΣΜΟΥ**	**14**	**0,73%**											
37	Παροχή ηλεκτρικού ρεύματος, φυσικού αερίου, ατμού και κλιματισμού	14	0,73%	14	0	0	14	0	14	5	3	1	4	1
38	**ΤΟΜΕΑΣ Ε (36-39) - ΠΑΡΟΧΗ ΝΕΡΟΥ - ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΛΥΜΑΤΩΝ, ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΕΞΥΓΙΑΝΣΗΣ**	**25**	**1,31%**											
39	Συλλογή, επεξεργασία και παροχή νερού	4	0,21%	3	1	0	4	0	4	0	2	0	2	0
40	Επεξεργασία λυμάτων	3	0,16%	3	0	0	3	0	3	1	0	1	0	1
41	Συλλογή, επεξεργασία και διάθεση αποβλήτων ανάκτηση υλικών	15	0,79%	15	0	0	15	0	15	4	2	3	3	3
42	Δραστηριότητες εξυγίανσης και άλλες υπηρεσίες για τη διαχείριση αποβλήτων	3	0,16%	3	0	0	3	0	3	0	0	1	2	0
43	**ΤΟΜΕΑΣ ΣΤ (41-43) - ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ**	**172**	**9,03%**											
44	Κατασκευές κτιρίων	86	4,51%	84	2	0	86	0	86	51	10	1	20	4
45	Έργα πολιτικού μηχανικού	17	0,89%	17	0	0	17	0	17	5	4	1	7	0
46	Εξειδικευμένες κατασκευαστικές δραστηριότητες	69	3,62%	69	0	0	69	0	69	36	12	4	12	5
47	**ΤΟΜΕΑΣ Ζ (45-47) - ΧΟΝΔΡΙΚΟ ΚΑΙ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ - ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΜΗΧΑΝΟΚΙΝΗΤΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΜΟΤΟΣΥΚΛΕΤΩΝ**	**286**	**15,01%**											
48	Χονδρικό και λιανικό εμπόριο επισκευή μηχανοκίνητων οχημάτων και μοτοσυκλετών	40	2,10%	39	1	0	40	0	40	8	5	11	14	2
49	Χονδρικό εμπόριο, εκτός από το εμπόριο μηχανοκίνητων οχημάτων και μοτοσυκλετών	53	2,78%	47	6	0	53	0	53	17	12	8	15	1
50	Λιανικό εμπόριο, εκτός από το εμπόριο μηχανοκίνητων οχημάτων και μοτοσυκλετών	193	10,13%	97	96	0	193	1	192	58	84	12	30	9
51	**ΤΟΜΕΑΣ Η (49-53) - ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΚΑΙ ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ**	**132**	**6,93%**											
52	Χερσαίες μεταφορές και μεταφορές μέσω αγωγών	24	1,26%	17	7	0	24	1	23	10	0	12	2	0
53	Πλωτές μεταφορές	0	0,00%	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
54	Αεροπορικές μεταφορές	1	0,05%	1	0	0	1	0	1	0	0	0	1	0
55	Αποθήκευση και υποστηρικτικές προς τη μεταφορά δραστηριότητες	90	4,72%	79	11	0	90	0	90	30	18	16	22	4
56	Ταχυδρομικές και ταχυμεταφορικές δραστηριότητες	17	0,89%	12	5	0	17	0	17	4	3	9	0	1
57	**ΤΟΜΕΑΣ Θ (55 -56) - ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΠΑΡΟΧΗΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΕΣΤΙΑΣΗΣ**	**518**	**27,19%**											
58	Καταλύματα	258	13,54%	125	133	3	255	0	258	111	78	0	59	10
59	Δραστηριότητες υπηρεσιών εστίασης	260	13,65%	194	66	4	256	1	259	77	43	87	43	10

60	**ΤΟΜΕΑΣ Ι (58-63) - ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ**	**18**	**0,94%**											
61	Εκδοτικές δραστηριότητες	1	0,05%	0	1	0	1	0	1	1	0	0	0	0
62	Παραγωγή κινηματογραφικών ταινιών, βίντεο και τηλεοπτικών προγραμμάτων, ηχογραφήσεις και μουσικές εκδόσεις	1	0,05%	1	0	0	1	0	1	1	0	0	0	0
63	Δραστηριότητες προγραμματισμού και ραδιοτηλεοπτικών εκπομπών	1	0,05%	0	1	0	1	0	1	1	0	0	0	0
64	Τηλεπικοινωνίες	14	0,73%	10	4	0	14	0	14	8	0	3	2	1
65	Δραστηριότητες προγραμματισμού ηλεκτρονικών υπολογιστών, παροχής συμβουλών και συναφείς δραστηριότητες	1	0,05%	1	0	0	1	0	1	0	1	0	0	0
66	Δραστηριότητες υπηρεσιών πληροφορίας	0	0,00%	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
67	**ΤΟΜΕΑΣ Κ (64-66) - ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ**	**18**	**0,94%**											
68	Δραστηριότητες χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, με εξαίρεση τις ασφαλιστικές δραστηριότητες και τα συνταξιοδοτικά ταμεία	14	0,73%	2	12	0	14	0	14	7	1	5	0	1
69	Ασφαλιστικά, αντασφαλιστικά και συνταξιοδοτικά ταμεία, εκτός από την υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση	3	0,16%	1	2	0	3	0	3	0	0	3	0	0
70	Δραστηριότητες συναφείς προς τις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες και τις ασφαλιστικές δραστηριότητες	1	0,05%	0	1	0	1	0	1	1	0	0	0	0
71	**ΤΟΜΕΑΣ Λ (68) - ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ**	**3**	**0,16%**											
72	Διαχείριση ακίνητης περιουσίας	3	0,16%	1	2	0	3	0	3	2	0	1	0	0
73	**ΤΟΜΕΑΣ Μ (69-75) - ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ**	**9**	**0,47%**											
74	Νομικές και λογιστικές δραστηριότητες	1	0,05%	0	1	0	1	0	1	0	1	0	0	0
75	Δραστηριότητες κεντρικών γραφείων? δραστηριότητες παροχής συμβουλών διαχείρισης	4	0,21%	4	0	0	4	0	4	0	0	4	0	0
76	Αρχιτεκτονικές δραστηριότητες και δραστηριότητες μηχανικών? τεχνικές δοκιμές και αναλύσεις	1	0,05%	1	0	0	1	0	1	0	1	0	0	0
77	Επιστημονική έρευνα και ανάπτυξη	1	0,05%	1	0	0	1	0	1	0	0	0	1	0
78	Διαφήμιση και έρευνα αγοράς	0	0,00%	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
79	Άλλες επαγγελματικές, επιστημονικές και τεχνικές δραστηριότητες	1	0,05%	1	0	0	1	0	1	1	0	0	0	0
80	Κτηνιατρικές δραστηριότητες	1	0,05%	1	0	0	1	0	1	0	0	1	0	0
81	**ΤΟΜΕΑΣ Ν (77-82) - ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ**	**43**	**2,26%**											
82	Δραστηριότητες ενοικίασης και εκμίσθωσης	1	0,05%	1	0	0	1	0	1	0	0	1	0	0
83	Δραστηριότητες απασχόλησης	0	0,00%	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
84	Δραστηριότητες ταξιδιωτικών πρακτορείων, γραφείων οργανωμένων ταξιδιών και υπηρεσιών κρατήσεων και συναφείς δραστηριότητες	1	0,05%	0	1	0	1	0	1	1	0	0	0	0
85	Δραστηριότητες παροχής προστασίας και έρευνας	0	0,00%	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
86	Δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών σε κτίρια και εξωτερικούς χώρους	18	0,94%	12	6	0	18	0	18	9	4	2	2	1
87	Διοικητικές δραστηριότητες γραφείου, γραμματειακή υποστήριξη και άλλες δραστηριότητες παροχής υποστήριξης προς τις επιχειρήσεις	23	1,21%	21	2	0	23	0	23	8	3	6	5	1
88	**ΤΟΜΕΑΣ Ξ (84) - ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΑΜΥΝΑ - ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ**	**139**	**7,30%**											
89	Δημόσια διοίκηση και άμυνα? υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση	139	7,30%	116	23	0	139	0	139	52	24	29	18	16
90	**ΤΟΜΕΑΣ Ο (85) - ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ**	**31**	**1,63%**											
91	Εκπαίδευση	31	1,63%	6	25	0	31	0	31	19	3	1	6	2
92	**ΤΟΜΕΑΣ Π (86-88) - ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΜΕ ΤΗΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗ ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ**	**32**	**1,68%**											
93	Δραστηριότητες ανθρώπινης υγείας	21	1,10%	7	14	0	21	0	21	7	5	0	8	1
94	Δραστηριότητες βοήθειας κατ΄οίκον	1	0,05%	0	1	0	1	0	1	1	0	0	0	0
95	Δραστηριότητες κοινωνικής μέριμνας χωρίς παροχή καταλύματος	10	0,52%	2	8	0	10	0	10	6	0	1	1	2
96	**ΤΟΜΕΑΣ Ρ (90-93) - ΤΕΧΝΕΣ, ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΗ ΚΑΙ ΨΥΧΑΓΩΓΙΑ**	**22**	**1,15%**											
97	Δημιουργικές δραστηριότητες, τέχνες και διασκέδαση	3	0,16%	2	1	0	3	0	3	3	0	0	0	0
98	Δραστηριότητες βιβλιοθηκών, αρχειοφυλακείων, μουσείων και λοιπές πολιτιστικές δραστηριότητες	1	0,05%	1	0	0	1	0	1	1	0	0	0	0
99	Τυχερά παιχνίδια και στοιχήματα	1	0,05%	1	0	0	1	0	1	0	0	0	0	1
100	Αθλητικές δραστηριότητες και δραστηριότητες διασκέδασης και ψυχαγωγίας	17	0,89%	13	4	0	17	0	17	4	7	1	1	4
101	**ΤΟΜΕΑΣ Σ (94-96) - ΑΛΛΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ**	**19**	**1,00%**											
102	Δραστηριότητες οργανώσεων	1	0,05%	0	1	0	1	0	1	0	1	0	0	0
103	Επισκευή ηλεκτρονικών υπολογιστών και ειδών ατομικής ή οικιακής χρήσης	4	0,21%	4	0	0	4	0	4	1	2	0	1	0
104	Άλλες δραστηριότητες παροχής προσωπικών υπηρεσιών	14	0,73%	11	3	0	14	0	14	6	4	1	3	0
105	**ΤΟΜΕΑΣ Τ - ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΩΝ ΩΣ ΕΡΓΟΔΟΤΩΝ - ΜΗ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΈΝΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΌΤΗΤΕΣ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΩΝ, ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΎΝ ΤΗΝ ΠΑΡΑΓΩΓΉ ΑΓΑΘΏΝ - ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ - ΓΙΑ ΊΔΙΑ ΧΡΉΣΗ**	**12**	**0,63%**											
106	Δραστηριότητες νοικοκυριών ως εργοδοτών οικιακού προσωπικού	12	0,63%	1	11	0	12	0	12	6	2	1	2	1
107	Μη διαφοροποιημένες δραστηριότητες ιδιωτικών νοικοκυριών, που αφορούν την παραγωγή αγαθών -και υπηρεσιών- για ίδια χρήση	0	0,00%	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
108	**ΤΟΜΕΑΣ Υ (99) - ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΕΤΕΡΟΔΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΚΑΙ ΦΟΡΕΩΝ**	**3**	**0,16%**											
109	Δραστηριότητες ετερόδικων οργανισμών και φορέων	3	0,16%	2	1	0	3	0	3	2	1	0	0	0
	Σύνολο:	**1905**		**1379**	**526**	**7**	**1898**	**5**	**1900**	**673**	**461**	**267**	**397**	**107**

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ: ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΤΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ – ΕΤΟΣ 2016

(*Στοιχεία για Εργοδοτούμενα Πρόσωπα τραυματισθέντα κατά τη διάρκεια της εργασίας*)

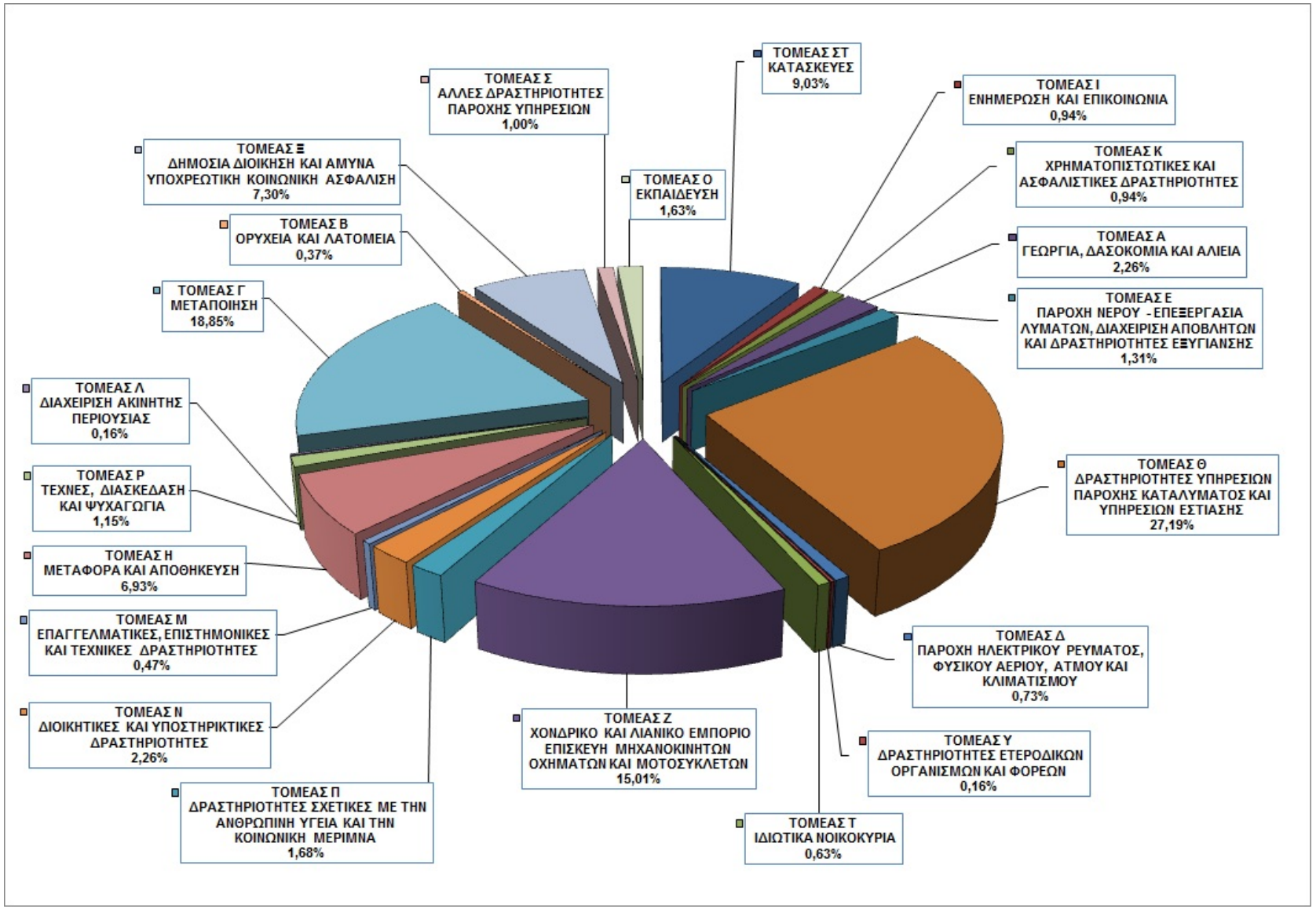

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VII
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ: Εργατικά Ατυχήματα που γνωστοποιήθηκαν κατά τα έτη 2005 - 2016

(*Στοιχεία για εργοδοτούμενα πρόσωπα τραυματισθέντα κατά τη διάρκεια της εργασίας*)

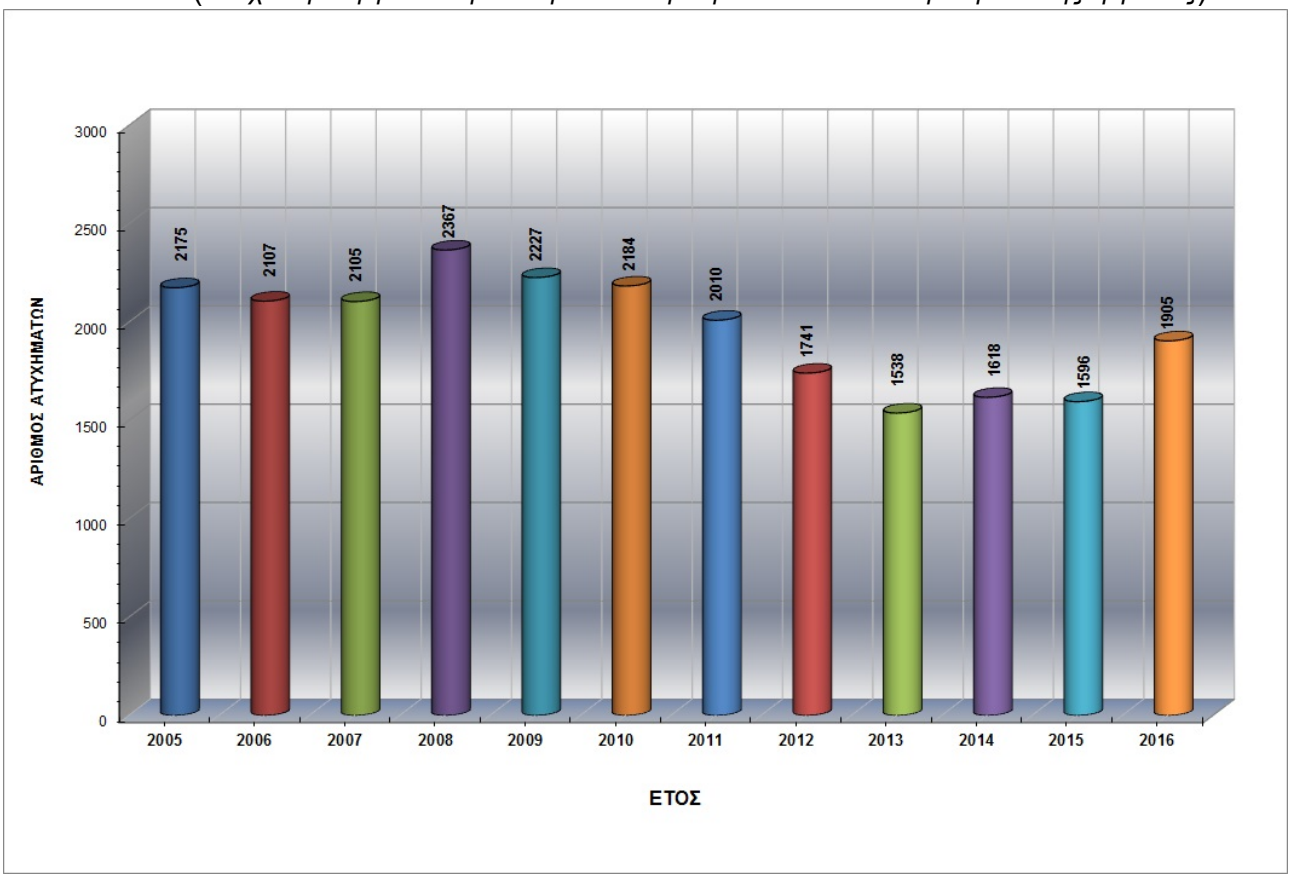

Ανάλυση Εργατικών Ατυχημάτων έτους 2016 κατά αιτία

(*Στοιχεία για εργοδοτούμενα πρόσωπα τραυματισθέντα κατά τη διάρκεια της εργασίας*)

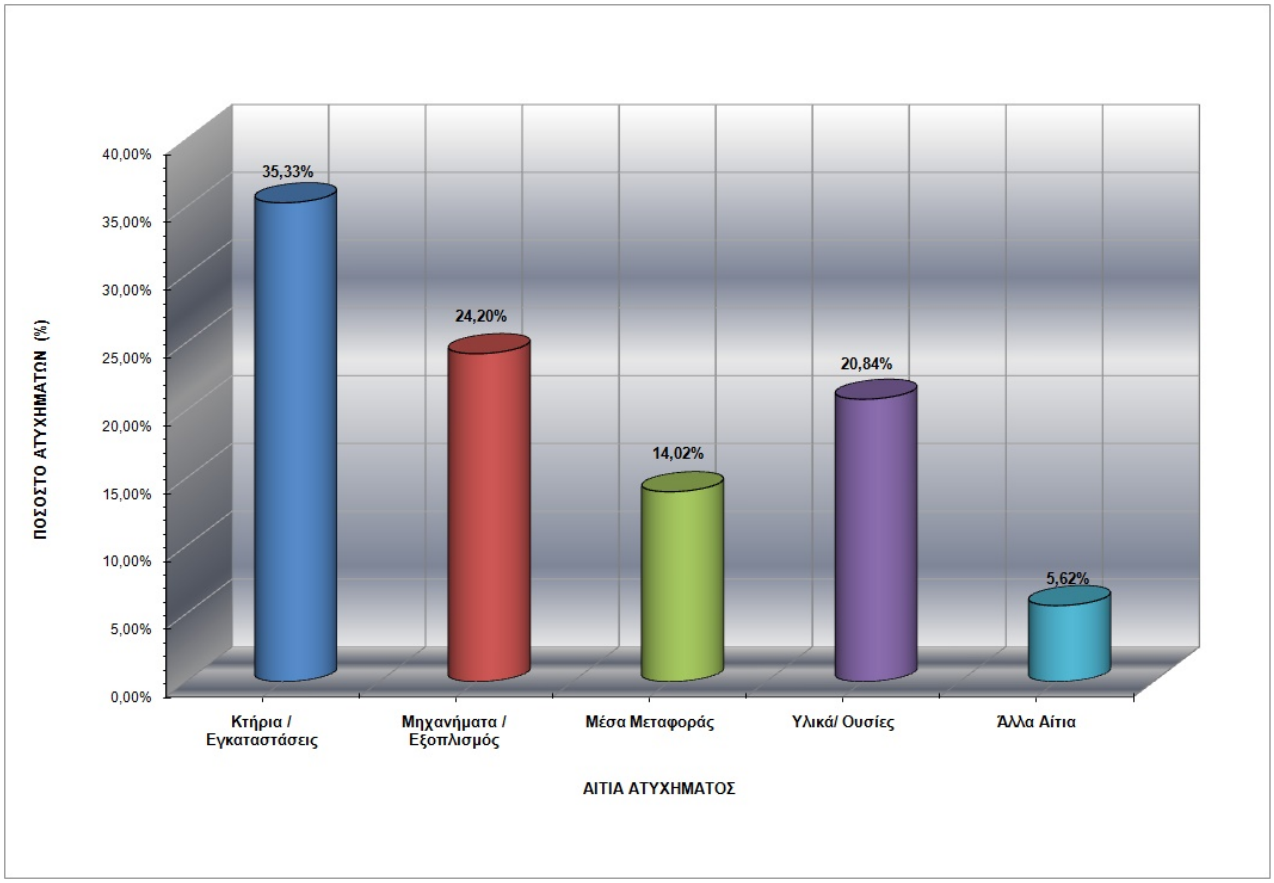

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VIII
ΑΝΑΛΥΣΗ ΘΑΝΑΤΗΦΟΡΩΝ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ ΠΟΥ ΣΥΝΕΒΗΚΑΝ ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 2016
(Γνωστοποιήσιμα σύμφωνα με τη σχετική νομοθεσία)

Α. ΕΡΓΟΔΟΤΟΥΜΕΝΑ ΠΡΟΣΩΠΑ κατά την εργασία (Σύνολο ατυχημάτων: 4 – θύματα: 5)

Α/Α	Επαρχία	Αριθμός Προσώπων	Τομέας Οικονομικής Δραστηριότητας Εργοδότη	Αιτία Ατυχήματος
1.	Λευκωσία	2	Δημόσια Διοίκηση – Τμήμα Δασών	Ανατροπή πυροσβεστικού οχήματος και καταπλάκωση θυμάτων.
2.	Λευκωσία	1	Μεταφορές – Αστικές συγκοινωνίες	ΤΡΟΧΑΙΟ - Κτύπημα από όχημα
3.	Λευκωσία	1	Κατασκευές ηλιακών θερμοσιφώνων	ΤΡΟΧΑΙΟ - εγκλωβισμός θύματος μεταξύ δυο οχημάτων
4.	Αμμόχωστος	1	Διανομή Έτοιμου Φαγητού	ΤΡΟΧΑΙΟ - Κτύπημα από όχημα

Β. ΑΥΤΟΕΡΓΟΔΟΤΟΥΜΕΝΑ ΠΡΟΣΩΠΑ κατά την εργασία (Σύνολο ατυχημάτων: 1)

Α/Α	Επαρχία	Αριθμός Προσώπων	Τομέας Οικονομικής Δραστηριότητας Εργοδότη	Αιτία Ατυχήματος
1	Πάφος	1	Γεωργικές εργασίες	Καταπλάκωση θύματος από γεωργικό ελκυστήρα

Γ. ΕΡΓΟΔΟΤΟΥΜΕΝΟΙ κατά τη διαδρομή (Σύνολο ατυχημάτων: 1)

Α/Α	Επαρχία	Αριθμός Προσώπων	Τομέας Οικονομικής Δραστηριότητας Εργοδότη	Αιτία Ατυχήματος
1	Λάρνακα	1	Δημόσια Διοίκηση – Υπουργείο Άμυνας	ΤΡΟΧΑΙΟ-Κτύπημα από όχημα

Δ. ΠΡΟΣΩΠΑ εκτός εργασίας (Σύνολο ατυχημάτων: 1)

Α/Α	Επαρχία	Αριθμός Προσώπων	Τομέας Οικονομικής Δραστηριότητας Εργοδότη	Αιτία Ατυχήματος
1	Λευκωσία	1	Γεωργικές εργασίες	ΤΡΟΧΑΙΟ-Κτύπημα θύματος από ρυμουλκόμενο ντεπόζιτο νερού.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΧ

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ: Θανατηφόρα Εργατικά Ατυχήματα που γνωστοποιήθηκαν κατά τα έτη 2005 - 2016

(*Στοιχεία για εργοδοτούμενα πρόσωπα τραυματισθέντα κατά τη διάρκεια της εργασίας*)

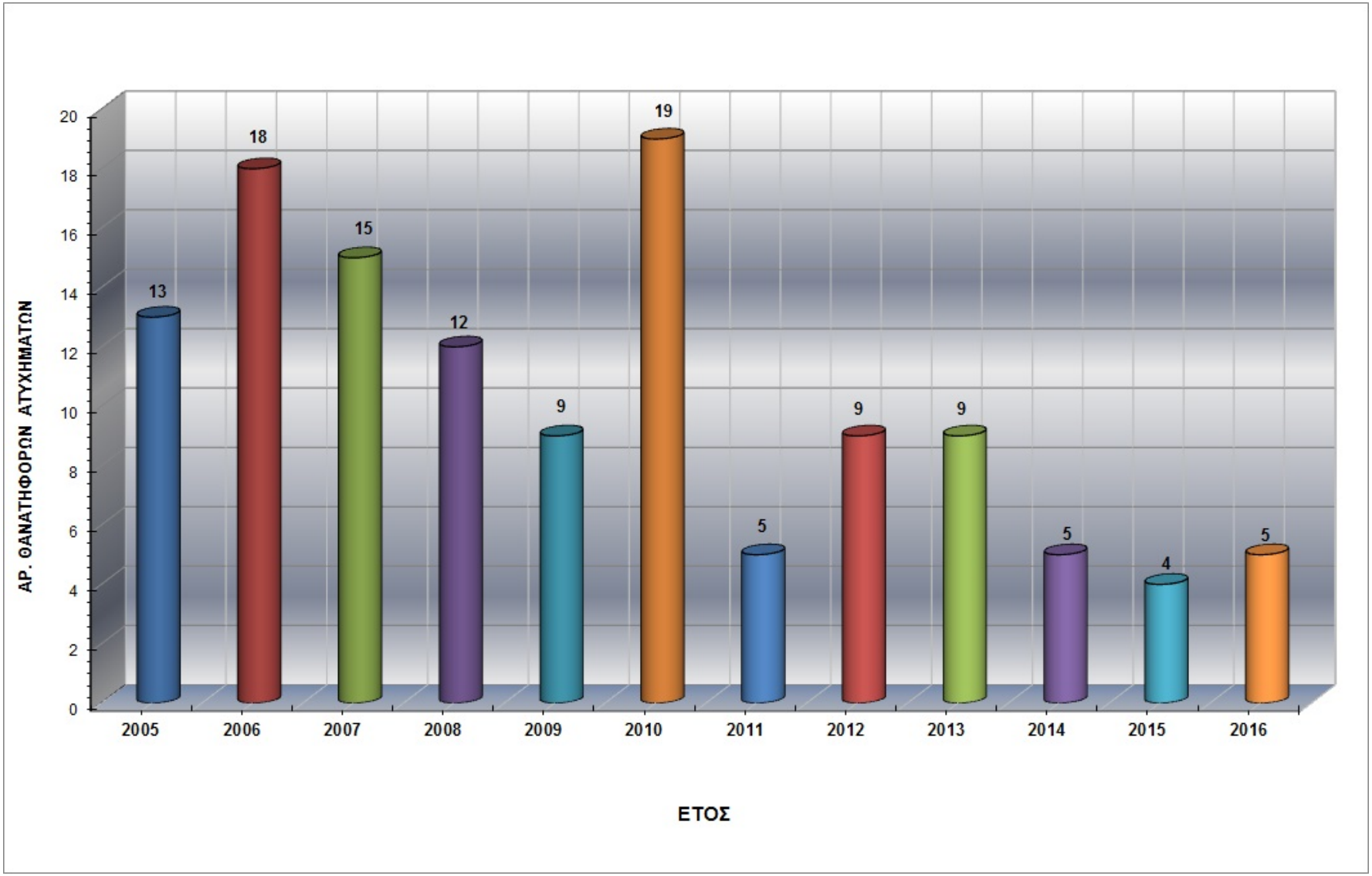

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Χ

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ: Δείκτης Συχνότητας Εργατικών Ατυχημάτων κατά Τομέα Οικονομικής Δραστηριότητας για το έτος 2016

(ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ)

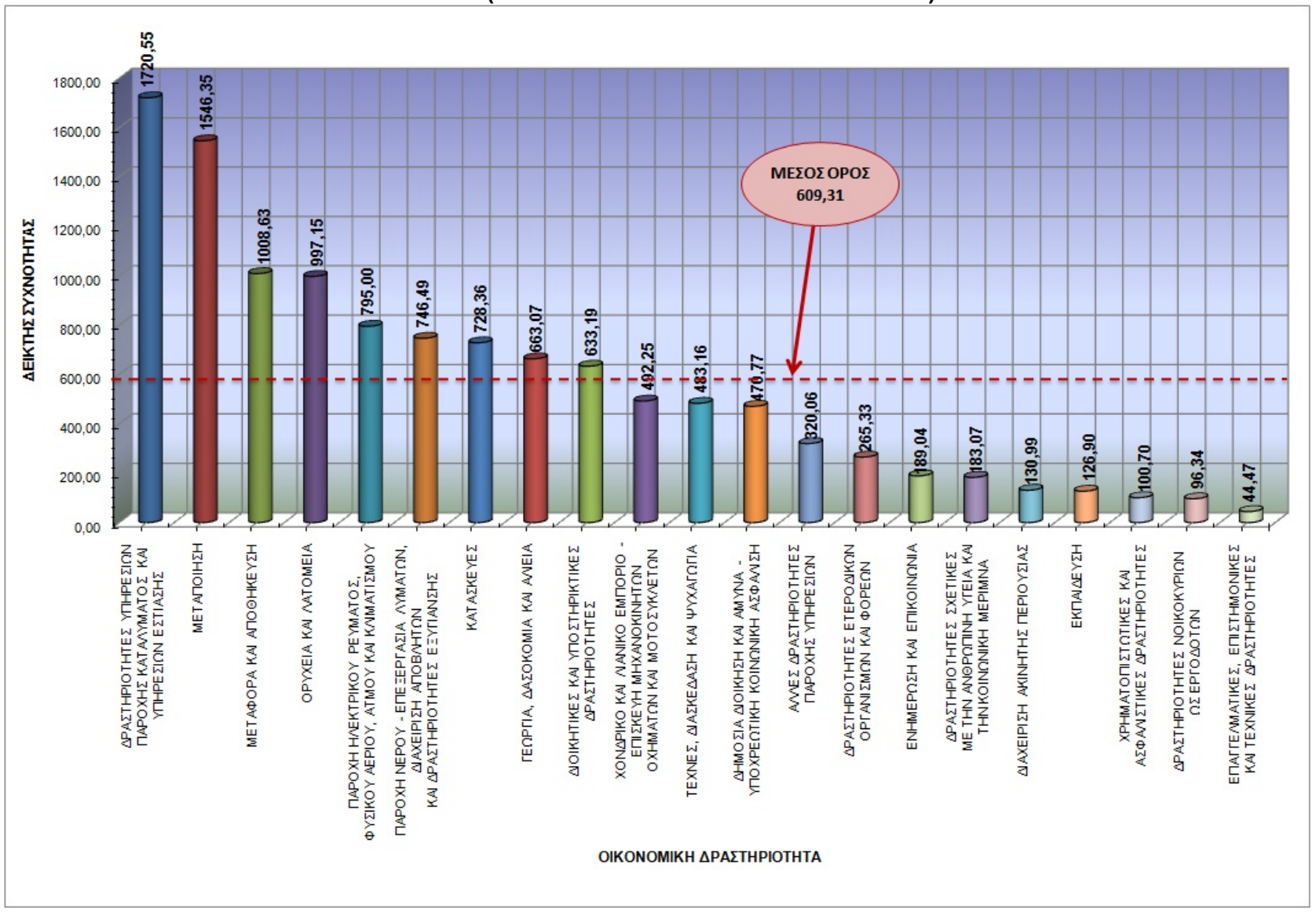

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ XI
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ: Μεταβολή Δείκτη Συχνότητας – Αριθμού Ατυχημάτων – Αριθμού Εργοδοτουμένων για την Περίοδο 2005 – 2016

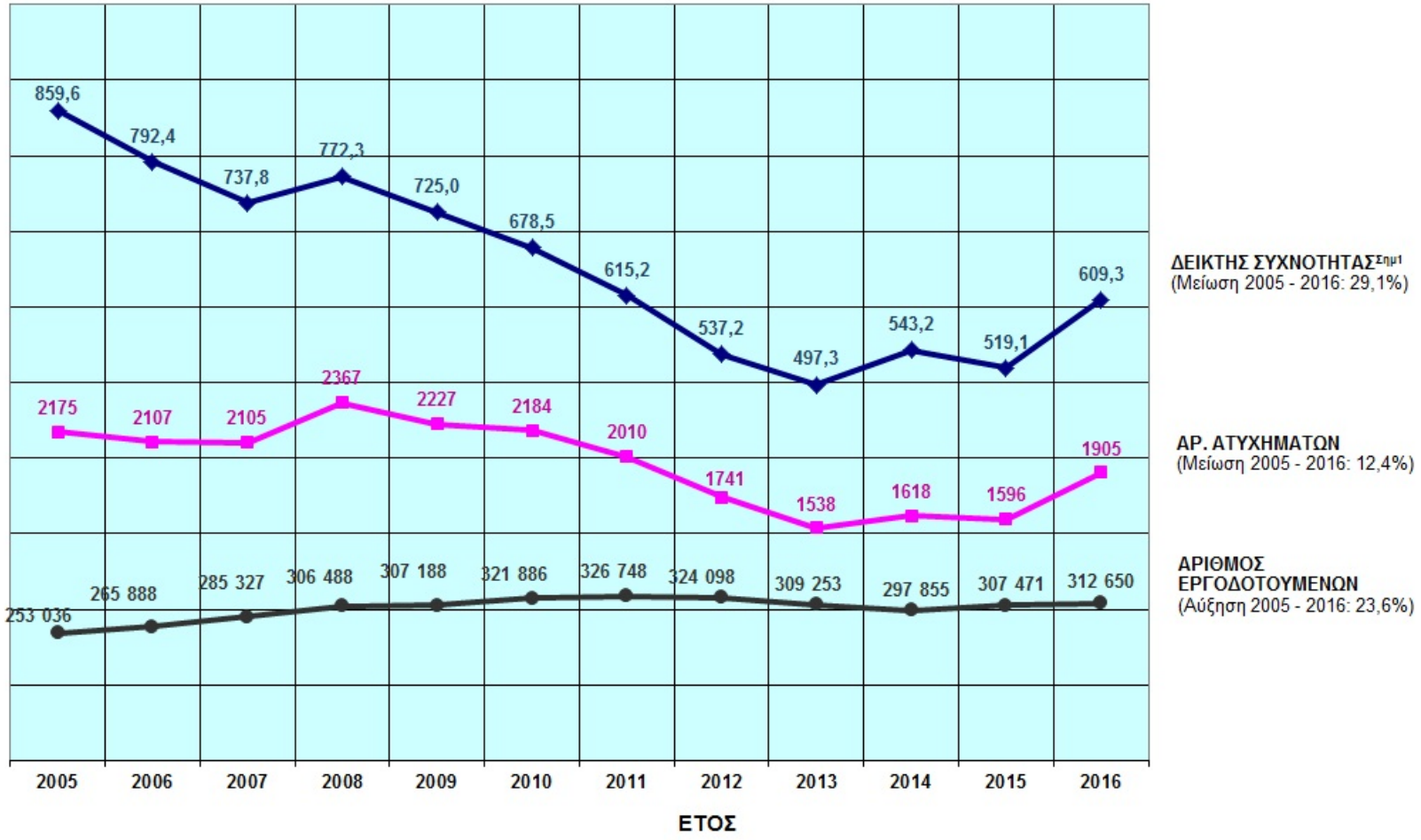

Σημ 1.: Ο αριθμός των ατυχημάτων αναφέρεται σε ατυχήματα που συνέβησαν σε εργοδοτούμενα πρόσωπα κατά τη διάρκεια της εργασίας τους και γνωστοποιήθηκαν στο Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ XII: Στατιστικά Επιθεωρήσεων του Κλάδου Χημικών Ουσιών

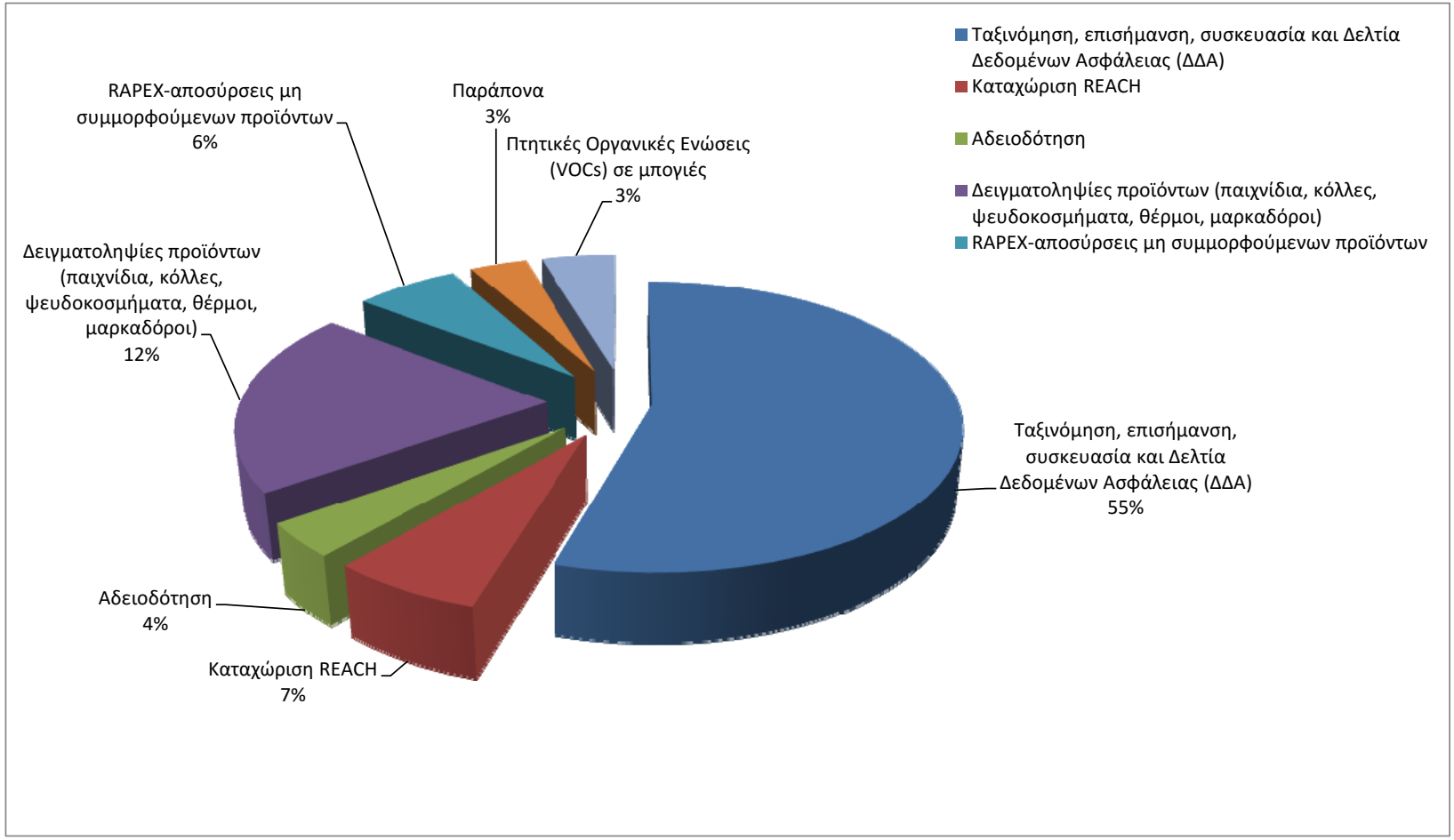

Πίνακας 1: Επιθεωρήσεις για χημικές ουσίες το 2016

Θέμα	Αριθμός επιθεωρήσεων*
Έλεγχος επισήμανσης, συσκευασίας και Δελτίων Δεδομένων Ασφάλειας (ΔΔΑ)	203
Έλεγχος καταχώρισης σύμφωνα με τον Κανονισμό REACH	25
Έλεγχος για ουσίες που υπόκεινται σε αδειοδότηση	14
Δειγματοληψίες σε προϊόντα με χημικές ουσίες που υπόκεινται σε περιορισμούς	76
RAPEX-αποσύρσεις μη συμμορφούμενων προϊόντων	24
Διερεύνηση παραπόνων	13
Επιτήρηση της εφαρμογής της νομοθεσίας για πτητικές οργανικές ενώσεις (VOCs) σε χρώματα-βερνίκια και προϊόντα φανοποιίας αυτοκινήτων	17

*** Κάποιες επιθεωρήσεις κάλυψαν πέραν του ενός θέματος**

Πίνακας 2: Δείγματα που λήφθηκαν για χημικές αναλύσεις το 2016

Είδος Δειγμάτων που λήφθηκαν για ανάλυση	Αριθμός Συνολικών Δειγμάτων	Αριθμός Μη-Συμμορφούμενων Δειγμάτων
Κόλλες Superglue και επαγγελματικές κόλλες – Προσδιορισμός οργανικών διαλυτών (Βενζόλιο, Χλωροφόρμιο, Τολουόλιο)	35	4
Παιχνίδια και αντικείμενα παιδικής φροντίδας - Προσδιορισμός φθαλικών ενώσεων	51	17
Θέρμοι για προσδιορισμό αμιάντου	10	0
Μαρκαδόροι – Προσδιορισμός οργανικών διαλυτών (Βενζόλιο, Χλωροφόρμιο, Τολουόλιο)	22	0
Προϊόντα χλωρίνης και άλλα καθαριστικά για έλεγχο της ταξινόμησης επισήμανσης και συσκευασίας	20	6
Ψευδοσκοσμήματα για έλεγχο σε Νικέλιο, Κάδμιο και Μόλυβδο	17	10
Χρώματα και Βερνίκια για έλεγχο σε VOCs	15	0

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ XIII: Επιθεωρήσεις Μηχανημάτων για το έτος 2016

Α/Α	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΟΣ / ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ	ΕΠΑΡΧΙΑ																
		ΛΕΥΚΩΣΙΑ			ΛΕΜΕΣΟΣ			ΛΑΡΝΑΚΑ			ΑΜΜΟΧΩΣΤΟΣ			ΠΑΦΟΣ			ΠΑΓΚΥΠΡΙΑ	
		Αριθμ.	%(1)	%(2)	Αριθμ.	%(1)	%(2)	Αριθμ.	%(1)	%(2)	Αριθμ.	%(1)	%(2)	Αριθμ.	%(1)	%(2)	Αριθμ.	%(3)
1	ΑΝΥΨΩΤΙΚΑ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ	46	14,38%	22,55%	58	22,39%	28,43%	88	25,96%	43,14%	7	8,43%	3,43%	5	7,94%	2,45%	204	19,17%
2	ΓΕΡΑΝΟΙ	81	25,31%	31,76%	78	30,12%	30,59%	68	20,06%	26,67%	22	26,51%	8,63%	6	9,52%	2,35%	255	23,97%
3	ΔΟΜΙΚΟΙ ΓΕΡΑΝΟΙ	0	0,00%	0,00%	0	0,00%	0,00%	0	0,00%	0,00%	0	0,00%	0,00%	0	0,00%	0,00%	0	0,00%
4	ΑΤΜΟΛΕΒΗΤΕΣ	97	30,31%	25,06%	105	40,54%	27,13%	102	30,09%	26,36%	53	63,86%	13,70%	30	47,62%	7,75%	387	36,37%
5	ΑΤΜΟΔΕΚΤΕΣ	22	6,88%	95,65%	1	0,39%	4,35%	0	0,00%	0,00%	0	0,00%	0,00%	0	0,00%	0,00%	23	2,16%
6	ΑΕΡΟΘΑΛΑΜΟΙ	74	23,13%	37,95%	17	6,56%	8,72%	81	23,89%	41,54%	1	1,20%	0,51%	22	34,92%	11,28%	195	18,33%
7	ΑΛΥΣΙΔΕΣ	0	0,00%	0,00%	0	0,00%	0,00%	0	0,00%	0,00%	0	0,00%	0,00%	0	0,00%	0,00%	0	0,00%
8	ΣΧΟΙΝΙΑ	0	0,00%	0,00%	0	0,00%	0,00%	0	0,00%	0,00%	0	0,00%	0,00%	0	0,00%	0,00%	0	0,00%
9	ΠΕΡΙΛΑΒΕΙΑ	0	0,00%	0,00%	0	0,00%	0,00%	0	0,00%	0,00%	0	0,00%	0,00%	0	0,00%	0,00%	0	0,00%
Σύνολο Επιθεωρήσεων:		**320**	30,08%		**259**	24,34%		**339**	31,86%		**83**	7,80%		**63**	5,92%		**1064**	
			%(4)			%(4)			%(4)			%(4)			%(4)				

%1 Ποσοστιαία αναλογία επί συνόλου όλων των Επιθεωρήσεων της ίδιας Επαρχίας
%2 Ποσοστιαία αναλογία επί συνόλου όλων των Επιθεωρήσεων της ίδιας Κατηγορίας Παγκύπρια
%3 Ποσοστιαία αναλογία επί συνόλου όλων των Επιθεωρήσεων Παγκύπρια
%4 Ποσοστιαία αναλογία Επιθεωρήσεων Επαρχίας επί συνόλου όλων των Επιθεωρήσεων Παγκύπρια

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ XIV: Άδειες Εκπομπής Αερίων Αποβλήτων και Άδειες Βιομηχανικών Εκπομπών

Ανάλυση των εγκαταστάσεων στις οποίες χορηγήθηκαν / ανανεώθηκαν Άδειες Εκπομπής Αερίων Αποβλήτων **και Άδειες Βιομηχανικών Εκπομπών** εντός του 2016.

Κατηγορία Εγκατάστασης	**Άδειες Εκπομπής που χορηγήθηκαν εντός του** 2016
- Πρατήρια Πετρελαιοειδών	15
- Αποθήκευση Πετρελαιοειδών	5
- Παραγωγή τροφίμων	1
- Ξυλουργεία	**2**
- Παραγωγή φαρμάκων / φυτοφαρμάκων	**2**
Σύνολο	**25**

Άδειες Βιομηχανικών Εκπομπών που χορηγούνται από Υπουργό Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων για εγκαταστάσεις που χρησιμοποιούν οργανικούς διαλύτες	
Κατηγορία Εγκατάστασης	**Άδειες Βιομηχανικών Εκπομπών που χορηγήθηκαν εντός του 2016**
- Στεγνοκαθαριστήρια	6
- Τυπογραφεία	1
Σύνολο	**7**

Άδειες Βιομηχανικών Εκπομπών που χορηγούνται από Υπουργό Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και Υπουργό Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος	
Κατηγορία Εγκατάστασης	**Άδειες Βιομηχανικών Εκπομπών που χορηγήθηκαν εντός του 2016**
Σύνολο	**0**

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ XV: Παρακολούθηση Ποιότητας Ατμοσφαιρικού Αέρα

Σχήμα 1: Χωρική Κατανομή Σταθμών Παρακολούθησης Ποιότητας Ατμοσφαιρικού Αέρα στην Κύπρο (Κυκλοφοριακοί Σταθμοί - κόκκινο χρώμα, Οικιστικοί Σταθμοί - πράσινο χρώμα, Βιομηχανικοί Σταθμοί - κίτρινο χρώμα και Σταθμοί Υποβάθρου - μπλε χρώμα).

Σχήμα 2: Σταθμός Παρακολούθησης Ποιότητας του Ατμοσφαιρικού Αέρα στην Αγία Μαρίνα-Ξυλιάτου

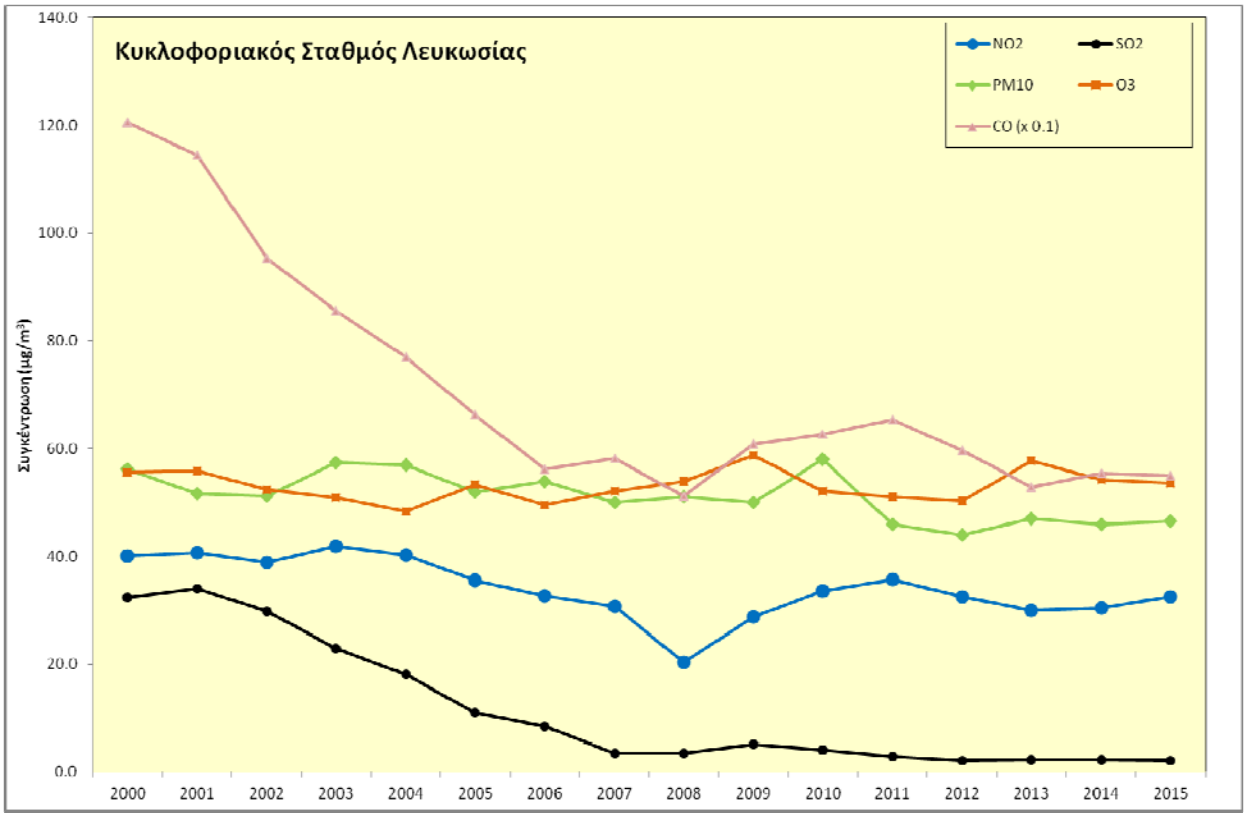

Σχήμα 3: Μέσες ετήσιες τιμές NO_2, SO_2 και $A\Sigma_{10}$ (PM10), O_3 και CO στον Κυκλοφοριακό Σταθμό Λευκωσίας.

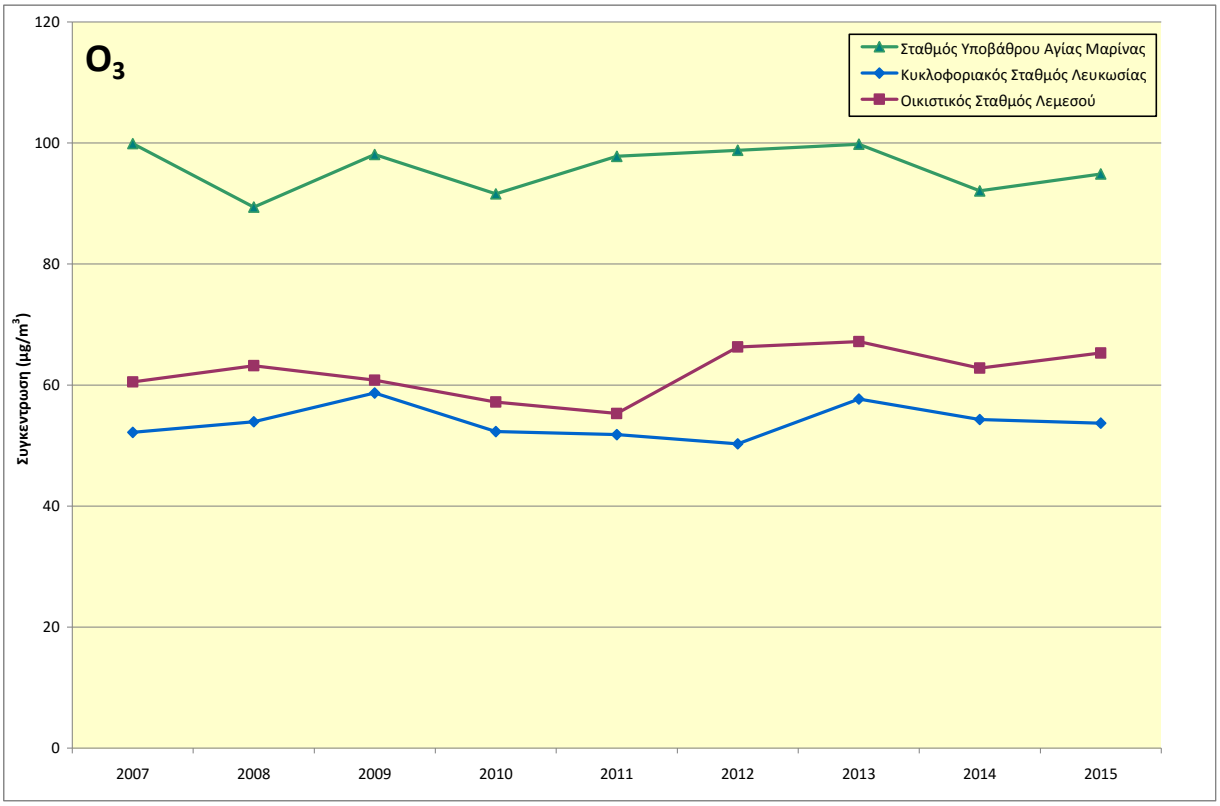

Σχήμα 4: Μέσες ετήσιες τιμές Όζοντος στον Σταθμό Υποβάθρου Αγίας Μαρίνας-Ξυλιάτου (EMEP), στον Κυκλοφοριακό Σταθμό Λευκωσίας και στον Οικιστικό Σταθμό Λεμεσού.

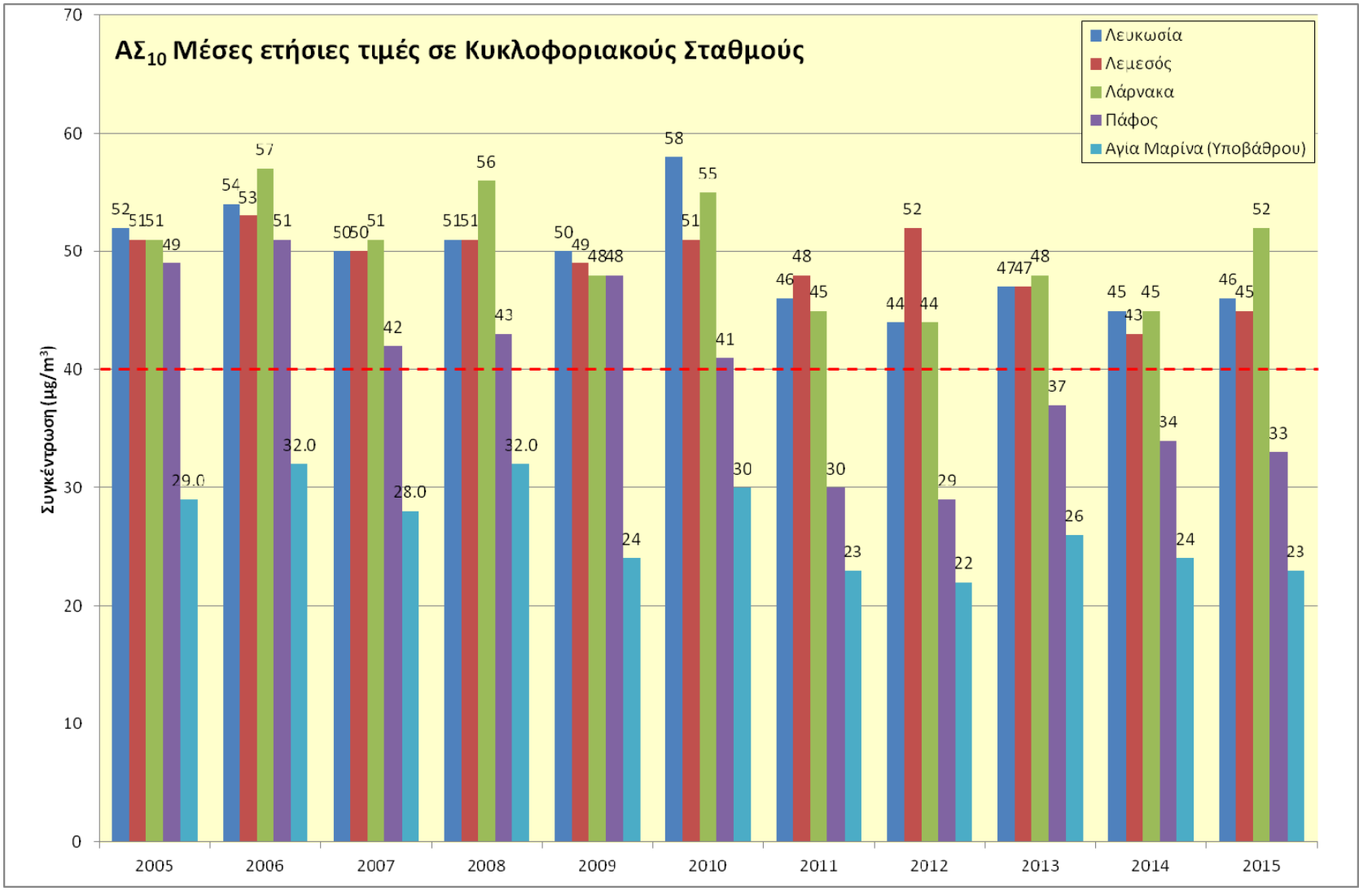

Σχήμα 5: Μέσες ετήσιες τιμές $A\Sigma_{10}$ σε διάφορες περιοχές της Κύπρου

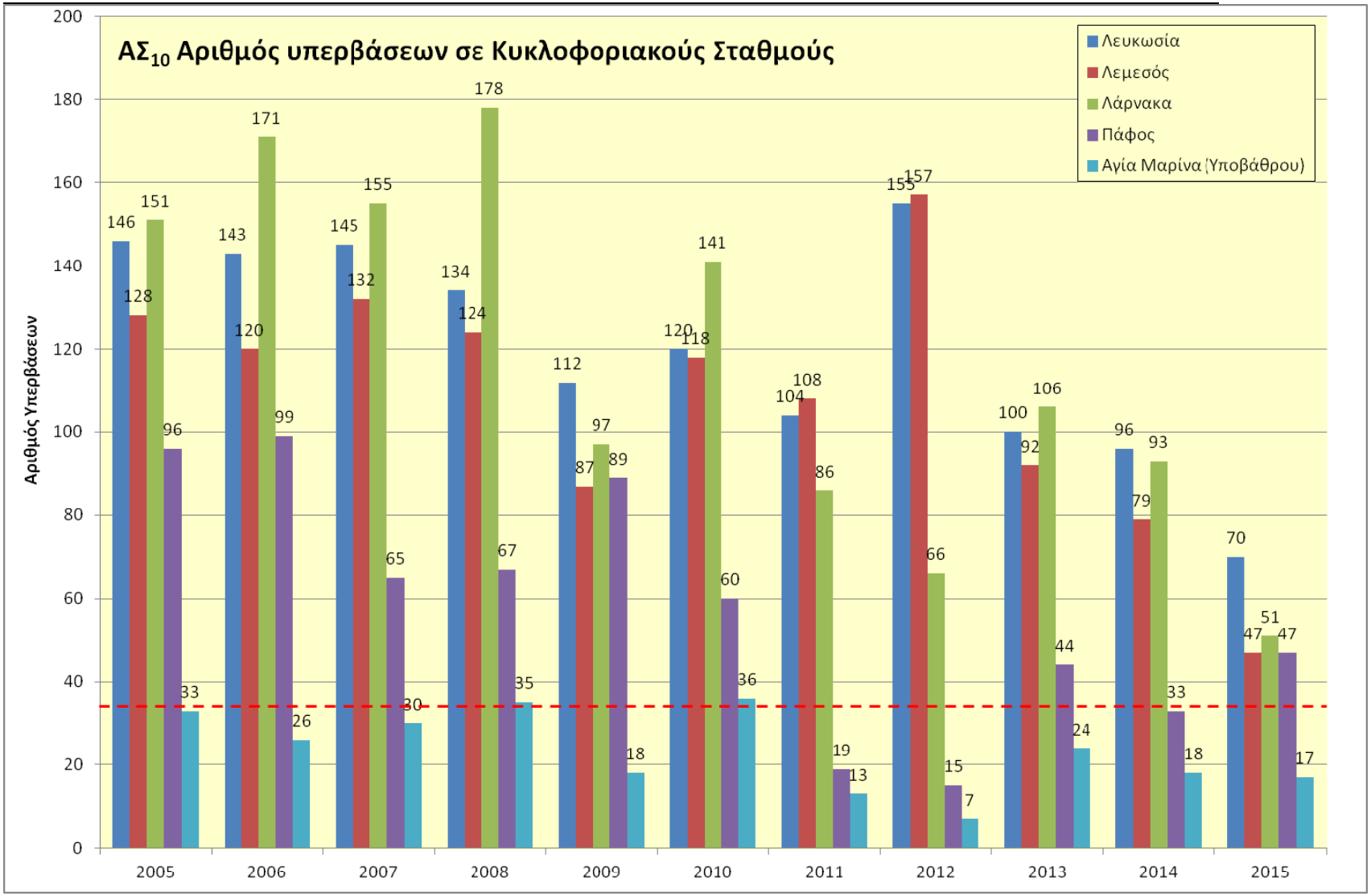

Σχήμα 6: Αριθμός υπερβάσεων της 24ωρης οριακής τιμής $ΑΣ_{10}$ (50 mg/m^3) σε διάφορες περιοχές της Κύπρου

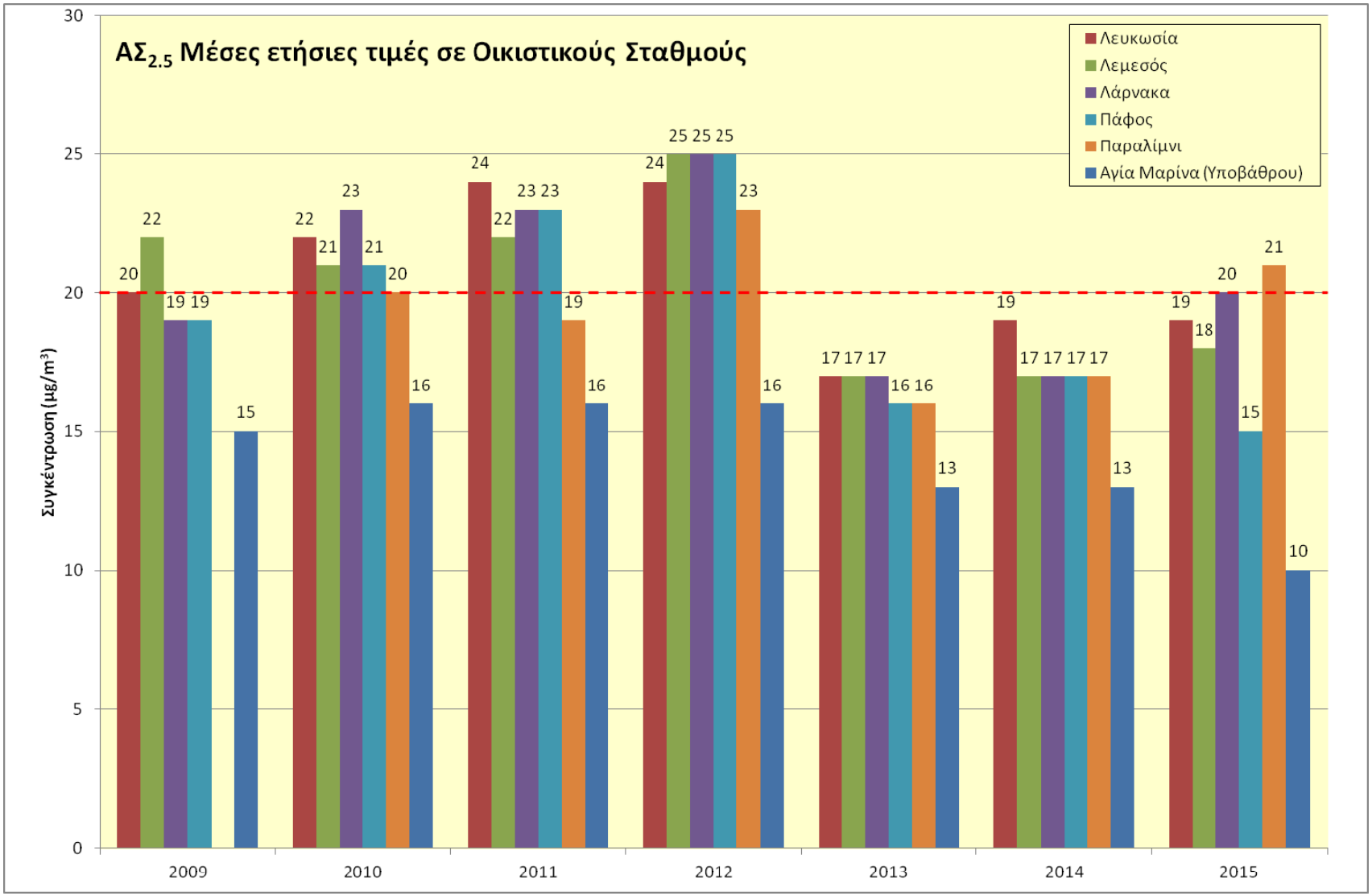

Σχήμα 7: Μέσες ετήσιες τιμές $ΑΣ_{2,5}$ σε διάφορες περιοχές της Κύπρου

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ XVI: Απογραφές Εκπομπών
Εθνικές Ετήσιες Εκπομπές κατά Δραστηριότητα (Έτος 2014)

	NOx	NMVOC	SOx	NH_3	$PM_{2,5}$	PM_{10}	TSP	CO	Pb	Cd	Hg	DIOX
	Gg NO_2	Gg	Gg SO_2	Gg	Gg	Gg	Gg	Gg	Mg	Mg	Mg	g I-Teq
Παραγωγή Ενέργειας	6.95	0.08	15.04	NE	0.19	0.29	0.39	0.57	0.09	0.02	0.01	0.05
Μεταποιητική Βιομηχανία & Κατασκευές	3.01	0.10	1.26	0.00	0.17	0.26	0.35	2.82	0.18	0.02	0.09	0.02
Αεροπλοοία	0.73	0.03	0.06		0.01	0.01	0.01	0.47				
Μεταφορές (Οδική Κυκλοφορία)	5.30	1.54	0.01	0.21	0.31	0.38	0.38	9.76	24.06	0.01	0.01	0.19
Ναυσιπλοΐα	0.23	0.02	0.24		0.03	0.03	0.03					
Οικιστικά (Κεντρικές Θερμάνσεις)	0.26	0.04	0.13	0.00	0.05	0.05	0.06	0.41	0.00	0.00	0.00	0.06
Γεωργία (Αντλίες - Αυτοκίνητα)	0.55	0.04	0.04	0.00	0.02	0.02	0.02	0.12	0.00	0.00	0.00	0.00
Διανομή Πετρελαιοειδών	NO	0.80	NO	NO	NO	NO	NO	NO	NO	NO	NO	NO
Παραγωγή Τσιμέντου	NE	NE	NE	NE	0.05	0.08	0.08	NE	NE	NE	NE	NE
Παραγωγή Ασβέστη	NE	NE	NE	NA	0.00	0.01	0.03	NE	NE	NE	NE	NA
Ασφαλτικά		0.03			0.01	0.05	0.27	0.00	NE	NE	NE	NE
Λατομεία	NA	NA	NA	NA	0.02	0.14	0.27	NA	NA	NA	NA	NA
Παραγωγή Τροφίμων & Ποτών	NA	0.16	NA	NA	NE	NE	NE	NA	NA	NA	NA	NA
Βαφές	NA	1.30	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA
Ατμοκαθαριστήρια	NA	0.03	NA	NA	NE	NE	NE	NA	NA	NA	NA	NA
Διαλύτες Γενικά (Τυπογραφεία, Συντήρηση ξύλου, Τσιγάρα)	0.00	0.48	0.00	0.00	0.02	0.02	0.02	0.03	0.00	0.00	0.00	0.00
Διαχείριση Ζωϊκών Αποβλήτων	0.02	1.54	0.00	4.03	0.08	0.41	0.52	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Χρήση Λιπασμάτων	0.15	0.02	NA	0.31	0.00	0.04	0.04	NA	NA	NA	NA	NA
Καύση Ποκαλάμης	0.00	0.00	0.00	0.00	0.01	0.01	0.01	0.10	0.00	0.00	0.00	0.00
Διαχείριση Αποβλήτων	0.00	0.62	0.00	0.02	0.02	0.09	0.19	0.04	0.00	0.00	0.00	0.01
Συνολικές Εκπομπές	**17.21**	**6.82**	**16.79**	**4.58**	**0.99**	**1.89**	**2.66**	**14.33**	**24.34**	**0.05**	**0.10**	**0.33**

Σημείωση: Gg=kt (χίλιοι τόνοι) και Mg=t (τόνοι)

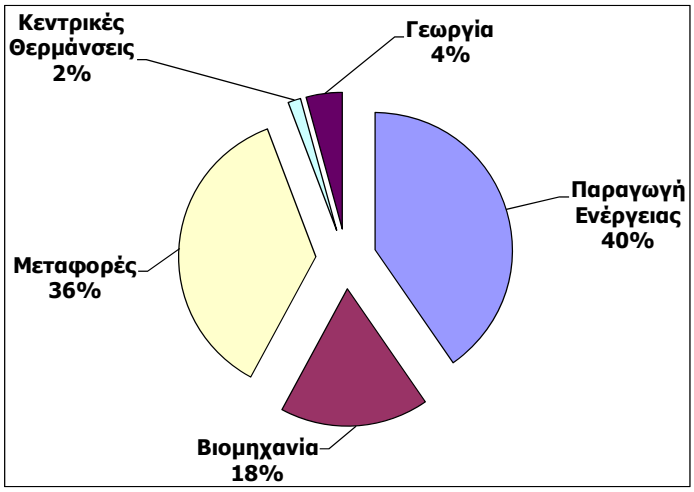

Σχήμα 1: Ποσοστό Συνολικών Εκπομπών Οξειδίων του Άζώτου ανά δραστηριότητα κατά το 2014

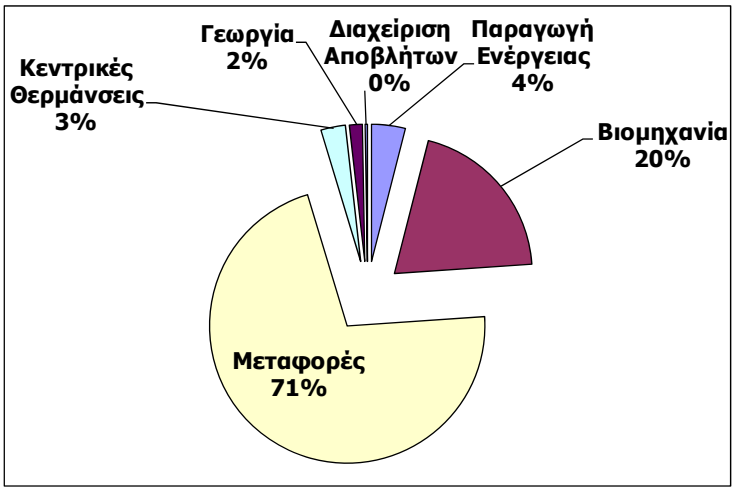

Σχήμα 2: Ποσοστό Συνολικών Εκπομπών Μονοξειδίου του Άνθρακα ανά δραστηριότητα κατά το 2014

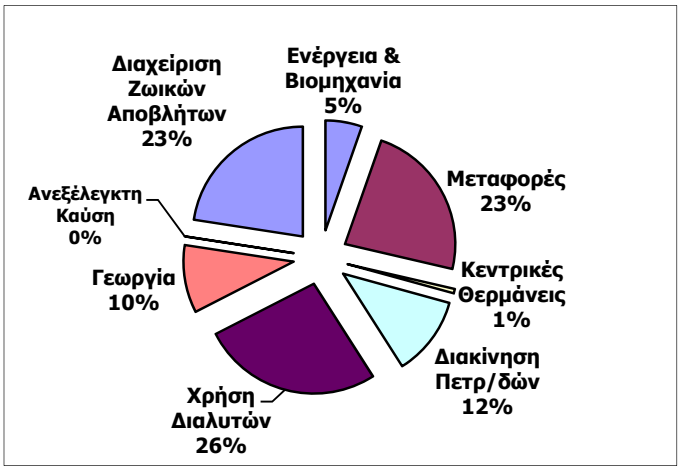

Σχήμα 3: Ποσοστό Συνολικών Εκπομπών Πτητικών Οργανικών Ενώσεων ανά δραστηριότητα κατά το 2014

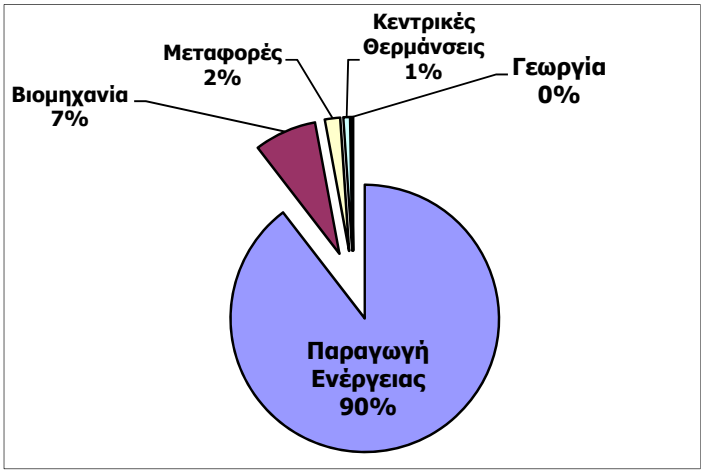

Σχήμα 4: Ποσοστό Συνολικών Εκπομπών Διοξειδίου του Θείου ανά δραστηριότητα κατά το 2014.

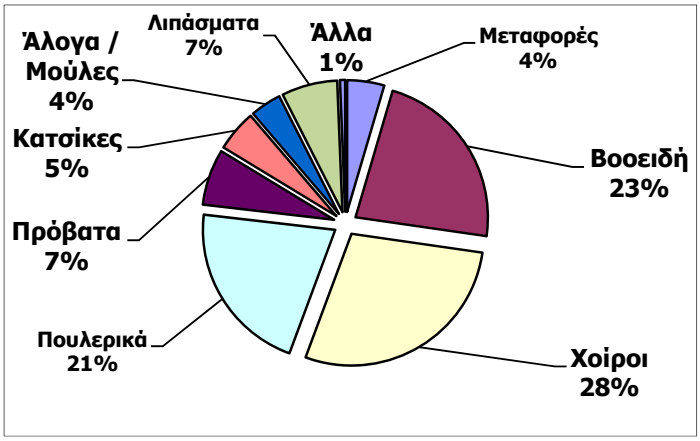

Σχήμα 5:Ποσοστό Συνολικών Εκπομπών Αμμωνίας ανά δραστηριότητα κατά το 2014.

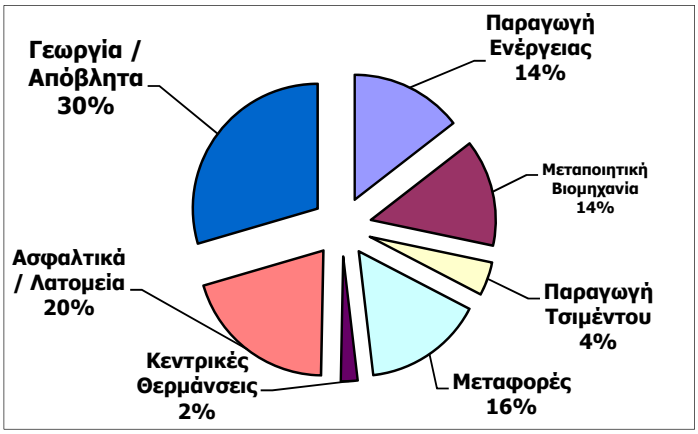

Σχήμα 6:Ποσοστό Συνολικών Εκπομπών Σωματιδιακής Σκόνης (TSP) ανά δραστηριότητα κατά το 2014.